СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 7 СІЧНЯ 2005 РОКУ ЧИСЛО 1 VOL. CXII FRIDAY, JANUARY 7, 2005 No. 1

Нову Україну Віктор Ющенко привітав з Новим роком

Зліва: Олександер Мороз, Юлія Тимошенко, Віктор Ющенко і Катерина Ющенко поздоровлють киян і гостей столиці з Новим роком на Майдані Незалежности в Києві 1 січня 2005 року. Фото: УНІАН

КИЇВ. – В ніч на 1 січня 2005 року новообраний Президент України Віктор Ющенко привітав на Майдані Незалежности український народ з Новим роком. „Від імені своєї родини, я бажаю, щоб у кожну оселю прийшло добро і щастя. Я хочу, щоб у новому році ми з гордістю говорили: так, я українець, я гордий жити на українській землі. Хай вам щастить у всіх добрих справах", – сказав він у своїй короткій промові. Окрему шану В. Ющенко висловив учасни-

(Закінчення на стор. 3)

Світ бореться з наслідками цунамі

ВАШІНҐТОН. – Світова спільнота вже виділила 2 млрд. дол. країнам Південно-східньої Азії, що постраждали від смертоносного цунамі. Згідно з даними ООН на 4 січня, число жертв стихії перевищило 150 тис. Організації охорони здоров'я передбачають, що спалахи епідемії можуть забрати життя ще десятків тисяч людей. Вже другий тиждень після землетрусу потужністю 9,0 бала за шкалою Ріхтера, що стався біля берегів Суматри і спричинив низку цунамі, військові літаки і кораблі з різних країн світу поспішають з допомогою для постраждалих.

2 січня гелікоптери ВМС США доставили гуманітарну допомогу жителям Індонезії, де хвилями змило цілі міста на узбережжі Індійського океану. З настанням нового року США збільшили фінансову допомогу до 350 млн. дол, а Японія пообіцяла виділити півмільярда долярів. Катастрофа торкнулася всіх куточків світу: 40 країн втратили своїх громадян внаслідок стихії – на додаток до 13 держав, по чиїх берегах пролетіли цунамі.

Генеральний секретар ООН Кофі Анан назвав катаклізм „найбільшим лихом, з яким нам доводилося мати справу". За його словами, на усунення наслідків стихії знадобиться від 5 до 10 років.

Втім, не всі наслідки можна подолати. Наприклад, Мальдивські острови можуть зникнути під водою, оскільки гігантські цунамі, з неймовірною силою вдарившись об береги цих островів, пошкодили кораловий бар'єр, який захищав їх від океану. Тому ця маленька держава може втратити велику частину своєї території, попереджають вчені. Один острів, населення якого до стихійного лиха складало 3,500 осіб, вже став безлюдним. Стихія зробила його непридатним для життя людей. Протягом тривалого часу жителі Мальдивських островів вимагали негайних заходів проти гльобального потеплління, оскільки середня висота їхніх островів над рівнем моря – лише один метр.

Потепління, вважають учені, спричиняє підвищення рівня Світового океану. „Наша країна в небезпеці. Якщо Таїлянд, Індія або Шрі-Ланка - великі країни, у яких є земля, де можна врятуватися, то в нас зробити це нелегко", - сказав в інтерв'ю для американського телеканалу „CNN" прес-секретар уряду Мальдивських островів Ахмед Шахід. За його оцінками, економічний збиток, заподіяний маленькій державі в Індійському океані, оцінюється в 660 млн. долярів.

(Закінчення на стор. 4)

Павло Лазаренко: „Я готовий повернутися в Україну"

28 грудня інтерв'ю Павла Лазаренка з'явилися в усіх засобах масової інформації, які можуть собі дозволити надати слово каліфорнійському в'язневі. Не так просто взяти інтерв'ю в людини, яка чекає на рішення судді після вже винесеного вердикту присяжних. П. Лазаренко живе в окремій квартирі, за кожним його кроком слідкують охоронці, йому дозволено телефонувати тільки за номерами, затвердженими суддею. Але П. Лазаренко завжди знаходив шляхи спілкування з тими, хто на волі. „Українська правда" подає його відповіді на окремі запитання засобів масової інформації.

– Як нині просувається ваш судовий процес у США?

– На початку жовтня суд прийняв до розгляду клопотання моїх адвокатів про початок нового процесу. Слухання у моїй справі призначено на середину січня 2005 року. Однак, нині я хотів би зосередити увагу на тому, що присяжні, не заглиблюючись у сам зміст висунутих проти мене звинувачень, піддалися впливові так званої „магії цифр", коли людина аналізує не відповідність тієї чи іншої дії вимогам закону, а намагається для себе вибудувати ступінь провини, нанизуючи на одну нитку суми, рахунки, дати... Чому так сталося? По-перше, матеріяли звинувачення у американському суді ґрунтувалися на доказах, зфабрикованих колишнім керівництвом української Генпрокуратури за безпосередньою вказівкою Л. Кучми, по-друге, суд і присяжні з вини тієї ж Генеральної прокуратури України були позбавлені можливости ознайомитися з усіма наявними доказами у моїй справі. Ще на етапі підготування до слухання моєї справи суддя Мартін Дженкінс відкинув більшу частину висунутих проти мене звинувачень, залишивши лише ті, що стосувалися свідчень Петра Кириченка та діяльности агрофірми „Наукова".

Голослівні заяви П. Кириченка у суді були спростовані 42-ма свідками, тому повертатися до їх змісту немає жодного сенсу. А що стосується діяльности агрофірми „Наукова", то тут виникла ціла низка запитань. І перш за все – через вперте небажання української сторони надати для американського суду усю документацію, що стосувалася діяльности моїх колишніх партнерів. Нині ж адвокатам вдалося отримати неспростовні докази, що вся діяльність колишнього керівництва „Наукової" була абсолютно законною, а тому у документах цієї агрофірми не може бути жодного доказу моєї причетности до протиправних дій. Якщо детально простежити історію мого конфлікту з президентом Л. Кучмою та його найближчим оточенням, то помітите, що суперечки між нами виникли не напередодні парляментських виборів 1998 року, і навіть не після моєї відставки з поста прем'єр-міністра України улітку 1997-го. Це тривала історія протистояння людей з різними поглядами на розвиток держави, її економіки, функціонування та взаємодію інститутів влади. Вона почалася ще у 1992 році, коли директор оборонного заводу „Південмаш" Л. Кучма спробував запобігти призначенню мене на посаду представника президента України Л. Кравчука у Дніпропетровській області. Нині у мене є серйозні підстави стверджувати, що вибух під автом прем'єра на Рибальському острові 16 липня 1996 року теж був санкціонований особами, наближеними до Л. Кучми.

Відразу після провалу в організації повторного замаху на моє життя оточення Л. Кучми посилено взялося за опрацювання методів дискредитації П. Лазаренка у засобах масової інформації. Ініціятива у цьому процесі належала особисто Л. Кучмі.

Після ухвалення парляментом повноважень Кабінету міністрів Л. Кучма побачив загрозу власній монополії на владу, зокрема на кадрову політику. Сталося усунення у 1997 році Олександра Мороза з поста голови Верховної Ради України. Після цього моя відставка з посади прем'єр-міністра стала лише питанням часу.

В указі президента про мою відставку від 2 липня 1997 року чітко вказано статтю Кодексу законів про працю. Але у цій статті йдеть-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Янукович подав у відставку

КИЇВ. – Президент Л. Кучма прийняв відставку прем'єр-міністра В. Януковича, виконуючим обов'язки прем'єра призначено Миколу Азарова, першого віце-прем'єра. Кабінет міністрів України проведе перше в новому році засідання в середу, 5 січня, о 15-ій год. (саме в часі передання „Свободи" до друку). Віктор Янукович 31 грудня подав у відставку з посади прем'єр-міністра України. Він пояснив це цим, що не бачить „смислу" працювати далі на своїй посаді з тими людьми, які приходять до влади, і заявив, що влада на чолі з В. Ющенком „це ті самі люди при владі, які були до цього часу, але з іншим обличчям". „Я залишаюся в політиці і діятиму як незалежний політик по праву переможця леґітимних виборів 21 листопада", - сказав він.

ОБСЕ називає успіхом демократичний процес в Україні

КИЇВ. – Голова ОБСЕ, міністер закордонних справ Словенії Дімітрій Рупель, заявив 5 січня, що демократичний процес в Україні відбувається успішно. На спільній прес-конференції з українським міністром Костянтином Грищенком Д. Рупель зазначив, що стабільність в Україні важлива для стабільности цілої Европи. На запитання Бі-Бі-Сі, чи останні події в Україні наблизили її до Европи, голова ОБСЕ відповів: „Коли мова про поступ до Европи, то Україна – це Европа. Поступ може означати лише зближення з Европейським Союзом. Можуть бути певні проблеми чи труднощі, але я маю з цього приводу великі надії. Україна - чудове місце для проґресу европейських стандартів". Д. Рупель, який перебрав головування в ОБСЕ від болгарського міністра закордонних справ Соломона Пасі, сказав, що радий почати свою кар'єру в якості голови ОБСЕ з візити в Україну. Д. Рупель зустрівся 5 січня також з головою Верховної Ради України В. Литвином і Ю. Тимошенко.

ЦВК готується повідомити офіційні результати виборів

КИЇВ. – Голова Центральної виборчої комісії (ЦВК) Ярослав Давидович заявив 3 січня, що оприлюднить офіційні результати президентських виборів найближчими днями. За його словами, розбіжності між протоколами територіяльних виборчих комісій і даними електронного опрацювання бюлетенів несуттєві і свідчать, що порушень, які могли вплинути на результатів виборів, не було. Офіційні результати практично не відрізнятимуться від попередніх, згідно з якими В. Ющенко переміг на виборах з відривом від опонента у майже 8 відс. Згідно з законодавством, ЦВК має 15 днів від дня голосування на оголошення офіційних результатів.

2005-ий – Рік півня

Киянка вийшла на Майдан незалежности з півнем – символом 2005 року. Фото: УНІАН

Відхилено скаргу В. Януковича

КИЇВ. – Центральна виборча комісія відмовилася на своєму засіданні 30 грудня задовольнити скаргу кандидата в президенти В. Януковича щодо визнання неправомірними результатів виборів у всіх 225 виборчих округах України. Скарга надійшла в комісію 28 грудня. У своїй скарзі В. Янукович заявляв, що порушені права громадян ставлять під сумнів підсумки повторного голосування. При розгляді скарги ЦВК дійшла думки, що В. Янукович не виклав конкретні обставини порушення законодавства і не надав докази відповідних порушень.

Тарас Чорновіл: заява В. Януковича до суду майже готова

КИЇВ. – У день оголошення офіційних результатів виборів штаб кандидата в президенти В. Януковича подасть скаргу до Верховного суду України щодо визнання недійсними цих результатів, повідомив 4 січня керівник штабу Тарас Чорновіл. За його словами, доказова база скарги вже зформована і залишилося лише довершити її юридично. Т. Чорновіл відзначив, що арґументація скарги буде на порядок вищою за арґументацію скарг, поданих до Верховного суду стосовно порушень під час переголосування другої тури виборів 26 грудня. Проґнозуючи подальший розвиток ситуації, Т. Чорновіл припустив, що Верховний суд відмовить В. Януковичеві в розгляді і цієї скарги. Він висловив упевненість, що команда В. Ющенка звернеться до В. Януковича по допомогу після того, як у нового уряду виникнуть проблеми з економікою.

В. Ющенко закликав Генпрокуратуру зайнятись урядом В. Януковича

КИЇВ. – Віктор Ющенко 30 грудня закликав Генеральну прокуратуру розслідувати діяльність Кабінету міністрів на чолі з В. Януковичем для попередження незаконних дій нелеґітимного уряду В. Януковича, які чиняться останнім часом, і перевірити інформацію про його зловживання бюджетними ресурсами. Мова йде про взаємозаліки на енерґетичному ринку, повернення податку на додану вартість (ПДВ) структурам, наближеним до оточення Л. Кучми і В. Януковича, роздання їм ліцензій, створення фіктивних спільних підприємств для проведення сумнівних фінансових операцій. Генеральна прокуратура за зверненням В. Ющенка розпочала перевірку використання міністерствами та держкомітетами бюджетних коштів, під час яких встановлено суттєві порушення законодавства. Вже за попередніми перевірками встановлено, що суб'єктам господарювання Донецької области у 2004 році було відшкодовано понад 3.2 млрд. грн., що складає майже третину відшкодування ПДВ в цілому по державі. Міністерству аґрарної політики виділено понад 1 млн. грн. для закупівлі квартир у фінансової компанії „Житло-інвест" та понад 4 млн. грн. для проведення ремонтних робіт підприємству „Хрещатик". Міністерство освіти і науки 1 млн. грн, які призначались на проведення ремонтних робіт, витратило на інші цілі. Перевірки Генеральної прокуратури України тривають.

Кілька чиновників втекли з України

КИЇВ. – Британський журнал „Сенді Таймс" повідомив 4 січня, що кілька українських високопосадових осіб, які одержали великі капітали завдяки близьким стосункам з Адміністрацією Президента, уже втекли з України, боячись судового переслідування. Знищено багато документів. Автор статті Аскольд Крушельницький припускає, що голова Адміністрації Президента Віктор Медведчук може стати одним з тих, стосовно кого можуть розпочати судове розслідування. Капітал В. Медведчука, який оцінюється у мільйони долярів, створено завдяки партнерству з щістьма підприємцями, яких називають „чудовою сімкою". Серед них були Юрій Лях і Григорій Суркіс. В. Медведчук забезпечував прагнення української влади зробити президентом Віктора Януковича, був ключовою ланкою між Києвом і В. Путіним.

Світові провідники вітають В. Ющенка

КИЇВ. – Президенти Чехії, Словаччини, Молдови, Чеської республіки, а також прем'єр-міністер Канади 3 січня привітали Віктора Ющенка з перемогою під час переголосування другої тури виборів. Президент Чеської республіки Вацлав Клаус від імені громадян своєї країни побажав В. Ющенкові міцного здоров'я та успіхів на відповідальній і нелегкій посаді. Президент Словацької республіки Іван Гашпарович пообіцяв, що з боку Словацької республіки В. Ющенко може розраховувати на максимальну підтримку і зустрічне прагнення до добросусідських взаємин. Президент Республіки Молдова Володимир Воронін у своєму привітанні підкреслив, що обрання В. Ющенка відкриє новий етап у взаєминах між Україною і Молдовою. Прем'єр-міністер Канади Пол Мартін у своєму привітанні відзначив, що сьогодні канадці впевнені в майбутньому демократичної України. Раніше В. Ющенка привітали провідники ряду інших країн.

Президент Л. Кучма привітав українців

КИЇВ. – У телезверненні до народу 31 грудня провідник держави побажав співгромадянам щастя, здоров'я й добробуту, щоб в усіх українських родинах панували любов і згода, тепло і затишок в оселі, добрий настрій і приємне відчуття свята. Л. Кучма закликав підтримати новообраного президента: „У наступному, 2005 році, в Україні буде вже новий президент і уся Україна, кожен її реґіон і окремий громадянин мають прийняти цей демократичний вибір як свій власний. Адже ця людина буде потребувати вашої підтримки", – підкреслив він. Він впевнений, що саме шляхом постійного подолання протиріч Україні вдалося досягти демократичного проґресу. В цьому – запорука подальшого розвитку.

Туркменістан відновлює постачання

АШГАБАТ. – Туркменістан після триденної перерви 3 січня поновив постачання газу до України – після того, як в Ашгабаді було підписано угоду про обсяги й умови поставок туркменського газу в Україну на 2005 рік. Україна купуватиме туркменський газ на 30 відс. дорожче, ніж минулого року (58 дол. за тисячу кубометрів газу, а не 44, як раніше). 1 січня Туркменістан припинив і досі не поновив постачання природного газу до Росії. Переговори з Росією тривають. Україна половину вартости газу сплачуватиме грошима, а іншу половину товарами (труби, метал, продукція машинобудування).

Володимир Литвин закликає США скасувати поправки Джексона-Веніка

КИЇВ. – Голова Верховної Ради Володимир Литвин 4 січня закликав Конґрес США скасувати запобіжні заходи часів „холодної" війни, спрямовані проти радянських обмежень на еміґрацію євреїв. Україна вважає цю норму архаїзмом, яка заважає міжнародним взаєминам. „Я сподіваюся, що ми зможемо перегорнути цю сторінку і встановити добрі взаємини зі США", – зауважив В. Литвин

В. Ющенко має внука Віктора

КИЇВ. – 3 січня в одному з київських пологових будинків старша донька Віктора Ющенка – Віталіна народила хлопчика, якого назвали на честь діда Віктором. Вага новонародженого – 3,340 кг, зріст – 52 см. Віталіна і її син почуваються добре.

17 українських громадян зникли безвісти

КИЇВ. – Про долю 17 українських громадян, які відпочивали на курортах Південно-східної Азії, досі нічого не відомо. Вони вважаються зниклими безвісти. Всього ж під час удару стихії в реґіоні було 49 українців. 8 осіб вже повернулися додому, п'ятеро проходять лікування в лікарнях Таїланду. До цієї країни прибула група українських медиків з вантажем ліків, одягу і питної води.

За повідомленнями інформаційних аґентств

З якої причини помер Г. Кирпа?

КИЇВ. – Як уже повідомлялося, у Бортничах, поблизу Києва, 27 грудня було знайдено мертвим міністра транспорту і зв'язку Георгія Кирпу. За попередніми даними, причина смерти – вогнепальне поранення в голову. Цього дня Г. Кирпа мав тривалу розмову з невідомим по телефону. Є інформація, що в цей час до Г. Кирпи завітав якийсь високопосадовець. Генеральна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом доведення до самогубства, але телевізійний „5-ий канал" повідомляє, що в Г. Кирпи може бути кілька вогнепальних поранень, і це не самогубство. Як повідомила кореспондент телеканалу з місця події, з будинку, де перебувало тіло Г. Кирпи, вийшов священик, а згідно з церковними канонами, служби за самогубцями церква не відправляє. В день смерти Г. Кирпа відмовився від послуг охорони, що не може не викликати підозри. Якщо припустити, що Г. Кирпа застрелився, то що його до цього спонукало: політичні інтриги, фінансові проблеми чи морально-психологічна травма?

Ще рік тому його називали одним з найбільш імовірних наступників Л. Кучми на посаді президента України.

Г. Кирпа був представником того покоління управлінців, яке зформувалося ще за радянських часів, він пройшов крізь радянську парт-номенклятурну школу і за своїм стилем керівництва дуже нагадував самого Л. Кучму, відрізнявся інтуїцією, жорстокістю, прагматичністю, амбіційністю.

Г. Кирпа завжди мав ґарні взаємини з Л. Кучмою, часто розділяв з ним відзначання головних свят. Г. Кирпа вмів леґально обмежити можливості політичних та економічних суперників, посварився навіть з В. Януковичем, коли прем'єрові не сподобалася заміна людей на Донецькій залізниці.

Їхні взаємини прийняли характер мовчазної ворожнечі, але Л. Кучма особисто змусив обох помиритися. Г. Кирпа підтримав В. Януковича єдиним кандидатом на виборах, навіть аґітував за нього, незважаючи на заборону з боку закону. Г. Кирпа провів на транспорті 24 роки життя, починаючи з чергового по станції Чоп. На його рахунку були численні реконструкції вокзалів, пільги для проїзду дітей та студентів, введені в дію додаткові поїзди чи експреси, чого не могли не помітити люди і не поставити це в заслугу Г. Кирпі.

Водночас у декого виникало бажання перевірити законність дій Г. Кирпи. У 1997 проти Г. Кирпи було влаштовано теракт – під вікнами його бюра вибухнуло авто. Начальник залізниці купив цукор по 70 копійок за кілограм, а потім примусово продав своїм співробітникам по 90 копійок. Начальник залізниці закрив половину відомчих дитячих садків, а в найпрестижнішому, в будинку-пам'ятці архітектури в центрі Львова, влаштував шість квартир для апарату управління.

В останні роки життя Г. Кирпа запам'ятався лобіюванням каналу Дунай -Чорне море, лише на очищенні якого від мулу можна було б „відмивати" мільйонні кошти.

Його міністерство було повністю втягнуте у фальсифікацію виборів. Дві тури „Укрзалізниця" возила по всій Україні мільйони „відкріпників", „спостерігачів" і просто молодих людей, які голосували за кандидата влади. Проте навіть така заповзятливість міністра не отримала подяки від прем'єра.

Після першої тури внаслідок зустрічі з В. Януковичем Г. Кирпа опинився у львівській лікарні з інфарктом. Він втратив також два зуби після „спілкування" з прем'єром.

Перед переголосуванням керівник штабу Януковича заявив, що „Укрзалізниця" відмовилася давати окремі вагони для доставки прихильників В. Януковича, а по смерті Г. Кирпи виявилося, що він допомагав поїздами „помаранчевій революції". Після смерти Г. Кирпи його заступник Іван Салій висловив припущення, що причиною смерти були маштабні зловживання на користь провладних кланів в підконтрольному йому міністерстві. За два дні до загибелі Г. Кирпа перерахував 700 млн. грн. як аванс за будівництво майбутнього київського мосту через Дніпро, передав 10,000 вагонів рухомого складу „Укрзалізниці" приватним фірмам, що їх контролюють Янукович, Пінчук та син Кирпи. Г. Кирпа був свідком злочинів, які відбувалися під час голосувань у першій і другій турі. Так само, як і Юрій Лях, через банк якого проходили кошти виборчої кампанії Януковича і якого кілька тижнів тому знайшли мертвим в його бюрі.

Кому це могло бути вигідне? В Україні є особи, для яких спалено мости до компромісу з новою владою. Їх прізвища відомі.

Тетяна Ніколаєнко,
„Українська правда"

До спостерігачів - наших потенційних авторів

В історичні дні „помаранчевої революції" в Україні українські громади в США , Канаді і Західній Европі не лише думками і серцями єдналися з київським Майданом Незалежности, але й виявили свою активну підтримку боротьбі народу за демократію в той важливий спосіб, що послали на третю туру президентських виборів сотні спостерігачів. Всі подробиці, пов'язані з виконанням цього доручення, заслуговують на найдокладніше віддзеркалення в нашій пресі. Тому запрошуємо усіх спостерігачів, україномовних і англомовних, поділитися своїми враженнями з читачами „Свободи" і „Українського Тижневика".

Редакція

Павло Лазаренко...

(Закінчення зі стор. 1)

ся про звільнення з роботи за власним бажанням, згідно з поданою заявою. І все. Вже на початку 1997 року Л. Кучма почав активно працювати над фінансовим забезпеченням своєї майбутньої президентської кампанії. Провідна роля була відведена урядові. Можна почути від американських адвокатів, що я залишився винен Л. Кучмі 50 мільйонів долярів. Це кошти, які я відмовився збирати з підприємців на фінансування виборчої кампанії Л. Кучми, тому що не хотів перетворюватися на ланку у ланцюгу його кримінальної системи. Це закінчилося жорстким переслідуванням мене і усіх, хто наважився на відкриту політичну підтримку „Громади" та її провідника.

– Чи можна нині вести мову про вас, як про багату людину?

– Багато років офіційна пропаганда ліпила з мене образ найбагатшого олігарха України, нав'язуючи людям сентенцію: мовляв, відберемо в Лазаренка його майно й уся держава нараз розбагатіє. Л. Кучма давно зруйнував підприємництво усіх, хто мене підтримував, а те, що залишалося, забрав його зять Пінчук. І життя українських громадян кращим від того не стало! Навпаки, воно значно погіршилося на тлі стрімкого зростання в Україні багатств трьох родин, одна з яких президентська!

– Як ви сприйняли „помаранчеву" революцію?

– Найбільшим відкриттям для мене стало те, що в Україні з'явилася справжня політична нація, що є громадянське суспільство, є мільйони людей, здатних стати на захист правди, свободи і свого вибору. „Помаранчева" революція змінила ставлення провідних держав світу до України. Навіть тут, у Каліфорнії, київський Майдан змусив аполітичних американців взятися за вивчення політичної географії, котру на Заході називають геополітикою. Люди в США зрозуміли, що у Старому світі є потужна нація, яка вже стукає у двері европейського співтовариства. Щасливий я й від того, що українська революція отримала масову підтримку у всіх реґіональних організаціях партії „Громада". Мої однопартійці були на майданах Києва і Дніпропетровська, надавали матеріяльну підтримку учасникам акцій протесту.

– Які надії ви пов'язуєте з новою владою?

– Я не вів, не веду і не маю наміру вести будь-яких переговорів з новою владою. Я готовий якнайшвидше повернутися у вільну демократичну Україну, не очікуючи льояльности від нової влади, щоб свою невинуватість перед державою і законом довести у незалежному, об'єктивному та неупередженому суді. Впевнений, що В. Ющенко за жодних обставин не стане повторювати хибних кроків свого попередника, який звик бачити у політиках або інструмент зміцнення свого авторитарного правління, або ж ворогів. У 1991 – 1994 роках ми з діловими партнерами заснували не одне підприємство як у сфері торгівлі, так і матеріяльного виробництва. Все започатковане мною підприємництво був леґальним, прозорим, відкритим, у межах чинних на той час економічних законів. Може, у чомусь воно і не відповідає вимогам чинного нині законодавства, але ж у жодній країні світу закон не має зворотної дії. Не можна судити про події десятирічної давнини мірками дня сьогоднішнього!

– Як ви ставитеся до Ю. Тимошенко?

– Моє ставлення до Юлії Тимошенко залишилося виключно позитивним. Я ще з Дніпропетровська знав її як прекрасного професіонала, здатного справлятися з найскладнішими завданнями. Режим Л. Кучми руками генпрокурора Михайла Потебенька та вірного виконавця політичних замовлень Миколи Обіхода спочатку кинув за ґрати всю родину Юлії Володимирівни, її друзів та соратників, а потім і саму Ю. Тимошенко! Нині М. Потебенько каже, що „справа Тимошенко" має політичний характер. Люди добрі! А хіба чотири роки тому не видно було, що „справа Тимошенко", „справа Лазаренка" – це політичні проєкти режиму Л. Кучми? Хіба нині не видно, що цей режим переступив усі межі й повинен понести відповідальність перед українським народом як того вимагає кримінальний кодекс?

– Де ви проживаєте, як проходить ваш день?

– У червні минулого року суд звільнив мене з-під варти і надав можливість вибрати відповідне помешкання. Найприйнятнішою виявилася невелика квартира у Сан-Франциско неподалік від окружного суду. Нині я проживаю у цій квартирі, активно готуюся до судового процесу. Почав працювати над книгою, в котрій опишу події 1995-1997 років. Я б з радістю зустрів Новий 2005 рік та Різдво в Україні, однак до завершення судового процесу це неможливо. Я дуже сподіваюся, що після приходу в Україні нової влади припиниться тиск на американський уряд з боку нашої Генеральної прокуратури, суд нарешті отримає усі необхідні матеріяли, що стосуються моєї справи, й зможе ухвалити об'єктивне рішення. Я впевнений у своїй кінцевій перемозі, скільки б зусиль вона не потребувала.

У новорічну...

(Закінчення зі стор. 1)

кам вічів на майданах по всій Україні, подякував киянам за гостинність щодо приїжджих під час „помаранчевої революції".

З коротким вітанням виступив також Президент Грузії Михаїл Саакашвілі. Він говорив українською мовою і зізнався, що, як у студентські роки, знову відчув себе киянином. „Зрештою, – сказав він, – кожна вільна людина під час вашої революції була киянином". На ці слова Майдан відгукнувся приязними вигуками. З вітаннями виступили також дружини обох президентів – Катерина Ющенко і Сандра Ролофс. Вітали присутніх Юлія Тимошенко, Олександер Омельченко та Олександер Мороз. З початком Нового року присутні заспівали державний гимн України.

АМЕРИКА І СВІТ

Загинув губернатор Багдаду

БАДАД. – 4 січня іракські бойовики вбили губернатора Багдаду Алі аль-Гайдарі, коли він їхав в авті в північній частині столиці. Незадовго до цього внаслідок вибуху перед будинком іракської Національної ґвардії у Багдаді загинуло десятеро осіб і 60 зазнали поранень. День перед тим, у понеділок, начиненими вибухівкою автами бойовики вбили щонайменше 30 осіб. Переважна кількість жертв були службовцями іракських сил безпеки. Британець і американець загинули внаслідок вибуху бомби на перепускному пункті в центрі Багдаду. Ще одна бомба вибухнула поблизу штаб-квартири партії Іяда Аллаві, який очолює перехідний уряд Іраку. Наприкінці січня в Іраку мають відбутись вибори, однак, як виглядає, ескаляція насильства може перешкодити їх нормальному перебігові. Низка суннітських партій погрожує бойкотом виборів. Базований в Лондоні представник Ісламської партії Іраку Фарід Сабрі сказав з цього приводу: „Якщо вибори й відбудуться, вони не будуть леґітимними, оскільки принаймні 40 відсотків населення не братиме в них участи, поза процесом залишиться 50 відсотків території. Американці ведуть бойові дії в семи провінціях Іраку. Як можна забезпечити в таких умовах леґітимні вибори?".

В столиці Савдійської Арабії пролунали нові вибухи

ЕР-РІЯД, Савдійська Арабія. – У середу, 29 грудня, у будівлі служб безпеки в столиці Саудійської Арабії злетіли в повітря два заміновані автомобілі. Внаслідок вибухів поранення отримали, щонайменше, 18 осіб. Про це повідомляється в заяві міністерства внутрішніх справ королівства. Інформації про загиблих через вибухи поки не надходило. Невдовзі після терактів сили безпеки Савдійської Арабії знищили сімох бойовиків, причетних до цих терактів. Бойовиків убито під час поліцейської перевірки одного з житлових будинків у столиці, де також знайдено вибухівку і зброю. Крім того, савдійська служба безпеки протягом тієї ж доби ліквідувала в Ер-Ріяді і Джиді двох бойовиків і заарештувала ще двох. У савдійській столиці посилено заходи безпеки. Поліцейські оточили всі під'їзди до кварталу Аль-Мазар, де розташований будинок МВС і готель „Інтерконтиненталь". Над районом вибухів вартують три гелікоптери. Причина вибухів поки невідома, однак характер цих двох останніх вибухів подібний до всіх попередніх, відповідальність за які взяло на себе савдівське крило терористичної організації „Аль-Кайда", відзначають аналітики. Савдійська Арабія, найбільший світовий експортер нафти, зазнає постійних нападів з боку терористів „Аль-Кайди". Нагадаємо, 6 грудня збройні бойовики здійснили напад на Генеральне консульство США в Джидді. Тоді загинули 12 осіб. Від травня 2003 року через теракти у Савдійській Арабії загинуло понад сто осіб.

На світових ринках знову ростуть ціни на нафту

ВАШІНҐТОН. – У понеділок, 3 січня, ціни на нафту впали на 1,33 дол. за барель – на тлі повідомлень про незвичайно теплу погоду в північно-східних районах США, які є найбільшими в світі споживачами паливного мазуту. Згідно з метеорологічними прогнозами, тепла погода збережеться в цьому районі щонайменше до четверга, 6 січня. Однак на світових ринках вже у вівторок, 4 січня, поновилося зростання цін на нафту. Ціна на нафту, що видобувається в США, зросла на 1,18 дол. - до 43,30 дол. за барель. В цілому ж ціни на нафту тепер приблизно на 12 дол. нижчі за рекорд високих показників жовтня минулого року, коли вони досягли позначки в 55,67 дол. за барель. Провідний виробник ОПЕК – Савдійська Арабія вже виконала свою обіцянку зменшити видобуток на 500 тисяч, тобто до дев'яти мільйонів барелей за день. Крім того, з 19 грудня минулого року через диверсію не діє нафтопровід, яким нафта з родовищ Кіркуку на півночі Іраку доставлялася в турецький порт Джейхан. Його пропускна спроможність також становить 500 тисяч барелей за день. У США після минулорічного гураґану „Іван", що стався у вересні, досі не відновлено видобуток приблизно 145 тисяч барелей нафти в день з родовищ у Мексиканській затоці. Через витік газу з листопада минулого року припинилася також подання, приблизно 205 тисяч барелей нафти в день з двох норвезьких родовищ у Північному морі.

Провідника опозиції запроторено до тюрми

МІНСЬК. – П'ять років позбавлення волі, з конфіскацією майна, - такий вирок виніс в четвер, 30 грудня, суд у столиці Білорусі білоруському політв'язневі Михайлові Мариничу. Увесь час, доки тривав судовий процес, будинок суду пікетували десятки членів молодіжного руху опору „Зубр", політики, представники громадськости. Вони зустріли вирок криками „Ганьба!". М. Маринича звинувачували за двома статтями кримінального кодексу Республіки Білорусь - частина 2-га статті 295 (незаконні дії стосовно вогнепальної зброї, боєприпасів і вибухових речовин) і частина 4-та статті 210 (розкрадання шляхом зловживання службовими повноваженнями, скоєне організованою групою або в особливо великому розмірі). Захистові вдалося надати докази того, що до знайденого в садибі М. Маринича револьвера він не має жодного стосунку, бо зброю йому підкинули. У суд також було передано листи посла США в Білорусі Джорджа Крола і спеціяльну заяву Державного департаменту США про те, що вони не мають до М. Маринича жодних претензій з приводу взятого в оренду комп'ютерного обладнання. Однак, суд цю інформацію проігнорував, оскільки виконував політичне замовлення. „Цей процес - переслідування за демократичні погляди, за активну діяльність в громадянському суспільстві, за бачення европейського шляху розвитку для Білорусі, за висування кандидатом на президентських виборах", - заявив М. Маринич у своєму заключному слові 30 грудня.

Світ бореться...

(Закінчення зі стор. 1)

Газета „Файненшл Таймс" у вівторок, 3 січня, у статті під заголовком „Як система попередження могла врятувати життя" зокрема пише: „Попри те, що сам землетрус неможливо передбачати, система попередження цунамі безперечно могла б врятувати життя багатьом. Влада в Шрі Ланці, Індії і на Мальдивах мала б дві-три години для того, щоб організувати принаймні часткову евакуацію в прибережних районах. На жаль, Індійський океан не має системи попередження цунамі на зразок тієї, що діє в Тихому океані від 1968 року". Посилаючись на експертів ООН, газета повідомляє, що така високотехнологічна система могла б коштувати від 5 до 10 мільйонів долярів.

Водночас багато британських газет приєднались до недільних телепрограм в країні, які аналізували релігійний аспект землетрусу та смерти тисяч людей після велетенського цунамі. Наприклад, „Ґардіан" у статті „Де у всьому цьому Бог? Проблема для релігій" пише: „Опинившись перед викликом найбільшої природної катастрофи за півстоліття, релігійним провідникам вчора було важко знайти теологічний сенс в існуванні цунамі та втішати вірних, які могли б запитати, чому Бог дозволив тектонічним плитам під Індійським океаном здійснити такий катастрофічний рух наступного дня після Різдва". Християни наполягали на присутності Бога через страждання, індуїзм примирився з усім через долю, головний рабин склав молитву. А газета „Таймс", розмірковуючи на цю ж тему, свою статтю друкує під заголовком „Катастрофа випробовує віру планети, яка об'єднана в молитві", в якій підкреслює, що британці можуть зібрати значно більше грошей на допомогу для постраждалих від землетрусу, ніж майже 160 мільйонів долярів, зібраних під час акцій допомоги африканським країнам, які потерпали від голоду.

Дитячий фонд ООН ЮНІСЕФ підкреслює, що не можна недооцінювати травму, якої зазнали діти в районах постраждалих від землетрусу в Індійському океані і велетенського цунамі. Серед 150 тисяч загиблих третина були дітьми, в той час як багато інших дітей зазнали поранень або втратили батьків. ЮНІСЕФ звернувся до міжнародного співтовариства з закликом зробити пріоритетним питання дітей, які в результаті стихійного лиха стали сиротами, а тепер їм загрожує голод, хвороби і небезпека потрапити до рабства. Саме тому індонезійський уряд заборонив дітям полишати провінцію Аче – по тому як Дитячий фонд попередив, що торгівці дітьми можуть скористатись ситуацією.

Працівник гуманітарного фонду „Безпека дітей" в індійському штаті Андхра Прадеш розповів журналістам, що дітей з центрів допомоги забирають невідомі люди. Шведська поліція вже розслідує в Таїланді повідомлення про викрадення з лікарні 12-річного шведського підлітка Кристіана Вокера, який вижив під час стихії, потрапив до тайського шпиталю, про що встигли повідомити його батькам і сестрам, яким теж пощастило вижити. Однак потім дитина була викрадена з лікарні. Про все це йде мова на Міжнародній конференції з координації допомоги жертвам цунамі, яка вчора, 6 січня, відкрилася в столиці Індонезії Джакарті.

В середу, 5 січня, секретар Державного департаменту США Колін Павел і губернатор штату Фльорида Джеб Буш відвідали постраждалі від жорстокої стихії прибережні райони Індонезії. Протягом пів години вони пролетіли на гелікоптері над західнім берегом острова Суматра. „Я багато чого бачив у своєму житті, – сказав після цього К. Павел в розмові з журналістами, – я також знаю, що таке гураґани, однак пододібного цьому не бачив ніколи. Лише на місці біди можна зрозуміти, що пережили ці люди. І тепер я краще розумію, яка допомога тут потрібна".

К. Павел і Д. Буш мали телефонічну розмову з Президентом Дж. Бушем, поіформувавши його, що в Індії, Таїлянді і Шрі Ланці, котрі також дуже постраждали від цунамі, ще є потреба у відбудовних зусиллях, проте наймаштабнішої допомоги потребує саме Індонезія. К. Павел також висловив сподівання, що міжнародна допмога для постраждалих країн сприятиме у війні з тероризмом, яку ведуть США у взаємодії з багатьма країнами.

Вчора, 6 січня, К. Павел і Д. Буш взяли участь в Міжнародній конференції у Джакарті, де обговорюється довготривала стратегія відбудови постраждалих країн. Тим часом уряд Австралії заявив, що виділяє для Індонезії, у формі безвідплатної допомоги, 750 мільонів долярів. Ще раніше про збільшення допомоги на 655 мільйонів долярів оголосила Німеччина.

У Білорусі держава реґулюватиме ціни на м'ясо

МІНСЬК, Білорусь. – В середу, 5 січня, білоруська преса оприлюднила постанову уряду про те, що ціни на деякі соціяльно значимі товари, праці і послуги відтепер реґулюватимуться органами державного управління. Зокрема до цього списку включено м'ясо. Однією з причин внесення м'яса в список соціяльно значимих продуктів стало зростання цін на цей товар після торішнього листопадового підвищення заробітних платень в Білорусі. Особливо підскочили ціни в передноворічні дні, коли, наприклад, на деяких міських ринках м'ясо подорожчало на 30-70 відсотків. Тепер торгівцям доведеться знижувати ціни до рівня, який визначить Міністерство економіки. До згаданого списку також включені деякі види ліків, групи продовольчих товарів першої необхідності і товарів для дітей.

За матеріялами ЗМІ

„Наш народ зрозумів...“

...Наш народ зрозумів, ким він є в очах Божих, ким він має бути в очах світової спільности...

(З Різдвяного послання Блаженнішого Любомира)

Здивований і захоплений світ заговорив про Україну, пильно вдивляючись в її привабливе політичне і моральне обличчя, так раптово і так переконливо відкрите „помаранчевою революцією“. Часи, коли про нас не знали чи знали з неохотою, залишилися в минулому. Однак, нашою моральною сатифакцією це загальне визнання стане тільки тоді, коли ми самі себе краще, глибше пізнаємо. Згадати гори коментарів, аналіз і передбачень протягом кучмівського десятиріччя, то просто соромно стає, як багато було в них порожньої балаканини, сумнівів, зневіри, і як мало – пророчого проникнення в українську політичну і духовну реальність.

А може, це взагалі немислиме – зводити всю її неохопну внутрішню складність до спільного знаменника? Може, земно-фізичний вимір буття невідомим для нас чином переплітається з метафізичним – і саме в цей момент в суспільстві стається зрушення, якого ніхто не міг передбачити, й тому ми його вважаємо спонтанним? А насправді це було високоточне з'єднання думки і дії, хоч годі збагнути, де це з'єднання відбулося – на землі чи на небі.

В серпні 91-го запрограмовану на небі „спонтанність“ втілювала політична думка, тим часом народна дія чекала своєї хвилини – 1 грудня того ж року. Відтак почався, якщо брати зовнішній плин українського буття, довгий спад в усьому, що лише могло впасти – довгий період всезагального розчарування, який насправді, в невидимому для нас вимірі, був періодом визрівання „критичної маси“: в листопаді-грудні 2004 року думка і дія, народ і еліта, зійшлися в одностайному революційному піднесенні, хоч для світу й воно здається спонтанним.

Що ж означає Україна сьогодні? Що і в якій мірі змінилося в ній? Які можливості відкрилися? В чому полягає її вибір? Хто цей вибір далі здійснюватиме – спонтанна воля народу чи свідома воля політичної еліти? Чи Україна має міцні ноги, аби рівно пройти між Сціллою східньої деспотії і Харібдою західньої ліберальної демократії, і вже ступила на цей свій неповторний, справді український шлях?

До „помаранчевої революції“ було нелегко все це зрозуміти, але не легше й після неї. Знову на наші голови падають потоки різнобічної і суперечливої інформації, в якій тяжко вирозумітися. Тут ще багато залежить від нас самих – яким саме джерелам інформації, яким агентствам чи конкретним аналітикам ми найбільше довіряємо. І все ж можна говорити про єдиний критерій цієї довіри: ним є доброзичливість до України, яка „помаранчевою революцією“ заявила про себе світові. І як же приємно зустрічати цю доброзичливість в середовищі багатьох-багатьох народів! В тому числі й російського, що „Свобода“ вже не один раз підкреслювала.

Дозволю собі сказати більше – як пораду для шукачів за якісною політичною аналізою: в Москві живе політолог Андрій Окара, якого справді варто читати. Такі спокійні і ясні голови просто безцінні в революційні часи, коли збурені емоції заважають мислити чесно, неупереджено. Чесність і неупередженість щодо України потрібна росіянам як повітря. Пошли їм, Боже, більше таких Андріїв! Проте його погляд корисний і для нас, бо допомагає уникати самовивищення, самообману.

Ось декілька його думок, висловлених за день до третьої тури виборів. Щодо значення „помаранчевої революції“ для України:

„Перш за все, вона дозволила народові усвідомити себе суб'єктом серйозних політичних і навіть історичних процесів. Я б не стверджував, що в Україні вже зформувалося громадянське суспільство – адже ж ця концепція чисто західня і чисто ліберальна за своєю генезою, вона передбачає співтовариство атомарних індивідумів, які протиставляють себе державі. В Україні – набагато цікавіша ситуація: у виcліді останніх подій там виникає інша, відмінна від звичайного громадянського суспільства спільність. При цьому глибинні основи для її формування – це радикалізація її типу поведінки, тому поділ на „помаранчевих“ і „біло-синіх“ – річ другорядна. Відбудуться вибори, оберуть президента, і цей поділ за кольорами стане неактуальним. Але в масовій свідомості вже не домінуватиме попередній український „мінімалістський“ стереотип поведінки – стереотип хуторян, котрі мешкають в „хаті скраю...“.

Щодо вигадок в російських ЗМІ, ніби „помаранчеву революцію“ фінансував Захід, а керували нею американці: „Революцію, як і любов, неможливо купити ні за які гроші. Янукович і його донецька „братва“ мали грошей набагато більше – і хіба їм допомогло це?“.

Щодо деструктивної ролі російських політтехнологів в українських виборах: *„...Фактично Павловський в Україні розпалював громадянську війну, а не займався передвиборним „піаром“.*

Щодо того, чи під час цих виборів був реальним розпад України:

„Розпад України взагалі нереальний. Це якась дивовижна мрія, котра застрягла в підсвідомості наших політологів і котру вони видають за „аналізу ситуації“... Україною проходять два цивілізаційні розломи – по Збручеві і Кримських горах. Проте, недивлячись на ці розломи, за останнє десятиріччя в українському суспільстві з усіх важливих питань склався консенсус – люди зрозуміли, що навіть за всієї різноманітности цих реґіонів є більше такого, що їхніх мешканців пов'язує, ніж роз'єднує...“.

Щодо можливости розколу України на „помаранчевих“ і „біло-синіх“:

„Такий розкол спостерігається, але пояснити його слід тим, що Ющенка не пустили в інформаційний простір східніх областей, а його образ демонізували, затавровуючи „націоналістом“, „ворогом російської мови“, „ворогом православ'я“ або „американським шпигуном“... Москві тяжко зрозуміти, що сепаратистські і навіть федералістські ідеї в Україні не актуальні ні на рівні реґіональних еліт, ні на рівні масових настроїв. Головні теоретики федеративної України мешкають в Москві... Федеративне управління перетворило б Україну в некероване соціяльне місиво...“.

Про те, яке значення в цих виборах мала релігія, Церква:

„УПЦ Московського патріярхату виявилася втягнутою в передвиборну гризню – адміністративний ресурс тиснув на неї так, ніби це частина державної машини. Чимало священиків і навіть єпископів займалися тим, що називається „чорним піаром“... Януковича позиціонували як щиро православного кандидата, Ющенка – як розкольника. Але чомусь так сталося, що Янукович був оточений греко-католиками (Тарас Чорновіл, Анна Герман-Стеців, Лариса Скорик, Степан Гавриш, Василь Базів), тим часом найближчі помічники Ющенка – вірні УПЦ Московського патріярхату (Тимошенко, Зінченко, Кінах, Луценко, Андрій Деркач)... Ретельно розповсюджувана думка, нібито прихильники православ'я – за Януковича, а греко-католики і православні Київського патріярхату – за Ющенка є нічим іншим, як пропаґандистським штампом...“.

Мабуть, зарано ще сподіватися, що погляди Андрія Окари і небагатьох інших його однодумців в російських ЗМІ змінять ставлення Москви до України, але матеріяли чесних російських авторів принаймні допоможуть нам краще зрозуміти, куди веде свою країну Путін.

Петро Часто

17 днів, що сколихнули світ!

Висловом, що винесений у заголовок, **Й. Сірка** з Канади висловив своє ставлення до подій „помаранчевої революції“ в Україні. Він, зокрема пише: *„1919 року появилася книжка американського публіциста Джона Ріда „10 днів, що потрясли світом“, який був захоплений кривавою червоною революцією в Росії. Розпад червоної імперії 1991 року не приніс Україні очікуваної волі. Людей обдурювали впродовж 13 років. Як діяспорний українець, я вперше був гордий за народ, який зумів піднести свій голос проти брехні і свавілля. „Помаранчева революція“ в Україні відбулася з піснею, народ показав себе перед світом як миролюбний, співучий, терпимий до інших щодо мови, конфесії, раси, національности. Потрібно віддати належне і президентові України Л. Кучмі, який не піддався порадам піти зброєю проти мирних демонстрантів і тим самим не закривавив своїх рук кров'ю людей, які його обирали президентом. Мирна українська „помаранчева революція“ вселяє у громадян України і світу надію, що в державі запанує закон, перед яким будуть всі рівні, а брехні настане кінець“.*

Листи подібного змісту надійшли до редакції від багатьох читачів „Свободи“. Священик **о. Леонід Мальков** з католицької церкви Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., пише: *„Цього року Господь напередодні Нового року зробив особливий дарунок: українці в мирний та здисциплінований „помаранчевий“ спосіб показали світові, що „нас багато, нас не подолати“. Відродилася надія, що можна подолати брехню, зловживання і злочинність. Люди запалилися мрією, що побачать початок нової ери, а більшість народів світу виявила солідарність з ними“.*

Голова УАКРади **Ігор Ґавдяк** і секретар **д-р Роман Барановський** у звертанні до В. Ющенка, копію якого вони надіслали до „Свободи“, пишуть: *„Нарешті в Україні перемогли правда і демократія. Народ пробудився і став в обороні своїх прав. Заснувала нова доба в історії України і нові обрії її світлого майбутнього“.*

Народний депутат **Василь Червоній** з Рівного пише до „Свободи“: *„Вперше ми будемо колядувати, віддаючи шану Господеві, з особливим почуттям. Ми разом здобули велику перемогу – обрали на найвищу державну посаду всенародного президента Віктора Ющенка. Це перемога всього українського народу. Вона дає нам усім велику надію на європейське майбутнє, розвій нашої духовности, збереження рідної мови, примноження наших національних та християнських традицій“.*

Голова Товариства української мови ім. Шевченка проф. **Віра Боднарук** з Чикаґо повідомляє про допомогу товариства учасникам „помаранчевої революції“ і звертається до обласних організацій товариства „Просвіта“: *„Тримайтеся міцно – за вами правда і воля народу“.*

Оксана Маковець з Вірджінії у вірші „Щаслива новина“ пише:

Нарешті – у світі вже не новина,
Є нація нова, є сильна країна!
Вона в Европі була віками,
Але про неї всі мало знали.
Не випадковий це збіг обставин,
Торжество Божої правди над нами.
Щасливу новину маємо нині –
Нову Державу на Україні !

Михайло Семенець з Гемліну, Н. Й., вітаючи В. Ющенка з перемогою, закликає *„очистити рідну землю від залишків старої антидержавної, антинародної системи, накиненої з півночі“.* **Анатолій Дамаскін** з Дніпропетровська вітає усіх закордонних виборців з перемогою народу в боротьбі за демократію.

Останні події в Україні, крім усього, викликали хвилю народної творчости, про що свідчить вміщена в Інтернеті ця нова „колядка“:

Нова радість стала
Яка небувала
Україна президентом
Ющенка обрала.
Вже не буде Кучма
Наш народ дурити
І не буде Україну
На клани ділити.
Чи ви чули люди –
Путін готов вмерти
Що не може Україну
В союзі заперти.
Народ український
Від Сяну до Дону
Не дозволить Україну
Ділити нікому.
Просим Тебе, Царю,
Небесний Владарю
Даруй літа щасливії
Нашій славній Україні

Серед листів є й подяки „Свободі“ за висвітлення „помаранчевої революції“. Згаданий вже М. Семенець в листі пише про репортажі з Майдану незалежности: „Знаменито!“. **Роман Ричок,** голова Комітету допомоги Україні Північного Ню-Джерзі, пише: *„Висловлюю признання і вдячність редакції за цікаві повідомлення про історичні події „помаранчевої революції“ в Києві, зокрема репортажі Фелікса Хмельковського з Майдану незалежности. Це об'єктивний звіт без ненависти до противників демократії, без поділу на „ми і вони“. Такий підхід дає більше надії, що сьогоднішні збаламучені українці прозріють. Останні числа „Свободи“ – це джерело для майбутнього історика, який писатиме про „помаранчеву революцію“ в зв'язку з виборами Президента України“.*

Дякуємо за листи і бажаємо новому президенту успіху у здійсненні його програми!

Редакція

Перші кроки нового президента

Хоча новообраний Президент України В. Ющенко ще не приступив до своєї діяльности і відпочиває в Карпатах, світ вже придивляється до його перших кроків, аналізує висловлювання. щоб визначити курс його зовнішньої і внутрішньої політики. Британська газета „Сандей Таймс" пише, що В. Ющенко контролюватиме незаконні оборудки з грошима, тим більше, що нещодавно відбулися підозрілі перекази грошей, здійснені українським урядом. Віктор Ющенко звернувся до правоохоронних органів з закликом відстежувати подібні випадки і попередив, що проти порушників у майбутньому відкриватимуть судові справи.

В інтерв'ю телевізійному „5 каналові" В. Ющенко пояснив засади формування уряду і майбутнє опозиції. Майбутній уряд формуватиметься на принципах квот політичних сил, що його підтримують. Чверть посад при формуванні міністерств, відомств, адміністрацій та інших органів влади отримає бльок Юлії Тимошенко, а іншу чверть – партія соціялістів. Якщо Юлію Тимошенко висунуть на посаду прем'єра, то бльок „Наша Україна" підтримає її кандидатуру. Кандидатами на цю посаду на сьогодні є Петро Порошенко, Юлія Тимошенко, Анатолій Кінах і Олександер Мороз. Але не виключено, що будуть й інші кандидатури.

В. Ющенко сказав, що має кадрову можливість замінити всіх губернаторів, коли стане президентом. Регіональних губернаторів слід обирати безпосередньо в областях. В.Ющенко згадав також потребу реформи судової системи, яка б передбачала посилення ролі суддів, оскільки надмірна вага прокуратури є абсурдною.

До майбутньої парляментської більшости, окрім „Нашої України", БЮТ, Партії промисловців та підприємців, соціялістів, можуть також увійти центристи, аграрії і позафракційні депутати.

Держава не робитиме ревізій підприємництва та перегляду приватизацій 90-их років, але гра вестиметься за новими правилами. „Починаючи від 26 грудня, всі будуть зобов'язані платити податки, чорний ринок має припинити своє існування", – наголосив В. Ющенко.

Евроінтеграція є стратегічною, проте взаємини з сусідами повинні бути добрими. В інтерв'ю німецькому журналові „Шпігель" В. Ющенко сказав, що Україна матиме нормальні відносини з Росією, однак В. Путін не повинен перешкоджати рухові України до Европейського союзу. Президент В. Путін в інтерв'ю західним журналістам заявив, що Росія не має жодних заперечень щодо прагнень України вступити до ЕС, але Москва і далі не схвалює розширення НАТО і можливе приєднання України до цієї організації. Щодо виведення українських військ з Іраку В. Ющенко сказав, що все залежить від майбутнього уряду Іраку, і від того, чи він і далі потребуватиме українських підрозділів. „Ми також обговоримо це питання з нашими союзниками", – додав він.

Провідні російські політтехнологи висловили розчарування результатами виборів в Україні, а дехто веде мову про можливість „помаранчевої революції" в Росії.

Відомий політтехнолог Гліб Павловський, який брав найактивнішу участь у кампанії В. Януковича, в поразці цього кандидата звинувачує Л. Кучму і власне штаб кандидата, який займався дрібною крадіжкою і приписками.

Усі експерти сходяться в тому, що характер російсько-українських взаємин зміниться, але формат цих нових стосунків ще неясний, оскільки невідомо, як далеко готовий піти В. Ющенко, проводячи проевропейську політику.

Радник президента Росії Андрій Іларіонов, відомий незалежними поглядами, назвав перемогу В. Ющенка „наукою року" і висловив припущення, що це допоможе Росії позбутися імперського комплексу. У Москві з'явилася ціла черга тих, хто прагне влаштувати чергову російську революцію. Відомий політолог Станіслав Белковський вважає, що у Росії справді можлива „помаранчева революція": росіяни в більшій мірі, ніж українці, схильні до бунту за ідеали, і якщо не відбудеться модернізація російської влади, їй доведеться засвоювати українську науку.

Світ зауважив ролю України в міжнародній спільноті, і зокрема її вплив на розвиток події в системі СНД, де в більшості країн правлять посткомуністичні диктатори.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda"

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про Багдад і Джерзі-Сіті

Не сумніваюся, що такий заголовок здивує багато читачів, але, може, і спонукає їх до перечитання цього фейлетону. А це і потрібне, з уваги на його зміст, що колись стане, може, історичним! Бо ж тут ідеться про порівняння оцих двох таких різних міст, а радше про помітно зменшене значення так добре нам, членам „Свободи" та УНСоюзу, відомого міста – Джерзі-Сіті, що довго було осідком УНСоюзу, а з тим і його органів, „Свободи" та „Українського Тижневика".

Сьогодні, однак, характеристику Джерзі-Сіті дає його довголітня мешканка, а тепер член дипломатичної американської місії у Багдаді, довголітня пластунка Ярина Ференцевич. „Я отримала найкращий вишкіл на дипломата, виростаючи в окрузі Гадсону (а конкретно – в Джерзі-Сіті). Я нічого не боюся і я радо познайомлюся з новими людьми, – сказала вона в інтерв'ю для журналістки Молі Блум із щоденника „Джерзі Журнал", з датою 29 грудня ц. р. – Саме в Джерзі-Сіті ви насправді вчитеся, як поступати та бути дуже незалежною самостійною жінкою", – переконана Ярина, – а М. Блум подає на підтвердження цього історію „дипломатичної кар'єри" Ярини та усіх небезпек, що чекають на молоду українку – здається, чи не єдину з нашої спільноти на пості в американській амбасаді в Багдаді.

Але, либонь, вона психічно була приготована на усі несподіванки та дивні обставини, що зустрічають там, у цій небезпечній зоні життя усіх, кому доводиться там перебувати. Про це дивне життя, з увагою на кожну деталь та на кожну можливість, що може трапитися, розповідає американській журналістці наша Ярина. А у цій розповіді багато безжурної відваги, сполученої з гумором, які Ярина Ференцевич напевно здобула у своєму довгому пластуванні та які залишилися з нею на оці такі небезпечні та відповідальні місяці дипломатичної служби в Іраку. Саме про цей час, який кожного дня, ба – кожної години, як бачимо з опису американської журналістки, роїться від небезпек, Ярина розповідає без страху, зовсім спокійно. Страх, щоправда, залишає своїм батькам, що, самозрозуміло, кожного дня, кожної години тремтять перед усіми небезпеками, що чигають з кожної сторони та раз-у-раз описані в американських засобах інформації. Вони не соромляться їх існування перед американською журналісткою, хоча жити постійно, здаючи собі справу із цих усіх небезпек, що чигають на їхню дочку, не є легко.

У ці дні, як довідуємося з репортажу Молі Блум, Ярина нетерпляче, як і її батьки чекає на відвідини у Джерзі Сити, де думає в родинному колі перебути українське Різдво, а з цим святочні дні. На тому, однак, завдання Ярини у Багдаді не кінчаються, і вона повертається туди саме на вибори. Як довго її цікава, але небезпечна служба в Багдаді буде ще тривати – не знаємо.

Але ми певні, що інтерв'ю в „Джерзі Джорнал" з Яриною викличе багато зацікавлення як серед українських читачів, так і американських, а з цим принесе багато теплих і щирих побажань від чужих, але в першу чергу друзів-пластунів та усіх, що знають Ярину Ференцевич з української спільноти. А ці побажання будуть берегти її від усіх небезпек, аж до щасливого повного повернення додому та до пластового і родинного гурту. Ми у це глибоко віримо! Щасти Боже, Ярино!

О-КА

Приятелі „Свободи" шлють вітання

З нагоди Різдва Христового і Нового року до редакції надійшли численні вітання і найкращі побажання усім читачам тижневика. Їх, зокрема, надіслали Посол України в США **Михайло Резнік**, Постійний представник України при ООН, посол **Валерій Кучинський**, Генеральний консул України в Нью-Йорку **Сергій Погорельцев**, пресовий секретаріят Глави УГКЦ, Митрополит УПЦ в США **Константин** і архиєпископи **Антоній і Всеволод**, Сокальський єпископ УГКЦ **Михаїл Колтун**, Вашингтонська група „TWG", агенція „Асошіейтед Прес", голова УАКРади **Ігор Ґавдяк** і секретар д-р **Роман Барановський**, голова СУА **Ірина Куровицька** і секретар **Марта Данилюк**, редакція „Енциклопедії української діяспори", видавництво „Свічадо" зі Львова, редакція газети „Nowy Dziennik" з Ню-Йорку, Український університет Москви, провідники ряду українських організацій Росії, **Алла Атаманенко** з Острозької академії, президент Товариства ім. Г. Сковороди **Григорій Приймак, Зенон Когут** з КІУСу, директор видавництва „Смолоскип" **Осип Зінкевич** з Києва (він прислав також щойно видано картку з новим будинком видавництва), державна адміністрація з Івано-Франківська, журналісти **Леся Кравчук** з „Телекритики" (Київ), **Андрій Лубенський** з агенції „Контекст", Управа Українського музею в Ню-Йорку, голова станиці Пласту **Зіна Беланюк** з Севастополя, **Павло Дорожинський** з Києва, 125-ий Відділ УНСоюзу (президент **Уляна Баранська-Бендіксон**), **Мирон і Леся Куропасі, Андрій Білик, Осип Мороз, Олександер і Таїса Панченки** з Висконсину, **Орися і Павло Пундії** зі штату Ілиной, **Петро Одарченко** з Вашінгтону, **Максим Височанський** з Каліфорнії, редактор журналу „Однострій" **Віталій Манзуренко** зі Львова, товариство „Підліток" з Луганська, ряд інших організацій і осіб.

Любомир Михайлів з Івано-Франківської области у віршованому вітанні пише:

Будьте дужі неодмінно,
Благодійні – сотню літ!
Хай же славиться Вкраїна
І вкраїнці на весь світ!

Дякуємо за вітання і побажання!

Редакція „Свободи"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Листи на теми „Помаранчевої революції“

В Україні майже всі – друзі

Про нашу молодь говорили – лінива, п'є, гуляє, а насправді наша молодь – золота. Вже під час виборів визначилась, що їй робити. У мене поламався телевізор, і я не бачила теперішнього В. Ющенка, а пам'ятала його як гарного молодого чоловіка. Коли ж тепер його побачила, то заплакала. Що з нього зробили! Ніяка хвороба так не скалічить людину, як отрута! Я це знаю, як хемік. На нього важко дивитися. Та він зумів зібрати молодь (і не тільки молодь) з усієї України.

Боялись, що буде велика бійка, а В. Ющенко зробив велике свято. Люди раділи, що зібрались разом в одній справі. Майдан співав, танцював, місто ніби огорнула якась тепла хмара. Всі були доброзичливі, один до одного скрізь, навіть на базарах. Було холодно, мороз, були і п'яні, але всі до них посміхались, скрізь – прапори, живі квіти, надувні кульки, помаранчевий колір. Весь Майдан був щасливий. На трибунах виступали і політики, і артисти. Було майже мільйон людей різного віку.

Прибула міліція, а з натовпу вибігли дівчата і стали дарувати міліції живі квіти. А коли на другий день прибув спецпідрозділ в шоломах, то між ними і натовпом простелили гірлянди з квітів і надувними кульками. Без сліз не можна на це дивитись.

Було холодно і кияни забирали людей до себе. У мене вже два тижні живуть 5 хлопців і одна дівчина з Рівного. Я навіть не знаю їх імен. Я змогла постелити тільки шість постелів. Привела їх до себе, віддала ключі. Один раз з ними зустрілась, прийшла подивитись, що робиться у мене вдома. Вони говорили, що кожен день приходять на Майдан літні жінки з чаєм, пиріжками, цукерками і домашньою консервацією, приносять теплий одяг, ліки. Я не впізнаю людей. Виходить, що майже вся Україна – друзі.

В. Соловей,
Київ

Такого Україна ще не переживала

Таких емоцій, які вирували на Майдані, Україна ще не переживала ніколи. Ще ніколи люди в Києві не були настільки привітними, вихованими і радісними. Ще ніколи натовп не був настільки миролюбним і абсолютно безпечним. Ще ніколи така кількість людей одразу не перебувала на вулицях.

Державні і приватні підприємства надали своїм працівникам відпустки і оплатили їхні поїздки в Київ. Ми на роботі зібрали гроші, хто скільки міг, і здали на їжу для тих людей, що жили на Майдані. Я якраз отримала 40 дол. від дідуся з Америки, тож здала їх до цієї загальної суми.

На Майдані було постійно присутнє відчуття свята. В перші дні „помаранчевої революції" весь час розпускали чутки про небезпеку бути на Майдані, про те, що війська, спочатку українські, потім російські, збиралися розганяти людей, але цього не сталося. Говорили, що бідні голодні шахтарі з Донбасу будуть нападати на мирних демонстрантів, але більшість з них перейшла на бік „помаранчевих", бо ті поставилися до них дуже людяно і дуже привітно.

Оксана Бабич

Ніхто не злякався чуток, і люди продовжували приходити, приїздити, ночувати на Майдані. Хто злякався – так це влада. Ще Україна не бачила такого єднання, як зараз. Дай Бог нам ще трохи сил. Якраз збираюся йти на Майдан зі своїми співробітниками.

Оксана Бабич,
Київ

В листах – підтримка України

Останні дні 2004 року принесли до редакції чимало листів, звернень і відозв, присвячених подіям в Україні. Більшість з них вмішено у тижневику.

З Чикаго **фінансовий комітет допомоги Україні**, до якого увійшли Лев Боднар, Богдан Ватраль, Юрій Мельник та ряд інших, інформує про акції громади і кредитівки „Самопоміч" на підтримку „Помаранчевої революції".

Голова СФУЖО **Марія Шкамбара** та секретар **Іванна Кушпета** з Торонто надіслали заяву СФУЖО, в якій висловлено підтримку українського народові в його боротьбі за демократію.

Канадське товариство приятелів України надіслало пресове повідомлення про кампанію помаранчевих стрічок, проведену в парляменті цієї країни.

Микола Голінатий з Манчестеру, Н. Дж., дякує за вміщення допису про його сина Франка, який викликав щире зацікавлення в громаді і серед парафіян церкви Св. Стефана в Томс Рівері.

Ольга Кушнір з Коломбія Гайтс, Мін., написала про „Свободу": *„Газета знаменита, особливо в цей час, коли вирішується доля нашої батьківщини"*. Дякуємо!

Радість з приводу обрання В. Ющенка висловила **Валентина Манойленко** з Фльориди.

Неправди не витримав терплячий народ

В другій турі виборів було багато порушень. В списках пропускали цілі будинки, вписали якусь військову частину, котра вже 2 роки не квартирується в цій місцевості, видавали по кілька відкріпних талонів і людей з ними перевозили автобусами з однієї дільниці на іншу. Спостерігачів від В. Ющенка били нещадно і на дільниці не пускали. Замінювали бюлетні, заливали фарбою, підпалювали скриньки і т. п. Зфальсифіковані результати першого туру голосування оголосили на десятий день.

І тут не витримав терплячий народ. Вирушила молодь з усіх усюд до столиці. Низький їй уклін! Першою розгорнула наметове містечко на Хрещатику організація „Пора". Далі покотилася хвиля. Які всі чемні, усміхнені, бадьорі і налаштовані на добро! На Майдані Незалежности влаштовували трибуну, звідки повідомляли, де харчуватись, обігріватись, заряджати мобільні телефони і шукати того, хто загубився. Щодня В. Ющенко з командою інформували про те, як відбувається засідання Верховної Ради, переговори з Президентом, який сховався на дачі в Кончі-Заспі. Співали актори, підхоплював Майдан. Відчуття не можу передати, бо енергетика – потужна. Головна настанова – підтримувати один одного, посміхатися і триматися.

Не стояла осторонь і промисловість. Негайно з'явились помаранчеві шарфи, косинки, стрічки, прапорці, плащики.

Були й тривожні повідомлення про те, де саме приземлились літаки (і які саме) з Росії, показували зняті вночі прихованою камерою броньовані машини біля приміщення Центрвиборчкому. Один з каналів (п'ятий) працював цілодобово. Звісно, що й ми дивилися майже до ранку.

Галина Щітківська,
Київ

Постала свідома українська нація

Помаранчевий колір миттю охопив всі закутки України: від Карпат до Криму, хоч найбільш видимим він у західних областях України. Коби всі перестали врешті говорити про західню та східню Україну! Як на мене, слід говорити виключно лише про західні та східні області, що дають образ цілісности. Фізичним виявом протесту „помаранчевих" виборців була громадянська непокора, між іншим, дуже мирна, що проводилася у формі масових вічів по всій Україні, з котрих найбільшим був на Майдані Незалежности, куди з кожним днем прибували українці з усіх регіонів.

Усе відбувалось мирно. Приємно було бачити, як дівчата клали на щити спецвідділів квіти, а потім подавали їм теплого чаю. Титул героїв належить студентам. Без них не було б „помаранчевої революції". Я мав можливість почати свою участь в протестних акціях у Львові від університету Івана Франка. На лицях студентів виднілась одчайдушна рішучість. Зрештою, студентство, молодість – це майбутнє країни, і всі молоді яких я чув, хочуть для всіх кращого майбуття. Вони хочуть жити, не в корумпованій, але в чесній Україні.

Абсолютним позитивним наслідком цієї історичної події, яка розгортається перед очима всього світу, є виникнення свідомої української нації. Вже можна назвати український народ нацією. Україна проросла в націю, тобто в суцільний колектив, який свідомий своєї ідентичности як нація. Така свідомість видніється в українських індивідах, україномовних та російськомовних, по всій Україні. Всі вони пересвідчились в тому, що вони належить до однієї нації, у якій для них і для їх сімей та дітей існує майбутність на рівні з іншими цивілізованими та насправді демократичними країнами, в основі котрих лежать принципи громадянського суспільства, побудованого на чесності та взаємній пошані до всього, чим характеризується гідність людини. Українець хоче стати повністю свободною людиною на рівні людей інших свобідних країн. Свою солідарність з поняттям та бажанням мати націю поволі виявили міські обласні ради, військові сили, Служба безпеки, Генеральна прокуратура, податкова адміністрація... Віктор Ющенко зумів втілити у своїй особі прагнення всіх українців жити у демократичному суспільстві.

Досить неприємне враження на мене справив Леонід Кравчук, перший президент України та голова партії СДПУ(о), який не схвалював мирної громадянської непокори. Я сподівався набагато позитивнішого ставлення його до народу.

Вкрай негативним персонажем виявився президент Росії В. Путін, який безлично встрявав у внутрішні справи України. Та відколи йому „втерли носа" під час засідань ЕС та досить гострих докорів від США, він, видно, зрозумів, де його місце в усій цій справі. Його престиж на міжнародному форумі дуже принизився.

о. Євген Небесняк,
Львів

Достойному Вікторові Ющенкові Президентові України

Дорогий Пане Президенте!

Український Народний Союз, який начисляє 50,000 членів – українців в Америці та Канаді, разом з народом України радіє з Вашої перемоги у виборах Президента України, землі наших предків. Від самого свого заснування в 1894 році, УНСоюз був активним учасником боротьби за волю і демократію в Україні. Наші видання „Свобода" і „The Ukrainian Weekly" сміливо виступали проти несправедливости, яку терпіли люди в Україні, повідомляли про їхні героїчні зусилля на шляху до волі і незалежности.

У 1991 році думками і почуттями ми були з Україною, яка здобула свою державну незалежність. Сьогодні ми є свідками ще в більшій мірі вражаючої історичної події – перемоги демократії і волі.

Український Народний Союз гордий, що може внести пожертву, хоча невелику, до цього героїчного чину. Не тільки президент УНСоюзу їздив в Україну, щоб взяти участь у виборах, як спостерігач, але також багато членів нашої установи пішли цим самим шляхом. Ми також фінансово допомогли нашим молодим українцям-американцям, які взяли участь як спостерігачі у виборах. І врешті, світ почув Україну, її свободолюбний народ, який з непереможною силою став на захист демократії і справедливих виборів. І переміг!

Ми єднаємося з народом України і вітаємо Вас з Вашим тріюмфом. Ми вдячні за Ваш провід, Вашу мужність і схвалюємо Вашу спокійну непохитність.

В історії України настала нова доба. Наступних декілька років будуть пов'язані з новими викликами, але ми віримо, що під Вашим проводом і з Божим благословенням Україна стане сильною і демократичною державою.

Просимо прийняти наші найщиріші побажання кріпкого здоров'я, сили та великих успіхів у всіх Ваших починаннях для добра України.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
Стефан Качарай, президент

5 січня 2005 р.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Ганна Черінь

Щедрик

За морями, за горами
Зорі колядують.
І ми тут, і рідні з нами
Колядки всесвітні чують...
За морями, за горами
Вечір світить зорі.
Місяць грається з зірками
В безмежнім просторі.
То вигляне, а то зникне
В хмарній заволоці –
Заглядає в наші вікна,
Плаває в затоці.
Чути здалеку колядку,
З дитинства відому.
Прокладає пісня кладку
До рідного дому.
Заплітає місяць в сіті
Нитки з срібного клубочка,
І лунає в цілім світі
Щедрик, щедрик, щедрівочка...

Мій спомин з Різдвяної ночі в Карпатах

„Дивная новина" у наших Карпатах! Дзвонять дзвони і звідусіль лине ця чарівна колядка. Там, у засніжених Карпатах, під вікном, мереженим морозом, чути колядників, які гарними голосами співають „Слава во вишніх Богу". В кого ж тоді не здригнулося серце? В кого душа не сповнилася почуттям радости? Ніч, котра обдарувала увесь світ Дитятком Божим.

Різдвяна ніч, горять на небі ясні зорі, земля в сніговій пелені, повно в ній таємниць і мрій. Красна то була ніч в селі Синевидську Вижнім. Проминуло багато літ, коли я з родиною в селі святкувала там Різдво Христове, але мелодія Різдвяної ночі не забулася, і тепер душевна сила тягне мене до минулого. Думки мої летять у рідне село, в батьківську хату, у школу, в церкву, яка споконвіку не знала, що таке центральне огрівання. В тій же церкві на високому горбі різдвяні співи розніжували мою душу. Я вдивлялася в світло висячого „павука", що іскрився чудовими кольорами, або на хори, на співаків-хористів, на оркестру і на диригентів, що розмахували руками. Все таке для мене рідне, незабуте, але вже таке далеке в часі і просторі. На тихий сад мого тата падав сніг і білим килимом застеляв город, подвір'я, стежки, а лапате гілля з дерев лізло у вікна і творило зелено-прозорі візерунки. В той чудовий різдвяний час безнастанно ввижається мені батьківський дім, місто Стрий, мої професори і товаришки з гімназії в Стрию, все пригадується і оживає в моїй душі і пам'яті, на схилі моїх літ.

Катерина Росола,
Фінікс, Арізона

Живемо з надією

Я зраділа, немов дитина, побачивши адресований мені пакет зі „Свободою". Мені дуже подобається ваше видання. Перш за все–об'ємне, порушує різні проблеми, інформує читача про життя в різних реґіонах, вислуховує біль душі.

Я в Італії лише два місяці, а біль охоплює серце. Лише материнське серце може це все витримати і пережити. Я маю троє прекрасних дітей. Двоє з них вже дорослі, але є ще 13-річна „русалочка", якій потрібна мама, а не розлука. Пройшов лише маленький відрізок часу, а вже питання: „Коли приїдеш, мамо"? – вразило серце, немов стріла. Як пояснити дитині, що, не маючи дозволу на проживання в Італії, я зможу приїхати до неї лише через півтора-два роки, з великим страхом і ризиком щодо повернення.

Закінчилися президентські вибори. Чого чекаємо? На що надіємось? Це питання хвилює всіх. Шкода, що велика кількість громадян України залишилась обіч – хто тут нелеґально – не має права голосу. Але й з тих, хто має дозвіл на проживання, багато залишилось в стороні. Шкода... Усі ми в Італії живемо з надією на краще. Тепер, разом з італійськими жінками, готуємо Різдвяні подарунки дітям Африки. Шиємо платтячка для маленьких дівчат. Мені приємно, що і моя рука простягнулась на допомогу комусь, хоча ті дітки і не знатимуть ніколи, хто пошив для них плаття.

Шлю всім Різдвяне вітання:

Маленький Ісусик
Не спить, не дрімає
Своїми ручентами
Весь світ обнімає
І вашу хатину,
І вашу родину,
По цілому світі,
Христос ся рождає.

Любов Іваночко,
Італія

Про діяльність УАКРади

На порозі Нового року хочемо подякувати закордонній українській громаді за моральну та щедру фінансову підтримку УАКРади. Завдяки цьому ми могли допомагати різним громадським та культурним організаціям в Україні, захистити інтереси нашої громади в США та народу України перед Конгресом та урядом США. Разом з Українською Федерацією Америки, Фундацією „США-Україна" та іншими українськими організаціями Вашінґтону, за останній рік ми невпинно працювали, щоб переконати Конґрес США та адміністрацію Президента Дж. Буша у важливості прийняття резолюції Конґресу щодо Голодомору 1932–33 років в Україні.

Ми вели кампанію в нашій громаді за підтримку резолюцій Конґресу щодо вільних, демократичних та прозорих виборів в Україні, а також були ініціяторами кампанії, щоб переконати Конгрес США прийняти резолюцію про заборону видання віз для в'їзду в США особам з України, які є винними у вчиненні політичних та економічних злочинів, в тому числі порушень виборчого процесу. Це призвело до недавньої відмови у візі Вікторові Медведчукові.

Сьогодні ми, як ніколи, потребуємо підтримки для посилення нашої дальшої діяльности. Нам треба буде вжити усіх зусиль, щоб переконати уряд і Конґрес США поставити Україну на одне з перших місць у формуванні своєї закордонної політики, просувати ідею повного членства України в НАТО, як і різко підвищити розміри фінансової допомоги та інвестицій Америки в Україні.

Для ефективної праці в цьому напрямку УАКРада потребує значних грошових ресурсів, тому, будь-ласка, будьте щедрими у своїй підтримці для нас, хоч ми високо цінуємо будь-який внесок.

За Головну управи УАКРади –
Ігор Ґавдяк,
голова УАКРади
д-р Роман Барановський,
секретар

Успіх українського лікаря

Д-р Марко Юзич

Нам приємно поділитися інформаціями про великі професійні успіхи молодого українського лікаря д-ра Марка Юзича, який щойно був іменований деканом медичної школи Вейнського університету тут, в Мишиґен, для студентів-випускників медицини. Він рівночасно був іменований заступником президента Дітройтського медичного центру для академічних справ. Тепер він працює як професор і заступник голови відділу офтальмології в Інституті Кресґе Вейнського. У минулому, після одержання бакалавреату і медичних студій при Вейнському університеті, д-р М. Юзич відбув практику в інституті Кресґе та особливі студії ґлявкоми в Інституті Вилмар при університеті Джана Гопкінса. У 1995 році він повернувся до інституту Кресґе, у якому був директором програм для резидентів та координатором медичних очних студій, як також був на правах голови цього відділу.

У 1998 році він одержав ступінь маґістра з ділянки адміністрації охорони здоров'я з Мишиґенського університету. Д-р М. Юзич був провідним педагогом для 21 резидента щороку. Він успішно провів фінансову провірку злуки програми лікування очей інституту Кресґе та шпиталю „Сайнай Ґрейс". Декан Джон Крисман оцінив його як повного посвяти лікаря – як для пацієнтів, так і для медичного відділу.

У 2000 році д-р М. Юзич був відзначений у журналі „Крейн'с Дітройт Бізнес" як один з найкращих професіоналістів віком до 40 років. Досі він одержав численні признання і нагороди, включно з почесним признанням у 1996 році від Американської Асоціяції офтальмологів.

У 1999 році Вейнський університет відзначив його як визначного педагога медицини. Крім цього, д-р М. Юзич постійно вміщує наукові праці з ділянки медицини та професійно причетний до численних проєктів Мишиґену з ділянки очей. Медична програма для випускників Вейнського університету є одною з найбільших в Америці, маючи понад 900 практикантів, які відбувають практику у різних програмах у вісьмох шпиталях та багатьох клініках. У 2004 році д-р М. Юзич одержав нагороду „Palmer Parker Courage to Teach Award", засновану для найкращих практикантів в Америці. Одним з його пацієнтів є Патріярх Любомир.

Д-р М. Юзич є сином покійного доктора Мар'яна та Християни Юзичів. Він закінчив Середню школу при парафії Непорочного Зачаття, Школу українознавства „Рідної школи" у Дітройті, є пластуном та займається спортом. Одружений з Надею та батько двох синів – Данила і Миколи. Бажаємо нашому молодому висококваліфікованому очному лікареві багато успіхів у його відповідальній праці та Божої опіки на майбутнє.

Зенон Василькевич,
Ворен, Миш.

Підручники – актуальна справа

Австралійське видавництво „Рідна Мова" добре відоме в українській діяспорі, а останніми роками і в Україні, своєю працею в галузі створення та видання українських підручників та словників для дітей і молоді, які у навчальних закладах вивчають українську мову, як другу. Одначе, останніми роками, ми вже не маємо фінансових можливостей продовжувати цю працю, і тому, незважаючи на потік прохань і запитів з місць, змушені припинити безкоштовне надсилання наших видань до східних та південних районів України та до Російської Федерації і Молдови, де вони особливо потрібні.

У зв'язку з цим, сподіваємося на фінансове сприяння нашій діяльності з боку українських меценатів і наших громад в країнах Заходу. Наші координати для зв'язку та отримання переказів такі: „Ridna Mova Publishing", 10 Savaris Court, Donvale Vic., 3111, Australia. Тел./факс (03) 9873-2085. Електронна пошта: dejko@ridnamova.com. Інтернет: www.ridnamova.com

Володимир Дейко,
Австралія

2004 рік: фотопанорама „Свободи"

Провідники опозиції (зліва) В. Ющенко, Ю. Тимошенко і О. Мороз підчас демонстрації проти режиму Л. Кучми в Україні 9 березня в Києві. *Фото УНІАН*
12 березня, ч. 11

14–17 травня в Ню-Йорку тривав Український фестиваль, в якому взяли участь тисячі мешканців міста та околиць. *Фото: Л. Хм.*
21 травня, ч. 21

5 липня в Київ доставлено Олімпійський вогонь. На фото: співачка Руслана Лижичко, одна з 120 смолоскипоносців в Києві, біжить зі смолоскипом в центрі міста. *Фото: УНІАН*
9 липня, ч. 28

14 серпня на відпочинковій оселі УНСоюзу „Союзівка" відбулись вибори „Міс Союзівки-2005". На фото: нововибрана „Міс Союзівка-2005" Мая Волошин (третя зліва) і Нестор Паславський – управитель Союзівки, серед учасниць імпрези.
3 вересня, ч. 36

Вперше на Союзівці відбулися дитячі табори „Пригода" і „Відкриття". На фото: в гори з інструктором.
Фото: Володимир Наливайко
10 вересня, ч. 37

На відкритті XIX Конґресу Українців Америки 24 вересня виступає Президент УНСоюзу Стефан Качарай. Зліва, Архієпископ УПЦ в США Всеволод. *Фото: Рома Гадзевич*
1 жовтня, ч. 40

27 вересня в Українському Інституті Америки було вручено нагороди Міністерства закордонних справ України групі активних громадських діячів української діяспори США. На фото: міністер закордонних справ України К. Грищенко серед нагороджених. *Фото: Максим Пизюр*
8 жовтня, ч. 41

В Римі з Папою Іваном Павлом II у Ватикані зустрівся у листопаді Патріярх УГКЦ Любомир кардинал Гузар.
26 листопада, ч. 48

Київ, Майдан Незалежности. Обличчя „помаранчевої" революції. *Фото: Фелікс Хмельковський*
10 грудня, ч. 50, 17 грудня, ч. 51

26 грудня Президентом України обраний Віктор Ющенко. *Фото: УНІАН*
31 грудня, ч. 53

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В НТШ відбувся традиційний Літературний ярмарок

НЮ-ЙОРК. – В суботу, 18 грудня, проведено в приміщеннях НТШ-А традиційний Літературний ярмарок, що відбувається звичайно у передсвяточний час і переносить слухачів на короткі години у літературний світ від турбот святочних закупів. Цим разом перенести слухачів в іншу атмосферу було куди важче, як звичайно, тому що думки та почування усіх були прив'язані до подій в Україні та „помаранчевої революції".

Все ж слухачів, як завжди на такі літературні ярмарки, зібралося досить багато, а поети, які читали свої найновіші поезії, старалися розбудити зацікавлення у публіки, яка, як ціла українська громада, у ці грудневі дні була думками та почуваннями у Києві, у наметовому містечку. Незважаючи на це, публіка привітала поетів тепло та уважно слухала їхні поезії давні і нові.

Першою взяла голос найповажніша віком і письменницьким стажем Діма, яка прочитала ряд своїх поезій. Після теплих оплесків слово взяла Марта Тарнавська, яка читала деякі добре відомі слухачам свої поезії, особливо з давніх, пов'язаних споминами з її перебуванням після Другої світової війни у Зальцбурґу. Марія Шуль – це молода поетка, що недавно прибула з України і якої поезії публіці ще зовсім не відомі.

Останнім забрав слово Василь Махно, який провадив вечором, але також мав нагоду рецитувати декілька своїх поезій з найновішої збірки „38 віршів про Нью-Йорк і дещо більше", яка своїм стилем дещо відрізняється від поезій інших трьох авторів цього вечора. Але це не змінило настрою вечора, в якому автори зуміли на короткі години залишити постійний неспокій, чекання на новини з України і наслідки „помаранчевої революції", яка своєю настановою полонила увагу, думки і почування нас усіх.

Несподівано ми могли на короткий час полинути з авторами у світ поезії, споминів минулого і цей винятковий настрій, що його пробуджує поетичне слово. Тому публіка прийняла усіх поетів теплими оплесками та справжньою прихильністю, яка відтак тривала у щирих розмовах з авторами.

О. К.

Фото: В. Лопух

Марія Шуль

Діма

Рочестерці п'ять разів їздили на вибори до Ню-Йорку

РОЧЕСТЕР, Н. Й. – Різдвяна ніч заполонила землю своєю святковістю. Срібний місяць осявав зоряне море свічок, що розлилося біля церкви Святого Йосафата у Рочестері. Вони мерехтіли в руках людей, котрі зібралися, щоб провести дорогу громадян України для участи у голосуванні. У ці дні весь світ повернув очі до Києва з подивом та підтримкою. Українська громада Рочестеру не стояла осторонь, було створено Комітет сприяння розвитку демократії в Україні, до якого ввійшли Богдан Захарчишин, Микола Лилак, Роман Куціль, Наталія Шульга, Олена Ділай, Ольга Дерещук, Володимир Захарків, Іван Мельник та Ярослав Фатяк. Комітет поєднав українців з різних хвиль еміграції, церков та організацій і під його керівництвом з запалом влилися рочестерці в течію подій. За короткий час було зібрано 15 тисяч долярів, які пішли на підтримку людей на Майдані, медичні потреби, підтримку вільної преси та студентської молоді. Члени комітету організували інформативне віче для громади з висвітленням останніх подій. До дій комітету присдналися Роман Омецінський, Ганя Бучерка, Володимир Павлюк, Василь Равлик та інші рочестерці.

Окрім матеріяльної допомоги, рочестерці надали Україні моральну підтримку. 12 грудня, за ініціятивою комітету, було проведено віче солідарности з демократичними силами України. Українці вбрали місто в помаранчеві кольори. Кілька сотень людей прийшли до пам'ятника століттю поселення українців у Рочестері.

О десятій годині вечора, 25 грудня, від'їздив від церковної площі автобус, наповнений виборцями. О шостій годині ранку, після довгої дороги, рочестерці приєдналися до виборців у Ню-Йорку і були одними з перших, котрі віддали свої голоси за гідного кандидата. Після голосування рочестерська група попростувала до ялинки, що у Рокефелер-центрі. Злетіли синьо-жовті прапори і розлилися срібним передзвоном українські колядки. Після відвідання ялинки була зупинка у ресторані „Київ", власник якого мав безкоштовне частування для виборців, а потім вісім годин довгої дороги додому.

Рочестерці здійснили 5 нелегких поїздок до Ню-Йорку – 2 на реєстрацію і 3 на голосування. Україна здійснила свій вибір, який ще недавно був у неї так брутально вкрадений і з виборами нового президента стає на новий шлях розвитку держави.

Оленка Ділай

Учасники віча у Рочестері, Н. Й.

На допомогу студентам

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – „Помаранчева революція" в Києві сколихнула українську спільноту Норт-Порту і околиці. Усі вирішили допомогти страйкуючим студентам.

28 листопада на заклик голови громадського комітету Марії Наваринської скликали українське віче околиці. Понад 200 осіб зійшлися до залі української церкви Входу в храм Пресвятої Богородиці Діви Марії – з участю пароха о. Северина Ковалишина, православних священиків протопресвітера о. М. Борисенка та пресвітера о. Івана Фатенка, пастора баптистської церкви д-ра М. Якубовича, єпископа церкви п'ятдесятників д-ра М. Мельника. Вирішено зібрати гроші і вислати страйкуючим студентам, як допомогу на харчі та теплий одяг.

Обставини так склалися, що в тиждень, коли проводилась збірка, відійшли у вічність двоє заслужених українських громадян – засновник осередку ім. св. Андрія – В. Різник, в пам'ять котрого дружина Галина передала 1,231 дол. на „Фонд допомоги", а дружина померлого Степана Спаса додала в його пам'ять 805 дол. Разом зібрано і вислано на Фонд демократії в Україну 25,500 дол. Всім жертводавцям, осередкові св. Андрія, місцевим організаціям, приватним особам громадський комітет висловлює подяку.

Галина Король

Віктор Малярек: „Наші дочки не на продаж"

Учасники авторського вечора Віктора Малярека

ВОРЕН, Миш. – Такий був заголовок доповіді головного промовця Віктора Малярека, автора книжки „The Natashas: Inside the New Global Sex Trade". Тема: ґльобальна торгівля жінками для проституції. Імпреза, котру організувала Окружна Управа СУА – Дітройт, відбулася в неділю, 31 жовтня, в Парафіяльному осередку церкви св. Йосафата у Ворені. Стурбована долею жінок-невільниць, ОУ, за ініціятивою Р. Дигдало, запросила на доповідь Віктора Малярека, автора вище згаданої книжки, яка недавно появилася в США. Голова комітету Рома Дигдало відкрила програму та пояснила причину цієї імпрези. Гостей привітала Лідія Казевич, голова ОУ, та передала веденння імпрези Наталії Гевко.

В. Малярек – журналіст-розстежувач (investigative jounalist) з Торонто, 4 роки їздив по світі, щоб прослідити цю справу. Жінок розводять по всіх закутинах світу, але найбільше число потрапляє до Ізраїлю, Німеччини, Голяндії і Японії. Жертвами стають ті, які знаходяться в біді, чи ті, яких випускають з сиротинців, коли їм сповниться 16 років, а вони, бажаючи покращити свою долю або допомогти родині, погоджуються виїхати за кордон на обіцяні праці – як няньки, прибиральниці, кельнерки тощо. Насправді це тільки обман. Зганим жінкам відбирають пашпорти, замикають в помешканнях, непокірних б'ють, тортурують або навіть і вбивають. Їхнє положення безвихідне.

Хто ловить цих жінок і торгує ними? Мафія, а їй допомагають льокальні особи, які заманюють гарних, молодих жінок, навіть 12-річних дівчаток. Торгівля, яка річно начисляє 800 до 900 тисяч жінок, 25 відсотків з яких є з колишнього Совєтського Союзу – України, Білорусі, Болгарії, Молдавії, Румунії, Росії – приносить заробіток в більйонах долярів. Після зброї і наркотиків це найбільш прибуткова нелегальна торгівля в світі. Уживають також Інтернет, показуючи знимки гарних жінок, щоб дати зацікавленим „клієнтам" можливість вибрати, кого собі сподобають де-небудь у світі.

Хто ж винен? В першу чергу, держави які не дають своїм громадянам допомоги, коли треба, а ще більше ті країни, які дозволяють привозити до себе невільниць. Хоч є держави, які мають закони проти торгівлі людьми, але дуже часто їх не дотримуються. Щоб протиставитися тим злочинам проти гідности жінок і людства, треба б застосувати дуже суворі кари, а жертви повинні одержати відшкодування і практичну допомогу.

Після головної доповіді В. Малярека виступив Енґус Лов, агент з відділу Прикордонної безпеки США, який говорив про проблеми прикордонної поліції. Є випадки, коли збирають докази, щоб представити в суді, а жертви відмовляються свідчити. Відважним свідкам дають забезпечені помешкання, право залишитися в США, а після 3 років, вони можуть одержати дозвіл на постійне проживання. Подав числа телефонів, де можна дзвонити у разі потреби; там мають перекладачів. Число, яке діє 24 години на добу: (866) 347 - 2123; в справі торгівлі, від понеділка до п'ятниці: (888) 428 - 7581; прямо до аґента Е. Лов: (313) 226- 3166, дод. 295.

З Канади також загостила Ірена Солтис, яка звітувала про програми й зусилля в Канаді. Книжка В. Малярека, яка появилася в Канаді, дала поштовх до акції.

Була нагода присутнім ставити питання. Можна було придбати книжку, яку автор підписував. Ввесь дохід з імпрези призначений на переклад книжки українською мовою та її розповсюдження в Україні. Анет Стадник запропонувала гасло програми: „Не забуваймо тих, які призабуті". Також для кожної членки комітету і виконавців приготовила китичку незабудьок. Комітет (Р. Дигдало – голова) вислав запрошення до американських жіночих організацій, і повідомлення до американської преси. Марта Салій, журналістка „Дітройтської вільної преси" (Detroit Free Press), написала рецензію про книжку В. Малярека й подала дані про імпрезу. Американські жіночі організації „Women's American ORT", „Safe Haven (Ann Arbor), і „Polish American Congress" прислали своїх представників.

Марія Лісовська

Українська ялинка на виставці в музеї

НЮ-БРАНЗВІК, Н. Дж. – Мадярський музей в Ню-Бронзвіку, Н. Дж. традиційно влаштовує „Фестиваль ялинок", в якому беруть участь різні національні групи. 65-ий Відділ СУА в Ню-Бранзвіку був запрошений і вже вдруге взяв участь у цьому фестивалі.

Українська ялинка на виставці

Ялинку прибрали голова Відділу Наталія Головінська та членки Оля Городецька та Слава Стойко. Ялинка була прикрашена в релігійно-національному характері. На вершку – ангел у вишиванці та різні вишивані прикраси на ялинці. Під ялинкою на вишиваних серветках стояв козак і дівчинка в народному строї і Вертеп – сцена народження Ісуса Христа у стаєнці. Всі вишивані прикраси виконала Катерина Бацвин. Біля ялинки на малому столику, накритому вишиваною скатертю та рушником, стояв різьблений свічник зі свічками, котрі ми заквітчали помаранчевими стрічками. Колосся пшениці теж перев'язали помаранчевими стрічками. На столику були також ікони Ісуса Христа і Матері Божої, котрі намалювала мисткиня Слава Стойко. Під ялинкою ми залишили летючки про Україну та наші різдвяні звичаї. Офіційне відкриття виставки-фестивалю відбулося 5 грудня 2004 року з участю численних гостей різних національностей. Членки 65-го Відділу СУА прийшли у вишиванках з помаранчевими стрічками, а всі гості мали теж помаранчеві відзначки.

Неукраїнці звернули на це увагу. Багато з них знали про нашу „Помаранчеву революцію", а котрі не знали, то ми їм докладно пояснили. Багато з них співчували нам, а рівночасно подивляли нашу солідарність з нашим рідним народом в Україні.

У мистецькій частині хор з церкви Різдва Пречистої Діви Марії, заспівав кілька колядок (Богданна Гнатик, Марія Івасишин, Віра Мельник, Мирося Штурмай та Богдан Гавданович). Відтак співав мадярський хор церкви св. Станіслава та читали вірші мадярською мовою.

Опісля була гостина. Членки СУА принесли різноманітне українське печиво.

Музей видав також малий каталог з дописами про кожну національну групу, котра бере участь у тому фестивалі ялинок. Виставка приватиме до 30 січня 2005 р. Адреса музею: 300 Somerset St. New Brunswick N. J 08903. Тел.: (732) 846-5777.

Ольга Городецька

20-ліття „Українського села"

ДІТРОЙТ, Миш. – Майже в усіх українських громадах США відомо, що в Дітройті існує унікальна будівля з 145 мешканнями для старших віком українців під назвою „Українське село". В основному це була ідея Дітройтської округи СУА, започаткована покійною Анастазією Вокер та її співчленками в управі. У 1975 році був створений Будівельний комітет, який вона очолила. У 1979 році СУА скликав громадські збори, на яких було вибрано нову дирекцію. Її очолили Анастазія Вокер – президент, і Зенон Василькевич – голова дирекції. Від цього часу корпорація „Українське село" стала самостійною одиницею з окремими фінансами. Після довгих старань одержано дозвіл на будову та позичку 6 млн. дол. Будова закінчилася у 1984 році, тоді й відбулося урочисте посвячення нової будівлі.

На день посвячення членами дирекції були: президент Анастазія Вокер, голова дирекції Зенон Василькевич, заступники президента Стефан Віхар і Володимир Томин, секретар Рома Дигдало, скарбник Микола Татарин і члени Ольга Адамек, Павлина Будзол, Джан Дадсон, Ірена Гулик, Ліда Колодчин, Микола Прихітко, Богдан Середюк, Роман Татарський і Марія Зубаль. Правним дорадником був Ярослав Карпінський. У 1985 році президентом корпорації став Стефан Віхар, а Анастасія Вокер – почесною головою. Коли у 1999 році Стефан Віхар вирішив не кандидувати до дирекції, президентом став теперішній президент д-р Микола Палмер. Під цю пору управителем є Ігор Корнецький, колишній практикуючий лікар з України. Відповідає за належне утримання будівлі Ярослав Величко.

Корпорація „Українське село" підлягає федеральним законам, і її жителі мусять переходити докладну перевірку їхніх фінансів та кваліфікацій. Головна відповідальність за будинок та його обслугу є у руках професійної фірми „Вінгейт", яку найняла дирекція корпорації „Українське село".

Відзначення 20-ліття „Українського села" відбулося у неділю, 21 листопада 2004 року, у бенкетовій залі церкви святого Йосафата у Ворені. Перед програмою виступив співочий ансамбль сеньйорів з „Українського села" під назвою „Золоті дзвони", під проводом і акомпаніяментом Ольги Соловій. Програму відкрив д-р Микола Палмер. Молитву провів отець ігумен і парох церкви Непорочного Зачаття о. Даниїл Чайковський, ЧСВВ. Після бенкету Бернард Тобянський висвітлив короткий фільм з історії „Українського села". Опісля д-р М. Палмер у своєму слові зупинився над теперішнім станом „Українського села" і деякими плянами на майбутнє. Перший заступник президента З. Василькевич подав вичерпні інформації про „Українське село" від його початків до сьогодення. У дальшому були привіти від представників фірми „Вінгейт" та членів уряду США. Розвагову частину провели мистці з Торонто Роман Когут і Ігор Бачинський. Кінцеву молитву провів парох церкви святого Йосафата Пилип Сендрик, ЧСВВ.

З. В.

Життя з любов'ю до України

Софія і Пилип Шайди

Летять літа, мов сполохані коні. Не зчувся, як промайнуло майже три роки з того часу, коли газета „Свобода" опублікувала мою статтю „Кажу це від щирого серця..." (22 квітня 2002 р.). Я, сумніваючись, писав: „Не впевнений, що доведеться ще побувати у вашій чудовій країні, але я довго буду згадувати про неї, бо залишаю тут двох близьких мені людей – доньку і приятеля з Сейнт Пол Пилипа Шайду". Ось знову благодатна земля Каліфорнії зустріла мене осінню, яка ще дихає теплом, як в повітрі так і в душі. Як поживає тепер мій приятель, поет і збирач українського фолкльору, благодійник і жертводавець?

На його життєвому календарі незабаром засвітяться дві однакові цифри – 88, але не вщухає його натруджене серце, він повний творчої енергії, наснаги і надхнення. За цей час йому знову довелося перенести складну хірургічну операцію, але переборов цю важку недугу. Наприкінці 2003 року вийшла з друку чергова, вже шоста, збірка його поезій „Любов до України". Розпочинається збірка віршем „Молитва", пронизаним болем і невмирущою любов'ю до своєї рідної землі.

Другою домівкою для нього стало місто Сейнт Пол, де знайшов прихисток, як і тисячі вояків УПА на американському континенті. Тут він почав будувати свою маленьку Україну, не пориваючи зв'язків з материнською. За власний рахунок він переслав на рідну землю тисячі книг, брошур, статтей і різних документів про діяльність українців в Америці. Тільки крем'янецькій „Просвіті" він надіслав 40 тисяч примірників рідкісних книг і журналів. Книги з його власної бібліотеки читають в Волинському державному університеті ім. Лесі Українки, в Волинській духовній семінарії, вони стали надбанням Волинського історичного державного архіву, національного університету „Києво-Могилянська академія", Одеської наукової бібліотеки ім. Горького, Національного університету „Острозька академія". Не перелічити надісланої літератури до бібліотек Франції, Канади, Австралії та Америки. Присвячує він нову збірку вірній супутниці життя – дружині Софії, яка, на превеликий жаль, прикута до ліжка важкою недугою.

Роздуми і спогади, туга і радість, все пережите й передумане лягло на папір у віршованій формі і складає першу частину збірки. В другій частині автор подає цілий ряд фотодокументів, копій, подяк і грамот, довідок і посвідчень, світлин та відгуків на видання його попередніх збірок. А творчий доробок П. Шайди досить багатий. Це і „Віки говорять" (1973 р.), „З народної творчости Волині" (1978 р.), „35 років храму св. Ольги і Володимира" (1985 р.), „Торба сміху і мішок реготу" (1989 рік), „Туга за Батьківщиною" (1997 рік). За благодійницьку роботу він обраний почесним професором Волинського університету ім. Лесі Українки, в державному історичному архіві Волинської обл. відкрито фонд видатного земляка, його обрано почесним головою „Молодої просвіти" Крем'янецького коледжу Тернопільської області.

За бойові заслуги в 1966 році нагороджений орденом президента УНР в екзилі „Воєнний хрест". Є ким гордитися на Волині і в Україні в цілому. Людина, що має незрадливу любов до рідного краю і до землі Вашінгтона, яка дала йому притулок, житиме в пам'яті нащадків, про це свідчать найдорожчі скарби його спраглої до знань вічно юної душі – його книги.

Федір Швець,
Сакраменто, Каліфорнія

Календар подій

8 СІЧНЯ 2005 р.
Різдвяне прийняття працівників УНСоюзу.

4 – 6 ЛЮТОГО 2005 р.
Church of Annunciation Family Weekend, Flushing, NY.

11 – 13 ЛЮТОГО 2005 р.
Valentine's Day Weekend

19 – 20 ЛЮТОГО 2005 р.
Family Winter Weekend and Ski Trip.

5 – 6 БЕРЕЗНЯ 2005 р.
Пласт, Курінь „Хмельниченки", Річні зимові наради.

УКРАЇНА І СВІТ

Туризм в Україні – вчора, сьогодні, завтра

Наприкінці минулого року у Вашінгтоні відбувся четвертий Світовий форум з розвитку туризму. У ньому брав участь голова Державної туристичної адміністрації України Валерій Цибух. Нижче вміщуємо його відповіді на запитання Анатолія Гороховського.

Валерій Цибух

– Які проблеми обговорювалися на цьому авторитетному зібранні і які прийнято рішення, спрямовані на розвиток туризму у маштабі всієї плянети?

– По-перше, мав нагоду особисто переконатися, що американці є великими прихильниками подорожей. Мабуть, саме тому четвертий форум зібрався саме в столиці США. В його праці взяли участь представники 152 країн. Обговорювалася низка дуже важливих політичних та економічних проблем, які хвилюють людство. Велику увагу приділили учасники зустрічі питанню боротьби за міцний і тривалий мир. Мені ця проблема близька до серця, адже, крім усього, я ще є членом президії української Ради миру. У своєму виступі я від імені України вніс кілька пропозицій, спрямованих на поліпшення праці Всесвітнього форуму з питань туризму, як однієї з форм народної дипломатії.

– Як же розвивається туризм в постсовєтській Україні?

– Довгий час ця галузь у нас вважалася другорядною справою, хоч Україна має величезний туристичний потенціял. В нашій країні нараховується понад 150 тисяч пам'яток історії, культури, архітектури, 14 відсотків території вкриті лісами, є 70 тисяч річок, 11 національних природних парків, 17 державних природних заповідників, 80 відсотків пам'яток періоду Київської Русі. Заслуженою популярністю серед туристів користуються вічнозелені Карпати і Прикарпаття, пляжі та бази відпочинку Криму, такі історичні міста, як Кам'янець-Подільський, Хотин та багато інших.

– В чому полягає теперішня діяльність Вашої адміністрації?

– Зокрема ми все більшу увагу приділяємо розвиткові оздоровлювального туризму. Сьогодні в Україні діє 3300 санаторно-курортних комплексів, баз відпочинку, які дісталися нам від колишнього Радянського Союзу. Є 1200 готелів, однак їх не вистачає, в Карпатському реґіоні споруджено біля 200 приватних готелей. Европейський союз заплянував побудувати чотири транспортні коридори, які проходитимуть по території України. Це не тільки першоклясні автомаґістралі, але й усе, що зробить їх зручними. Йдеться про спорудження готелів, ресторанів, ремонтних майстерень, пунктів пального, зв'язку тощо.

– Власниця однієї туристичної аґенції в Ню-Йорку поскаржилася мені, що Україна слабо рекламує свої туристичні можливості. Чи це правда?

– Було правдою. Два роки тому на видання рекламної літератури про Україну з державного бюджету виділялось 300 тисяч долярів, сьогодні асиґнування зросли в десять разів. Ми маємо прекрасний фільм про Україну англійською мовою, фільм „Дорогами України" українською мовою.

– Що Ви скажете про подвійні стандарти, встановлені в Україні для місцевих туристів та закордонних? Йдеться про вартість путівок, готелів, харчування.

– Це запитання також уже застаріло. Ще три роки тому я став ініціятором зрівняння цін для всіх туристів. Раніше справді діяли окремі тарифи для місцевих громадян, для туристів з країн СНГ та для людей з Заходу. А тепер ми живемо за новим законом, який визнає однаковими всіх туристів. І якщо порівняти наші ціни, скажімо, з американськими, за користування готелем, за путівку на відпочинок чи за інші послуги, то вони набагато дешевші, доступні людям з середнім заробітком.

– А як справа стоїть щодо дитячого туризму? Чи мають школярі України можливість користуватися вашими послугами під час зимових та літніх канікул?

– Так, ми наполегливо цим займаємося. Слід висловити добре слово на адресу керівників „Укрзалізниці", які щорічно влаштовують безкоштовні поїздки дітей під час канікул, щоб вони краще пізнали рідну країну, відпочили...

– Що цікавого Ви побачили в Америці? З якими установами Вам вдалося встановити контакти?

– В Америці немає державного закладу, який займається питанням туризму. Я мав бесіди з представниками готельного бізнесу, працівниками міністерства торгівлі. Однак до конкретних угод справа не дійшла, американці хочуть дочекатися нової влади в Україні. Користуючись нагодою, хотів би звернутися до читачів „Свободи" зі словами привіту і запросити їх до України на відпочинок і знайомство з історичними пам'ятками. З нашого боку буде зроблено все, щоб гості з Америки залишилися задоволеними.

Нові лавреати Міжнародної премії Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів

КИЇВ. – 13 жовтня 2004 року названі нові лавреати міжнародною премією Фундації Омеляна та Тетяни Антоновичів: Дмитро Павличко – за поетичну і державну діяльність; Андрій Содомора – за створення бібліотеки перекладів з латинської і грецької мов.

У церемонії нагородження взяв участь голова Фундації, засновник премії Омелян Антонович. Він також представив два томи „Спогадів", у яких розповідає про свій життєвий шлях галицького інтеліґента, який на все життя зберіг любов до України. Враженнями від двотомника поділилися Іван Дзюба, Марта Богачевська-Хом'як, В'ячеслав Брюховецький, Сергій Гальченко.

Україна знає Омеляна Антоновича як відомого мецената, який постійно підтримує українське слово, книговидання, бібліотечну справу. Цього року Омелян Антонович підтримав проєкт реконструкції будівлі, в якій буде розміщена бакалаврська бібліотека Наукової бібліотеки НаУКМА. Вона носитиме ім'я Тетяни та Омеляна Антоновичів.

В останні роки міжнародною премією Фундації Омеляна та Тетяни Антоновичів нагороджені Василь Барка, Василь Стус, Орест Субтельний, Емма Андієвська, Дейвід Сондерс, Богдан Кравченко, Леонід Плющ, Роберт Конквест, Григорій Костюк, Юрій Шевельов, Ліна Костенко, Марта Богачевська-Хом'як, Валерій Шевчук, Іван Дзюба, Іван Драч, Богдан Гаврилишин, Збігнєв Бжезінський, Володимир Дрозд, Михайло Брайчевський, газета „Літературна Україна", Микола Вінграновський, Ярослав Дашкевич, Микола Жулинський, Євген Гуцало, Олена Апанович, Роман Федорів, Михайлина Коцюбинська, Юрій Мушкетик, Григорій Логвин, Богдан Боцюрків, Ігор Калинець, Дмитро Степовик, Юрій Барабаш та інші достойні люди. 1995 року премію Фундації Антоновичів одержав В'ячеслав Брюховецький, президент Національного університету „Києво-Могилянська академія" – за відродження історичного навчального закладу.

Нагорода за службу Україні

ЛУЦЬК. – Голова комітету сприяння і захисту Меморіялу „Козацькі могили" відомий громадський діяч в США Віросдав Лобур в останні дні осени відвідав Національний пантеон „Козацькі могили" на святій землі Берестечка. Саме В. Лобур відіграв провідну ролю у виданні монографії про поле Берестецької битви, його героїв. За це з благословення Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета Митрополит Рівненський і Острозький Даниїл нагородив його орденом Св. князя Володимира 3-го ступеня. На фото (зліва): після вручення нагороди – історик-архівіст Володимир Рожко, Віросдав Лобур, Павло Лотоцький на „Козацьких могилах".

Володимир Дармохвал – у гроні „Червоної Калини"

Ми Загін "Червоної Калини"
Гордий дух Стрілецтва в нас живе.
Ми ростем на славу України,
Кров батьків до чину нас зове.

Винесена як епіграф строфа з поезії Романа Купчинського віддзеркалює саму сутність буття цього відносно малого, але надзвичайного гурту членів українського Пласту. Серед основноположників Загону „Червона Калина" бачимо непересічні особистості, які залишили по собі яскравий слід у громадському, політичному, економічному, культурному, освітньому житті. Між ними був і Володимир Дармохвал, якого ми певною мірою знали з його діяльности в Америці.

П'ятнадцятирічним юнаком він вступив в ряди стрийської Пластової Сотні Галицької Армії, щоб обороняти права українського народу – так почалась його служба Батьківщині, в товаристві таких, як і він, завзятих пластунів.

Після війни 17-літній ветеран боротьби за Україну повернувся додому, в 1925 році закінчив гімназійні студії, але вже наступного року був арештований і засуджений на три роки в'язниці за належність до УВО. Вийшовши з в'язниці, В. Дармохвал вступив до Загону „Червона Калина" і в цьому гроні „калиняків" працював для економічного розвитку української громади як інспектор кооперації на Болехівщині. В 1941 році, внаслідок воєнної хуртовини, Дармохвал переїхав на Холмщину де працював директором Повітового Кооперативного Союзу. То був період його близького знайомства і співпраці з такими особистостями, як Степан Бандера, Олекса Гасин, Едвард Козак, Степан Охримович, Ярослав Рудницький, Ярослав Падох, які ще за свого життя стали леґендарними. Можна б ще згадати Володимира Ерденберґера, Ярослава Бойдуника, Євгена Пеленського, Ярослава Рака, Богдана Чехута та інших членів Загону „Червона Калина", які впродовж свого життя відзначилися в різних ділянках праці для добра України. Степан Бандера, який прожив тільки 50 років, ставши жертвою кремлівського атентату 1959 року, – це немов прапороносець української самостійницької ідеї. Вороги українства донині ідентифікують вияв національної свідомости з іменем Бандери. Попередником Бандери на посту краєвого провідника ОУН був Степан Охримович – перший організаційний референт Краєвої Екзекутиви ОУН, автор праці „Український націоналізм". Разом з Охримовичем і Бандерою, трійцю визначних політично-революційних діячів „Червоної Калини" творив Олекса Гасин (псевдо – Лицар), котрий в УПА керував Головним штабом. Він згинув в бою проти НКВД у Львові 31 січня 1949 року. Варто завважити, що О. Гасин, разом з дружиною і сином, переховувалися деякий час в Дармохвала в Тарногороді. З часу перебування полковника Гасина в Дармохвалів залишилась гарна фотографія його з сином Миколою.

Серед „калиняків" бачимо таких визначних науковців, як Ярослав Рудницький і Ярослав Падох, літературознавця і журналіста Євгена Пеленського, унікального мистця Едварда Козака – Ека. Вони та їхні друзі, без огляду на професії, посвячували свій час для праці в громаді та виховання молоді. Наприклад, Я. Падох був не тільки довголітнім Головним секретарем Українського Народного Союзу, але також головою Наукового Товариства ім. Шевченка в США, а водночас брав активну участь в діяльності нюйоркської пластової станиці. Володимир Дармохвал заробляв на життя, заснувавши український ресторан „Веселка", який став популярним місцем зустрічей українців. Про „Веселку" писав навіть Еко в „Лисі Микиті":

Куди йдете, діточки,
з отою козою?
У "Веселку" нашу рідну
Йдемо з колядою !

Талановитий підприємець і невпинний працівник на громадській ниві, В Дармохвал своєю головною метою мав виховання молоді, в якій вбачав запоруку майбутнього розвитку української громади.

Володимир Дармохвал

Читаючи про це мале гроно подвижників української національної ідеї, в культурному, політичному та громадському вимірах, хочеться зрозуміти – звідки взялись ці люди? Були вони продуктом обставин чи певного рівня громадського розвитку? Це питання вже історичного порядку, одначе життєвий шлях цих незабутніх людей повинен бути дороговказом для майбутніх поколінь.

Закінчуючи, хотів би висловити признання Миколі Дармохвалові, його сестрі Ларисі Дармохвал-Гавц та його дружині Зоряні Гафтко-вич-Дармохвал за якісну працю над збірником „Світ Батька" та „Альбом світлин і спогадів про Володимира Дармохвала".

Тарас Гунчак

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Січень 2005 р., ч. 53

Україна зміцнює свою державність

Про цьогорічні вибори президента України та Україну чули, читали, бачили на телеекранах в усіх кінцях світу. Український народ показав світові, що він хоче жити у вільній, чесній, демократичній, незалежній державі.

В Україну, як спостерігачі, їздило багато осіб українців і не українців з США, Канади та інших країн Західньої Европи. В Україну, ще перед виборами вибрався з дружиною голова Фундації Анатолій Лисий, щоб полагодити багато справ Фундації та бути спостерігачами до кінця виборів. На жаль, він був спостерігачем лише в першій турі в Чернігові. А 6 листопада несподівано й раптово занедужав, мав інсульт і опинився в лікарні. 23 листопада повернувся до США, де проходить інтенсивне лікування. Членство Фундації бажає йому одужання.

На другу туру голосування вибрався я з дружиною в Україну 16 листопада. На жаль, літак запізнився з Чикаґо до Варшави, а літак до Києва відлетів. Мусіли чекати наступного літака півтора дні у Варшаві. Спостерігачі з Києва вже від'їхали в дальші частини України, тому нам приємні працівники централі УККА порадили виборчу дільницю в Києві, де мав голосувати Віктор Ющенко. Ту дільницю з самого ранку заповнили журналісти та працівники телевізійних компаній з багатьох країн. В. Ющенко прийшов голосувати з двома малими своїми дітьми по 12-ій годині дня. Після голосування він звернувся до преси та відповів на кілька запитань. На цій дільниці ми були з сьомої години ранку, а пізніше я відвідав іншу дільницю на вулиці Грушевського, де зголосився як спостерігач, а повернувшись до першої дільниці, був аж до закінчення підрахунку голосів о першій годині ночі.

Висліди голосування, звіти спостерігачів, яких не допускали на виборчі дільниці в східніх областях України, показали, що влада хотіла, щоб президентом був В. Янукович, незалежно від кількости голосуючих за нього. На Майдані Незалежности ще в неділю було побудовано сцену, поставлено екрани та голосники. Там мали показувати результати виборів. В скорому часі, в понеділок з'явилися тисячі молоді з шкіл, університетів Києва, уквітчані помаранчевими стрічками, шалями, куртками, з українськими прапорами. Київ заговорив українською мовою. З дня на день демонстрантів, як на свято, збільшувалося, не дивлячись, що в Києві похолоднішало та падав сніг майже кожного дня.

Президент Л. Кучма не раз говорив, що ми маємо державу, але не маємо нації. Більшість демонстрантів була молодь, яка не боялася ні холоду, ні голоду, ні снігу – день і ніч не залишала Хрещатику та Майдану Незалежности. І ці маси людей показали своєю присутністю, своїм ентузіязмом, що Україна має не лише державу, але має й націю. І вона хоче і може боронити свої права, свою свободу. День і ніч з Майдану чулися скандовані гасла: „Нас багато і нас не подолати!", „Свободу не спинити!", „Ю-щен-ко!", „Народ не здолати!", „Міліція з народом!", „Ганьба Кучмі!", „Кучму й Януковича в зону (тюрму)!" та ін.

Впродовж одного тижня був і я на Майдані Незалежности багато годин кожного дня, з ранку до пізньої ночі. Кільканадцять разів на день на Майдан приходили В. Ющенко, Ю. Тимошенко, А. Кінах, О. Мороз, І. Плющ та інші особи й інформували про дальші пляни дій. На великих екранах було видно доповідачів на сцені, показувано перебіг засідань в Верховній Раді, в Центральній виборчій комісії та демонстрації в інших містах України. Відомі мистці виступали між виступами політиків, розважаючи публіку. Мелодії відомих пісень увесь час лунали з голосників, і публіка співала, танцювала, тупцювала та скандувала різні гасла. Микола Томенко та Олександер Зінченко представляли доповідачів.

Час від часу залишив я на кілька годин Майдан, щоб зустрітися з керівником видавництва Києво-Могилянської академії, яке щойно видало на кошт Фундації другий том праці о. Юрія Мицика „Український Голокост 1932–33" – свідчення тих, хто вижив, та „З когорти одержимих" Леоніда Бойка про поневіряння Б. Антоненка-Давидовича. Осип Зінкевич показав новопридбаний й відновлений будинок „Смолоскипа" на Подолі. Відвідав „Просвіту" та редакцію газети „Слово Просвіти" та мав зустріч з його редактором Л. Голотою та Павлом Мовчаном.

Мав два виступи по радіо. Олександер Дикий, керівник Всесвітньої служби Радіо Україна, провів зі мною інтерв'ю для міжнародного радіо, та ще я мав одногодинний виступ безпосередньо в етер на іншій станції разом з письменником Олегом Чорногузом на тему річниці голоду 1933 року, справи виборів та дальшої долі України.

На короткий час завітав 27 листопада на з'їзд Асоціяції дослідженнь Голодоморів України, де привітав делегатів від Фундації Голодомору в США, централя якої в Чикаґо, та від Фундації ім. Ів. Багряного, яка видала багато книг про Голод й дала їх до бібліотек України, „Просвіті" учням, що отримали нагороди зі знання української мови та ін. Також передав асоціяції 300 жетонів, виданих в Чикаґо з нагоди відзначень річниці Голодомору.

Зустрічався з Левком Лук'яненком, Іваном Драчем, Миколою Нестерчуком, Олександром Кравцем, з Святославом Цаликом, одним з авторів книги „Роліт" – про будинок та письменників, що в ньому жили й які були арештовані й заслані в Сибір та на Соловки (на цю книгу Фундація дала певну суму грошей), з Віктором Жадьком, автором книги „Байковий некрополь" – це історичний фотоілюстрований довідник (тепер він працює над другою книгою поховання відомих осіб в Україні та в діяспорі, з Володимиром Уляничем та Олександрою Веселовою з Асоціяції Голодоморів та багатьма іншими особами столиці України).

Півторатижневе перебування в Україні нас звеселило, бо ми побачили, що український народ встає з колін і бореться за свої права, за своє краще майбутнє. І він переможе!

Ол. Коновал

Збільшено число представників Фундації в Україні

Нова управа Фундації вирішила збільшити число представників Фундації в Україні, щоб мати їх і в інших містах в цей історичний час. З самих початків незалежности України представниками Фундації в Києві є Олександер Шугай, а в Харкові – Вадим Усань. Новими представниками є Петро Антоненко в Чернігові, Олександер Капітоненко в Симферополі в Криму, Олег Романчук у Львові та Фідель Сухоніс у Дніпропетровську.

Оскільки в Україні ще перед першою турою був Анатолій Лисий – голова Фундації, а Олексій Коновал мав приїхати на другу туру як спостерігач під час виборів, нарада з всіма представниками плянувалася на 19 листопада. На жаль, Анатолій Лисий захворів 6 листопада й опинився в лікарні в Києві. В день наради вже вийшов з лікарні, але не міг брати участи в нараді. Нараду провів Ол. Коновал в Спілці письменників України. Вадим Усань з Харкова не міг прибути на нараду, бо був головою виборчої комісії й мав багато обов'язків, які мав полагодити перед другою турою виборів.

На першій спільній нараді обговорювалося питання про належне відзначення сотої річниці Івана Багряного в 2006 році, говорилося про каталогування архівів Багрянівських середовищ та зроблення індексації таких видань, як „Українські вісті", „Український прометей", „Нові дні", „Молода Україна", видання в 2005 році праці Ігоря Качуровського, творів Віталія Бендера, перевидання партійних видань „Наша боротьба" та „Наші позиції" та інших праць різних авторів. Після наради всі присутні представники Фундації відвідали хворого Анатолія Лисого й побажали йому скорого одужання й повернення до активної праці в Фундації.

Нижче містимо короткі біографічні дані частини представників Фундації. Про решту осіб буде подано дані на наступних числах сторінки.

Петро Антоненко народився 24 червня 1948 року в селі Авдіївка на Чернігівщині. Закінчив факультет журналістики Київського університету. Редактор всеукраїнської тижневої газети „Сіверщина" (Чернігів). Лавреат Міжнародної премії журналістики імені Василя Стуса та премій ім. М. Коцюбинського і Б. Грінченка за літературну і громадську діяльність. В 1994 році в Чернігівській „Просвіті" видав книгу прози „Бабине літо".

Олександер Капітоненко – краєзнавець-літератор, народився 6 липня 1951 року в місті Буринь на Сумщині. У 1977 році закінчив Сумський інститут за фахом вчителя англійської мови. З 1998 року живе у Криму. Досліджує життя та творчість мистця Давида Бурлюка, працює над створенням довідника „Корінням з Сумщини" – про визначних представників української діяспори, уродженців Сумської области. Він є співголовою Фундації ім. Д. Бурлюка у Симферополі та автором понад сотні публікацій у періодичних виданнях України та діяспори.

Дякуємо!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви: 3,554 дол. – **Галина і Олексій Воскобійники** з продажу книг „Повість моїх літ" О. Воскобійника українською та англійською мовами та „Український кентавр" Олега Чорногуза; 500 дол. – **Олександер Німченко;** 250 дол. – **Віра Канарейська** в першу річницю смерти її чоловіка Олексія Канарейського (вона прислала також вірш, в якім розповідає про його активну працю в українській громаді та його любов до родини та України); 200 дол. – **Іван Головацький;** 137 дол. – **Ярослав Пікулицький** в пам'ять своїх батьків та Олександра Скопа; по 100 дол. – **Ірена Мостович, Іван Гаращук, Іван Даниленко та Федір Гайовий;** по 50 дол. – **Марта Богачевська-Хом'як, Євген Мельниченко та Явдоха Ткачук;** 35 дол. – **Тарас Шипилявий;** по 30 дол. – **Іван Кучеренко та Марія Балтарович;** по 25 дол. – **Степан Тимків, Іван Савчук, Степан Олійний, Михайло Марков, Тамара Цісельська та Уляна Антоненко;** 20 дол. – **Павло Макогон.**

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям і просить далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати пресовим органам, університетам, „Просвіті" та іншим організаціям України у виховній та просвітницькій праці патріотичних сил України. Фундація стала членом Ліги українських меценатів, яка дбає за розвиток освіти, науки та культури України та річно влаштовує конкурс учнів знавців української мови. Щоб бути членом Ліги, платимо 5 тисяч долярів річно. В минулому році Фундація видала з каси понад сто тисяч долярів на вище згадані цілі.

В Фундації можна придбати видані Фундацією чи фінансовані нею різні книги, висилаючи чек на адресу сторінки Фундації. Ми маємо спогади Юрка Тютюнника „Революційна стихія. Зимовий похід 1919-20 рр." (15 дол.) та книгу Григорія Китастого „Вставай народе!" (20 дол), яка містить пісні багатьох авторів діяспори та України.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

В Україні видано енциклопедію джазу

Наталія Степаненко-Реймонд

КИЇВ. - Відбулось видання „Української енциклопедії джазу" – першого і поки єдиного вітчизняного видання з цієї теми. Унікальність його в тому, що написана книга однією людиною. Я звернулась до Ольги Голинської – редактора енциклопедії з проханням розповісти про цю подію. Подаю запис нашої розмови.

– Це фундаментальне видання – результат багаторічної пошукової праці видатного діяча української музичної культури, ініціятора створення й першого директора Центру музичної інформації Національної спілки композиторів України, засновника професійної джазової музичної освіти на теренах колишнього СССР, творця й незмінного директора престижних міжнародних фестивалів і конкурсів, автора численних книжок, нотних збірок, статтей, неперевершеного знавця й ентузіяста джазу Володимира Симоненка.

– Я згадую 1996-97 роки, коли працювала у „Центрмузінформі" і не могла повірити, що мій директор – сам легендарний Володимир Симоненко, автор відомої збірки „Мелодії джазу", яку ми тримали за настільну книгу, як першу джазову ластівку в Україні.

– Так, Володимир Симоненко – перший дослідник джазу в Україні. Відомі його книги „Лексикон джазу", „Джаз і фортепіянна музика XX ст.". Вінцем його життя стала енциклопедія, працю над якою він розпочав ще за радянських часів. Тепер цим нікого не здивуєш, але прагнення створити такий довідник тоді, та ще й українською мовою, нині усвідомлюється як виявлення високого громадянського патріотизму. У книзі представлено явище українського джазу в загальносвітовому культурному контексті. Український джаз – одна з багатьох повноцінних граней діяманту світового джазу.

– Що було провідною метою автора?

– Я б сказала, зміна суспільного погляду на український джаз, результатом якої стало пробудження відчуття гордости за нього і свідомого бажання примножувати його здобутки і всіляко сприяти подальшому розвиткові. Цьому Володимир Симоненко, фактично, й присвятив своє життя. З цим частково була пов'язана і його подвижницька діяльність на посаді директора Центру музичної інформації Національної спілки композиторів України.

– До речі, який сьогодні ви очолюєте...

– Так. На жаль, історія українського джазу в енциклопедії переривається 2 липня 1998 року – датою раптової смерти Володимира Симоненка, який так і не встиг власноручно поставити у своїй праці останньої крапки. Його справу продовжив Олександер Подоляк, директор-розпорядник Національної філармонії України, а у минулому – учень та колега В. Симоненка. Під час редагування ми прагнули зберегти цілісність, оригінальність, інформативність, стиль авторського тексту.

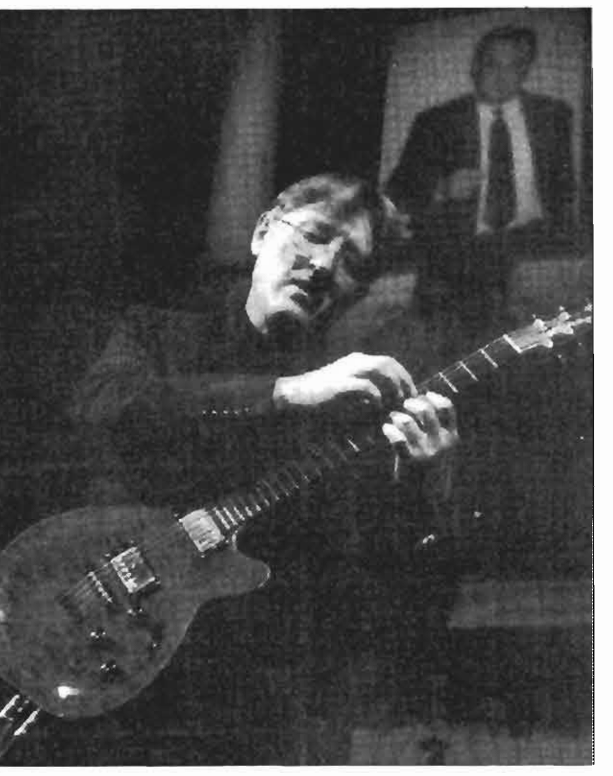
В. Симоненко згадує про багатьох музикантів, які працювали і в галузі академічних жанрів, на пересіченні з джазом. Згадаймо статті про видатних композиторів Ю. Мейтуса, М. Скорика, І. Карабиця, Жанну та Левка Колозубів, О. Канершайна, В. Зубрицького та інших.

Основну частину енциклопедії складають понад 500 статтей, видання містить понад 100 фотографій. Переважна більшість фотоматеріялів публікається вперше, деякі з них становлять історичну цінність. Видавати енциклопедію було не так легко. Слід згадати друга і соратника В. Симоненка, видатного українського композитора, музично-громадського діяча Івана Карабиця. Він вважав публікацію книжки справою честі і доклав багато зусиль – влаштував наради, ходив по кабінетах високих посадовців, шукав спонзорів, телефонував музикантам у різні країни світу, і навіть оголосив своєрідну передплату із закликом про збір грошей. І ці старання дали певний результат: відгукнулися друзі В. Симоненка, які свого часу активно працювали на ниві розбудови українського джазу, а нині живуть за кордоном. На жаль, І. Карабиць свої благородні наміри не встиг довести до кінця, бо передчасно пішов з життя у тому ж віці, що й В. Симоненко. Тому пізніше спонзорами стали Національна спілка композиторів України, її київська організація, голова компанії „Джазклюб" (офіційний представник „Yamaha" в Україні, директор О. Сидоренко), директор джазового фестивалю „Дніпрогастроль" В. Голубко, Французький культурний центр посольства Франції та США в Україні, Телевізійна програма „35 хвилин джазу" (автор і керівник – Леонід Гольдштейн).

– Допомогли і мої друзі – Тодд А. Вон, Пітер Джорж, Павел Стеценко. Відгукнулись з Америки також друзі та родичі В. Симоненка – Юрій Братолюбов, Микола Замороко, Борис Людмер, Сем Тайтл, Юрій та Дмитро Успенські, В. Ільїн з Ізраїлю.

Представлення енциклопедії відбулась в Колонному залі ім. М. Лисенка Національної філармонії України в рамках XV музичного фестивалю „Київ-мюзик-фест-2004", одним з засновників якого разом з І. Карабицем був Володимир Симоненко.

Своєрідною музичною ілюстрацією до нового видання став концерт, в якому взяли участь зірки джазового мистецтва Мирослав Скорик, Енвер Ізмайлов, Київський квартет саксофоністів філармонії України (керівник Ю. Василевич), дует Вячеслава та Тимура Полянських, Франсуа Жанно, Наталія Гура, О. Коган, джазовий оркестр Київської дитячої академії мистецтв (керівник В. Басюк).

Виступає Енвер Ізмайлов з України

На концерті-представленні енциклопедії грає Франсуа Жанно з Франції.

М. Крушельницький мав власну думку про Л. Курбаса

Валеріян Ревуцький

З'явився В Києві тритомник відомого режисера, перекладача та громадського діяча Леся Танюка, надзвичайно широкий матеріял якого вимагає окремого дослідження. Короткий огляд творів подав у вступі до першого тому академік Микола Жулинський, зазначаючи, що автор відкрив дволикість культурного буття тоталітарної системи, яка писала про постійний розвиток, а насправді продовжувала гальмувати процес набуття національної ідентичности в сфері мови, культури, освіти та релігійної свідомости.

Перший том – „Слово" розгортає діяльність Л. Танюка як автора власних поезій, перекладача з інших мов. Рабіндранат Тагор представлений його „Окрушинками" (понад триста) та драмою „Пошта". На закінчення першого тому подано переклад комедії Шекспіра „Кінець діло хвалить".

Другий том Л. Танюка – „Театр" складається з його статтей на теми сучасного театру, зокрема про Леся Курбаса та Миколу Куліша. Подано статті про драматургів, режисерів, письменників, акторів, літературознавців, громадських діячів.

Третій том – „Життя" складається, головним чином, зі щоденника Л. Танюка від 1956-го до 1959 року, охоплює спочатку його життя поза Київським театральним інститутом, а потім в клясі режисури відомого актора і режисера Мар'яна Крушельницького. Щоденник автора подає цікаві характеристики театрознавців-партійців, викладачів інституту, але найцікавіше окреслена постать Мар'яна Крушельницького як керівника курсу, актора і людини. На цьому варто дещо спинитися...

Багатьом відома його акторська діяльність в „Березолі" за часів Л. Курбаса, але дуже мало ще сказано про нього як режисера. Як відомо, М. Крушельницького було призначено мистецьким керівником „Березоля" після звільнення Леся Курбаса в 1933 році, з новим політичним директором Олексою Лазоришаком. В його біографії таке призначення викликало у багатьох (в тому числі і серед його близьких колег) роздвоєння: М. Крушельницький до цього призначення і після нього. Прихильниками цього були „березільці" Орися Стешенко і Йосип Гірняк. Останній багато раз з іронією повторював слова М. Крушельницького, що „партія допомогла знищити Курбаса", бо формально мав на це право як захисник Л. Курбаса супроти М. Крушельницького, що обвинувачував його.

В кінці 1970-их років мені пощастило дістати книжку Леся Танюка „Мар'ян Крушельницький" (Москва, 1974 р., видавництво „Искусство"), в якій я знайшов такі слова М. Крушельницького: „Наша біда саме у тому, що у всіх нас, курбасівських акторах, помер Курбас. Ось якби він не вмер, справи тепер були б зовсім інші". Ця заввага М. Крушельницького змусила глибоко задуматися. Значить, незважаючи на все, в ньому жив Л. Курбас. У щоденнику Л. Танюк кидає фразу, сказану М. Крушельницьким, що „Курбас знав людям ціну".

Це говорить про те, що він цілком сприймав основний постулат системи Л. Курбаса, що він найперше цінив у людині індивідуальне, шукав в людині вищі духовні цінності і це утворювало його конфлікт з вимогами влади, що стреміла до колективного. Крушельницький дуже часто звертався з іменем Курбаса до учнів, чи то говорячи про тренаж в системі, який він будував на розвиткові інтуїції, глибоко затаєного акторського пориву, рефлексії, залученої до правдивої мови тіла, говорячи учням, що актор мусить вміти мислити, як режисер. Говорячи загально про театр, що вимагає подвижництва, він зазначив, що „люди за театр голови клали, – ось як Лесь Курбас, наприклад".

Епоха „відлиги", зафіксована в щоденникові Танюка, дала можливість Крушельницькому говорити не тільки про Леся Курбаса, але

(Закінчення на стор. 22)

Художнє слово

Плеса дніпрові...

В одному з чисел „Свободи" я прочитав про конкурс на літературно-мистецьку нагороду імені видатного українського поета-пісняра Дмитра Луценка „Осіннє золото". Надіслав журі спогади та кілька своїх творів і одержав листа, з якого дізнався, що нагороджений почесним дипломом, а згодом надійшов диплом та стаття з газети „Вісті" від 16 вересня, в якій, зокрема, висловлена велика подяка часописові „Свобода" за інформаційну підтримку конкурсу. Прийміть й мою щиру подяку, бо саме з допомогою часопису „Свобода" в моєму житті відбулась ця неординарна подія і я одержав такий жаданий привіт з далекої Батьківщини.

Леонід Вайсман,
Лос Анджелес, Каліфорнія

Київські гори

Стиха розтали зорі останні,
чи у блакиті хто їх сховав...
Спалах багаття – і на світанні
сонячний промінь все осіяв:
Київські гори, місто на схилах,
обрій безкрайній, закрут ріки...
З доброї казки, ніби на крилах,
ви завітали, давні роки...

Плеса дніпрові, диво зелене,
начебто вперше видно здаля
Київські гори... Знову до мене
ти посміхнулась, юність моя...
Київські гори – юність моя.

І невідомий пращур далекий
бачив з часи прадавні свої,
як навесні вертають лелеки.
як восени сумують гаї,
Київські гори, далі безкрайні,
зоряне небо, полиск ріки...
Клов, а чи Либідь, берег Почайни –
десь тут твої згубились стежки.

Море зелене, плеса дніпрові
начебто вперше видно здаля...
Тут посміхнулось щастя любові,
щедро розквітла юність моя...
Перше кохання – юність моя.

Радість із болем поруч прямує,
часом від свята крок до біди...
Зустрічі й втрати – серце сумує,
але у кьому ви назавжди –
Київські гори, місто та схили,
обрій безкрайній, плескіт ріки...
Скарбом безцінним вас залишили
весни далекі – юні роки.

Плеса дніпрові, диво зелене –
наче я вперше бачу здаля
Київські гори... Знову до мене
ти повернулась, юність моя...
Київські гори – юність моя.

Андріївський узвіз

Про що шепоче день жовтневий, – не збагну,
немов би промовля щось жалісно до мене.
Сумують під дощем і облітають клени,
сивіє небосхил крізь листя жовтину...
Про що співає день осінній, – не збагну.

Груднева заметіль все вкриє навкруги –
вже не тепло тоді очікувань не треба,
в єдині кольори фарбує землю й небо
хазяєчка – зима... Сніги, сніги, сніги –
суцільна білина панує навкруги...

Знайомий небокрай розквітне навесні,
на весь засяє світ блакитне та зелене,
і задзвенять птахи, і зашепочуть клени,
і посміхнуться знов, та може, й не мені...
Зустрінемось тоді на провесні, чи ні?..

Рідний дім

Як в серці сум, що аж чорніє небо,
чи біль який, чи скрута у житті,
надвечір часом я іду до тебе,
з минулим щоб побуть на самоті.
Знайомий ясен віти радо тулить,
немов про щось благає ув імлі...
Це дім старий на розі рідних вулиць –
святе для мене місце на Землі.

Страшна війна і грози відгриміли,
свинцеві хмари низько пропливли,
роки над дахом швидко полетіли –
моє життя з собою понесли...
Та раптом чую: крапле дощ на вії,
геть серце рветься пташкою з грудей,
а мама й батько начебто живії,
і сам – мала дитина між людей.

Ще крок – до тебе притулюсь щокою,
постою трохи, очі затулю,
стіни торкнусь тремтячою рукою,
щасливі сльози радісно проллю, –
і ніби знов весна й веселки сяють,
озимина рясніє на ріллі,
а мама й батько поруч розмовляють –
і можу далі жити на землі.

Яблуневий сад

У саду ростуть яблуні поволі –
святом нам були перші врожаї...
Яблуневий сад – сад моєї долі,
чую і тепер шелести твої.
Наче вчора ще і рожеві, й білі
квіти, солов'ї чатували сни,
нестарих батьків скроні посивілі
та дитячий сміх – то ж мої сини...
Отчий дім колись полишають діти,
щоб піти в життя, – так споконвіків...
Яблунь кожен рік розквітають віти,
цей весняний світ – пам'ять про батьків.
Яблуневий сад – батьківська оселя,
у душі навік той далекий час...
Промайнули дні – сонячні, веселі –
не забути вас, не вернути вас.

Осіння пісня

Жовтих кленів заграва вночі –
Місяць твій зачаровує світ.
Наче птах на моєму плечі –
листопада це ніжний привіт.
Листя з вітів повільно зліта,
наді мною кружля знов і знов...
Крізь життя я проніс, крізь літа,
осінь, вірну до тебе любов.
Жовті плями
під ногами,
вся у зорях небес глибина...
Що ж, козаче, –
схожі наче
сивина та дерев жовтина.

Промайнуло життя, як у сні,
різні обрії бачив, краї –
осінь щедро дарує рясні
нам дива різнобарвні свої.
Весно, десь посміхаєшся ти –
хвиля ніжно-зелена буя,
а зі мною – осінні світи,
і любов, і надія моя.
Тужні плями
під ногами,
загадкова небес глибина...
То ж козаче, –
рідні наче
жовтина та своя сивина.

Черешні Лос-Анджелесу

Розквітли черешні
і білістю віт
незвично тутешній
прикрасили світ,
мов сніг впав з північних
зимових країв
між цих субтропічних
барвистих гаїв.

Вже літо минає –
і серпень зустрів,
дивуюсь – немає
в черешень плодів.
Та ягідні грона,
що тут не знайду,
рясніли червоно
в моєму саду.

З росточків маленьких
плекав вас, як міг,
бруньки молоденькі,
мов очі, беріг,
черешні дніпрові...
Та що не кажи,
в такої любові
немає межі.

І небо блакитне,
і щедра земля,
і з легкістю квітне всіляке гілля.
Чому ж тут черешні
безплідні ростуть?
Любові, сердешні,
бракує, мабуть.

Про нашу музику – з любов'ю і талантом

Роман В. Кухар

Гортаючи сторінки великої музичної студії Івана Лисенка „Музики сонячні дзвони" (статті, рецензії, спогади), Київ, „Рада", 2004, 302 стр., годі позбутися враження, що наш видатний літературознавець і музикознавець мусить бути улюбленцем Евтерпи, Терпсіхори і Кліо, коли спроможен так талановито розповідати читачам і про наших композиторів, і про мистців співу та інших музичних майстрів, взагалі про творців музики, а водночас і про історію музичного мистецтва в Україні.

І. Лисенко палко закоханий у музичне мистецтво української новітньої Еллади. Сторінки чергової книги рідного мелосу з-під пера вірного зберігача української музичної культури мережані розповіддю про українські Атени – музичну Полтаву, літературне, мистецьке й музичне життя в Харкові й Києві, де й Миколі Лисенкові віддано належне місце.

Яскраво зрисовані профілі видатних крайових артистів співу та інших співаків на закордонних сценах (серед них Іван Алчевський, Юрій Кипоренко-Доманський, Марія Сокіл, Клим Чічка-Андрієнко, Орест Руснак, Євгенія Зарицька, Лев Рейнарович, Іра Маланюк, Наталія Носенко).

Інші розділи книги присвячені нашим видатним інструменталістам (між ними Любка Колесса, Зоя Полевська, Тарас Микиша, Юрій Крих) та композиторам.

В завершенні книги – особисті спогади І. Лисенка про його зустрічі з провідними представниками української музичної культури (Станіславом Людкевичем, Миколою Колессою, Левом Ревуцьким, Георгієм Майбородою, Іваном Козловським та іншими. Нашому літописцю культурно-музичного життя в Україні й діяспорі треба завдячувати зокрема й те, що він з належною пошаною згадав і призабутих наших мистців, які передчасно замовкли, як от композитор Олесь Чишко, співак Павло Кошиць).

„В історії будь-якої культури були й будуть імена мистців, які в силу різних обставин не мали ані гучних лаврів чи почестей, ані нагород, на які заслуговували", – пише І. Лисенко. Згадати б лише деяких наших талановитих вокалістів: Олександра Ройка – драматичного тенора, заангажованого під кінець Другої світової війни до Віденської опери. Він відмовився від тієї почесної для українського еміґранта пропозиції з уваги на совєтську окупацію Відня. Подібна доля зустріла Стефу Крацило, драматичне сопрано. А що й говорити про багатьох наших скитальців по світу – співаків, інструменталістів, ком-

(Закінчення на стор. 21)

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

ЗА СПОКІЙ ДУШ СВ. П. СПОЧИЛИХ ТВОРЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ: МЕЦЕНАТІВ, ФУНДАТОРІВ, ДОБРОДІЇВ, ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ — ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ. БОГОСЛУЖЕННЯ ВІДБУДУТЬСЯ В БІЛЬШИХ МІСТАХ НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ В ОСТАННЮ НЕДІЛЮ 30 СІЧНЯ 2005 р.

РЕКТОРИ УВУ ВІД 1921р. – 2005 р. ЯКІ ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

Олександер Колесса · Станіслав Дністрянський · Іван Горбачавський · Теодор Щерба · Дмитро Антонович · Андрій Яковлів · Сергій Шелюхін · Олександер Мицюк · Іван Борковський · о. Августин Волошин · Вадим Щербаківський

Іван Мірчук · Юрій Панейко · Микола Василів · Олександер Кульчинський · Василь Орелецький · Володимир Янів · Богдан Т Цюцюра · Петро Гой · Мирослав Лабунька

ФУНДАТОРИ ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Теодор Витвицький · о. Ярослав Тростянецький · Пастор Іван Луцик · Евгенія і Богдан Онуферки · Інж. Софія Гаєвська · Григорій Озарків · проф. Омелян Кушнір · Ярослава Кушнір · д-р Юрій Кишакевич · пл. сен. проф. Степан Салик · мгр Володимир Романовський · Наталія Романовський

Іван Синидяк · Інж. Володимир Бакалець · Роман Бакалець · Анастазія Пирська · Михайло Пирський · Анна Олійник · Федір Олійник · Іван Галавай · Мартин Новаківський · Михайло Іваськевич · Катерина Коленяк · д-р Ілля Андрусяк · Мирослав Німець

д-р Юліян Політило · Мирослава Молдован · Інж. Адріян Горницький · архітект Орест Гладкий · Олександер Ярош · Інж. Іван Кравчук · д-р Семен Гик · Ксеня Лучканич · о. Григорій Лиско · Матильда Німець · Микола Попович · Роман Кушнірчук · Евдокія Кушнірчук

Евген Луцький · Марія Малащук · д-р Роман Малащук · д-р Володимир Савчак · Осип Порайко · д-р Константин Савчук · Анастазія Псуй · проф. Макар і Марія Каплисті · Юліян Монастирський · Нестор Стельмах · Федір Савечка · д-р Петро Богданський

мгр Мирон Утриско · інж. Ярослав Когутяк · Нестор Когутяк · Любов Княгиницька · о. Ярослав Княгиницький · Микола Німець · Теодозія і Григорій Стельмахи · Тереса і Григорій Божики · проф. Пилип Гайда · д-р Володимир Душник · Антін Цапар

Ілля і Анастазія Мельник · проф. д-р ректор УВУ Іван Мірчук із дружиною проф. Марією · Іван Головко · Петро Турчин · Інж. Остап Захарків · д-р Любомира Зазуля-Коцур · Василь Івасин · Роман Кухта · Стефан і Анна Захарчуки

Катерина і Михайло Синидак · Галина Балабан · Проф. д-р Петро Гой · Ірена Моцюк · Дмитро Сарахмон · Микола Кизима · Анатолій Чорний · Ольга Веселий · Станіслава Гайда · Микола і Марія Бойчуки

МЕЦЕНАТИ, ДОБРОДІЇ і ЧЛЕНИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Аврамеико Василь
Андроняк Петро
д-р Андрусяк Ілля
проф. Антонович Адам
Артимишин Юрій
інж. Балабан Остап
мгр. Базарко Іван
мгр Баран Михайло
Барагура Марія
Баско Люба
мгр Басюк Еміліян
Бекерський Іван
Білецький Микола
д-р Бобеляк Дмитро
д-р Борковський Роман
о. Бутринський Маркіян
Боярська Марія
д-р Варварів Константин
о. д-р Великий Атаназій
д-р Вергун Василь
Вертипорох Богдан і Юлія
Вітрик Петро
Вовк Олександер
Возьний Осип
Вомпель Марія і Роман
Вороняк Олександер
Ґерич Василь і Анна
мгр Гик Марія
Гладкий Орест
д-р Голіят Роман
Головка Іван
Гошовський Леонтин
о. Грабець Володимир
д-р Гребеняк Ірена
Данилишин Григорій
Данилюк Роман
д-р Дармограй Петро і Галя
Дахнівський Дмитро
Дацків Ярослав і Іванна
д-р Дзядів Роман
д-р Домбчевський Іларійон
інж. Дубик Богдан
д-р Дудка Михайло
Душник Марія
д-р Едвард Жарський
інж. Іванчишин Роман
мгр. Залуська Наталія
Зацухний Микола
Зубаль Стефан
Іваськевич Михайло
інж. Кмета Ігор
Камінський Олександер
Іларійон Калиневич
проф. К.і А. Кисілевські
Кий Василь
мгр. Кобаса Іван
Кобилецький Володимир
Когут Михайло і Софія
мгр. Колінко Василь
Колодій Іван
д-р Комаринський Ярослав
Комендант Іван
Костів Семен
Сельвестер Костик
д-р Кос Роман
д-р Кравчук Роман
Кравець Юрій і Ядвіга
д-р Костюк Сергій
Крупський Корнель
д-р Кудрик Олег
інж. Кузик Дмитро
Кузик Юрій
Кузьмин Йосиф
Курчак Оля
д-р Кушнір Юрій
Кухній Михайло
Кушей Степан і Володимира
Кучкуда Василь і Пелагія
мгр Кух Надія
Лабунька Марія
Пешко Теодор і Стефанія
проф. Лев Василь
д-р Логаза Михайло
д-р Лоза Михайло
мгр. Лозинський Евген
Макар Марія
мгр. Мартинюк Микола
Марчук Петро
Марусяк Осип
Матковська Марія
Михалевич Михайло
д-р Мичковський Мирослав
д-р Мороз Роман
д-р Моцюк Петро Роман
Натина Василь
д-р Ничка Олександер
Новак Микола
Новак Стефанія
Окруско Андрій
Оренчук Ярослав
Остроський Володимир
д-р Палідвор Василь
Папуга Володимир
мгр. Пашко Олександер
Петраш Григорій
д-р Політило Юліян
Поритко Іван
Поритко Роман
Потоцька Анеля
проф. Придаткевич Роман і Лідія
Пришляк Богдан
Прокопів Володимир і Ольга
Прядка Андрій
Прядка Параскевія
інж. Пушкар Стефанія
інж. Раковський Роман
Рокіцький Стефанія
д-р Рубчак Богдан і Марія
проф. Рудакевич Іван
Рудик Ірена
Савка Микола
Савків Оксана
Салюк Григорій і Клавдія
Семущак Лев
Серабин Стефан
о. Сивенький Любомир
д-р Сидорак Олександер
Сенчишак Микола
д-р Сілецький Богдан
Сікора Стефанія
Сірка Василь
Сосяк Брегіда
Станецький Іван
проф. Старосольський Юрій
дир. Стефанович Богдан
Стельмах Іван і Татіяна
о. Степаненко Микола
проф. Стецюк Василь і Марія
Сусла Софія
д-р Тарнавський Остап
інж. Ткач Ярослав
о. Ткачук Іван і Ірена
Токарчук Катерина
Токарчук Теодор
Тапский Ольга
мгр Чорний Микола-Досінчук
ген. Шандрук Павло і Ольга
Ходновська Марія
проф. Храпливий Зиновій
Хухра Дарія
Ценко Володимира і Микола
Фафендик Степан
д-р Филипчак Борис
Федусь Петро
д-р Фішер Рудольф
проф. Хомин Іван
мгр. Цвях Михайло
Цебрій Григорій і Дора
Шийка Василь
Шутер Ростислав
Юзенів Михайло
мгр. Яців Петро

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДИ БУДУТЬ ВІДПРАВЛЕНІ У СЛІДУЮЧИХ МІСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(остання неділя в січні, що цього року припадає на 30 січня 2005 р.)

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ – Церква Св. Архистратига Михаїла
Церква Св. Покрови

КЛІВЛЕНД-ПАРМА – Катедра Св. Володимира
Церква Св. Покрови

ЧИКАГО – Катедральна церква Св. Володимира
Собор Свв. Володимира і Ольги

НЬЮ-ЙОРК – Катедра Св. Володимира
Церква Св. Юра

СТЕМФОРД – Катедра Св. Володимира Великого

БАВНД БРУК – Церква-Пам'ятник Св. Андрія Первозваного

ВСІХ ЧЛЕНІВ ПРОФЕСОРСЬКОГО СКЛАДУ, СТУДЕНТІВ І АЛЮМНІВ УВУ, МЕЦЕНАТІВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО — ПРОСИМО В ЧАСІ ВІДПРАВ (неділя, 30 січня 2005 р.), ДЕ Б ВИ НЕ БУЛИ, ПОЄДНАТИСЯ З НАМИ В ПОХОДІ МОЛИТОВ ДО ВСЕВИШНЬОГО ЗА ТИХ, ЩО ЗНАННЯ СВОЄ І ПРАЦЮ СВОЮ ВІДДАЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ, ВДЯЧНІСТЬ І ПОШАНА СПОЧИЛИМ ЧЛЕНАМ ВЕЛИКОЇ РОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ!

Tel.. (212) 353-3029
Fax: (212) 260-5408

Office Address:
UFU Foundation, Inc.
43 St. Mark's Place
New York, N.Y. 10003

УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВУ

Mailing Address:
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION,INC.
P.O.BOX 1028
NEW YORK, N.Y. 10276

НОВІ ВИДАННЯ

Подорож в Київську Русь

Віктор Потерайло. „Довгорукий Юрій". Design-ER. Ню-Йорк. 2004

Книга В. Потерайла веде нас у своєрідну подорож в Київську Русь часів Володимира Мономаха (1113-ий і дальші роки). Автор докладно знайомить з юністю княжича Юрія, його повсякденням, спілкуванням, становленням. У книзі використано багатий історичний матеріял, але написана вона в художньому ключі, а тому читається легко, з цікавістю. Вочевидь, це видання буде особливо корисним молоді, яка вивчає історію України.

В. Потерайло народився в родині українського летуна і сам згодом здобув освіту авіяційного інженера, а незабаром опанував фах летуна цивільної авіяції. Але, маючи покликання до літературної творчости, почав глибше вивчати історію України, особливо звертаючи увагу на початок творення Української держави. У США він живе від 1991 року і останні 5 років працював над книгою, яка матиме продовження. Видання здійснено за гроші, зароблені автором в Америці, ілюстрував книжку його син Андрій, який закінчив художній інститут і працює в кінематографі.

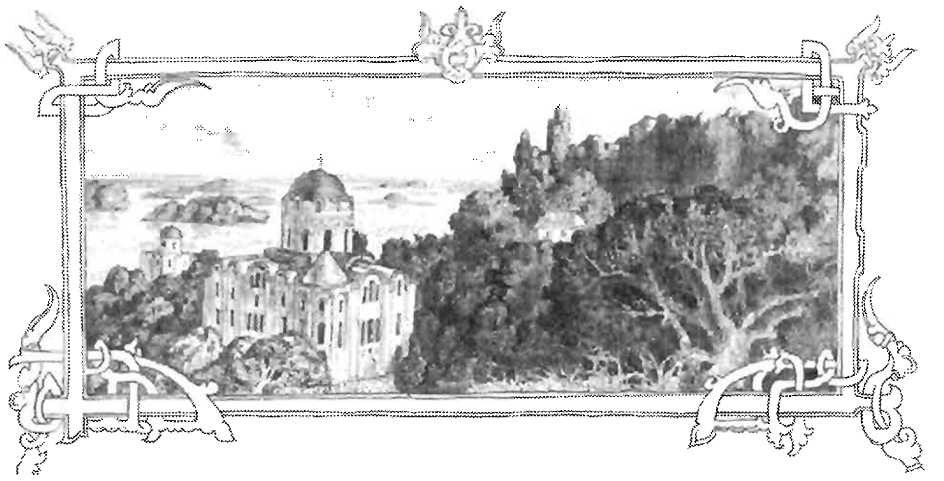
Оскільки сам Віктор Потерайло народився і провів дитячі роки на Полтавщині, то у своєму творі він зі знанням справи описує будні села. Також і мова оповіді – соковита, полтавська. Для дослідників українського побуту будуть цікавими описи сільського життя, знарядь і процесів сільської праці, звичаїв і свят. Можливо, тоді мова різнилася від сучасної, пісні теж були іншими, але сутність життя тодішніх русичів-українців була подібною до сучасної.

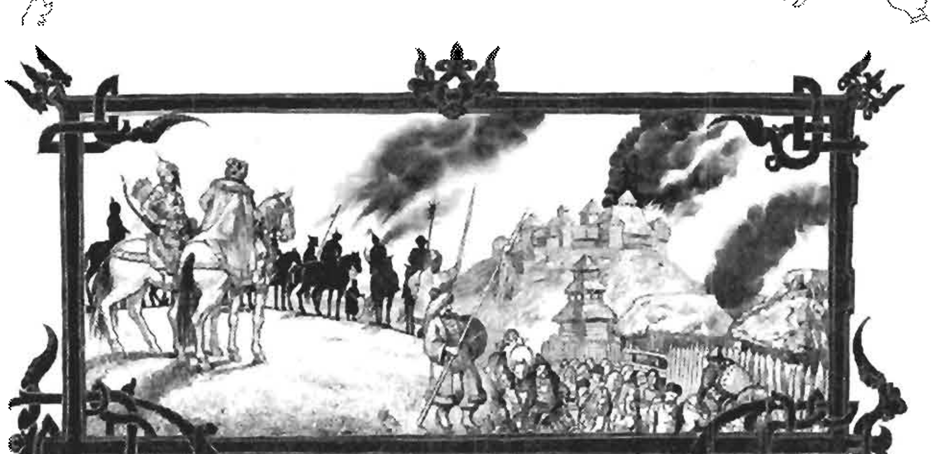
У книзі є чимало відступів в минуле, у яких подано історію Константинополя, хрещення Русі за часів Володимира Великого і самого князя в Корсуні (Херсонесі), князівські чвари, напади південних ворогів, загибель князя Святослава, постання Печерського монастиря, початок літописання, інші події. Важко мені погодитися з твердженням, що доленосні рішення київських князів були продиктовані тільки тогочасними обставинами. Князь Володимир Великий шукав силу, яка згуртувала б його поганський народ, придивлявся до різних християнських конфесій, чув про Візантію. У 988 році він здобув кримське місто Корсунь і дізнався про красуню-князівну Анну з Константинополя. Дівчину погодилися віддати за нього при умові охрещення князя. Один з походів князя завершився перемогою над литовцями-ятвягами. Перемогу мали відзначити з людськими жертвами, на які обрали киян – юнака і дівчину. Батько юнака, варяг Тур, не захотів віддати сина на смерть і уся його сім'я була вбита. Усі ці обставини схилили князя на перехід з поганства до християнства. Далі автор розповідає, що князь мав вісім дружин і чимало наложниць. То, може, потяг до наступної жінки при поширеному тоді принесенні людей в жертву і не мали вирішального впливу на охрещення князя? Можливо, не князь вибирав Бога, а Бог вибрав Русь-Україну на славу Свою? Не все в нашій історії пояснюється тільки людськими забаганками, навіть князівськими.

Такі роздуми, породжені книгою, теж є заслугою автора. Варто читати, щоб міркувати, сперечатися. Для такого читання варто придбати книжку за 20 дол. (вартість пересилання включено) у автора, написавши на адресу: 25-31 31 Ave, #C21, LIC NY 11106. Тел.: (718) 728-2994.

Видана книжка – тільки початок. Продовження життєпису князя Юрія автор обіцяє видати у наступні роки.

Левко Хмельковський

Малюнки Андрія Потерайла з батькової книжки

Про нашу...

(Закінчення зі стор. 19)

позиторів, яким доводилось важко змагатись проти течії чи гинути у зударі з ворожим довкіллям в батьківщині. Тут годиться назвати Юрія Шухевича, брата генерала Романа Шихевтча-Чупринки, прекрасного тенора, соліста симфонічних концертів, закатованого органами НКВД у Львові в 1941 році.

Втратили ми теж відомого композитора д-ра Бориса Кудрика, який передчасно згинув у сибірському концтаборі в 1940-их роках.

Нашому заслуженому енциклопедистові, достойному зберігачеві невмирущих цінностей в українській музиці й літературі належна щира подяка за його невтомну працю на полі рідної культури.

Монографію в ціні 15 дол. можна придбати за адресою: ред. Іван Лисенко, вул. Вінницька, 8, кв. 36. м. Київ, 03151 Ukraine.

Зачарована рідним краєм

Слово про поетесу Дарію Мельникович-Рихтицьку

Дарія Рихтицька

На тихій вуличці Ворену живе жінка з уважним поглядом і лагідною усмішкою. Говориш з нею – і випливає в пам'яті її поетична мініятюра: „Чисте джерело завжди тече у затінку...".

Даринка Мельникович народилася у Прикарпатті, в містечку Рожнятів. Батько був січовим стрільцем, освіченою людиною, працював нотарем. Тато і мама звертали велику увагу не те, щоб діти любили свою українську землю, її небуденну красу, її роботящих, талановитих людей. В хаті була велика бібліотека, і щовечора тато читав щось цікаве дітям, заохочував їх до книги. Але прийшов холодний вітер війни і порушив спокій у родині. Старший брат, 17-річний Мирон, загинув як вояк УПА, а вони мусіли покинути рідне гніздо, щоб зберегти своє життя. Здавалося, що ненадовго, але час – невблаганний.

Спочатку було навчання в Реґенсбурзькій гімназії, де викладав математику поет Євген Маланюк, який мав великий вплив на своїх вихованців. Тоді і вимріялася на папері шкільного зшитка перша поетична збірочка Дарії „Туга за Україною", яка загубилася на важких шляхах еміґрації. Тендітна юнка познайомилася з відомим уже тоді письменником Любомиром Рихтицьким, і спалахнуло кохання, яке не зважало на трудноці буднів. Побралися і перебралися до Ульму. Народилася донька Тамара. 1956 року переїхали до Дітройту. Тут народилося ще двоє дітей – Нестор і Ксеня. З усією пристрастю поетичного таланту Дарія взялася за виховання своїх двох донечок і сина. Головною метою ставила собі, щоб діти виросли українськими патріотами, бо мріяла, як і багато інших еміґрантів, повернутися з ними додому. І їй це вдалося. Усі діти мають вищу освіту, вільно володіють не тільки мовою країни, в якій виросли і працюють, але й материнською мовою. Син Нестор захистив докторат з комп'ютерної справи. Дарія радіє, що і її внук пише бабусі листи теж українською.

А поміж тим писала поезію, прозу, публіцистичні і художні нариси. Публікувалася в газеті „Свобода" (Ню-Джерзі) в журналах „Шлях перемоги" (Мюнхен), „Визвольний шлях" (Лондон), „Українське слово" (Париж), „Гомін" (Торонто). Її творчість сповнена високого патріотизму і любови до поневоленої рідної землі, оптимізму і філософських роздумів про все, що хвилює її, а разом з нею і багатьох її читачів. „А сутністю буття є тільки Україна", – визначає свій життєвий шлях Дарія Рихтицька і не відступається від нього ні на день. „Яка убога ти не була б, Україно, ти найгарніша, найщиріша є мені від усіх чужих країн у світі". Це її кредо. Поетка не дивиться на життя в Україні крізь рожеві окуляри, але оптимістично вважає, що молодь, з якою вона часто зустрічається, є надією нації, і що саме в ній закладені рушійні сили розквіту нації і держави, які потрібно підсилювати, даючи молодим патріотичне національне виховання.

Дарія Рихтицька досягла визнання у США і Україні за п'ять збірок її поезій „Шовкова косиця" (1992 р.), „Крижаний цвіт" (1994 р.), „Кольори вітру" (1998 р.), „Магія вогню" (2000 р.), „Жага справжнього" (2002 р.), за велику посвяту своєму народові.

1996 року Дарія Рихтицька відзначена у США Інтернаціональною Асоціяцією поетів. Її вірші „Непокора" (присвята Іванці Кучер), „Жінка", „Поетці", перекладені на англійську мову її донькою Ксенею Рихтицькою, вміщені в „Антології американської поезії", а також до збірника „Антологія найкращих поетів дев'яностих років". За ці твори Дарія Рихтицька була іменована на „Поета року". Поет Іван Труш переклав її вірші на італійську мову.

Вже сім років Дарія є членом Національної спілки письменників України. У 1998 році вона нагороджена Почесною грамотою спілки за визначні досягнення в українській літературі та активну участь у відродженні культури і духовности рідного народу. Ця визначна подія відбулася в Києві, у Будинку письменників, де зібралося багато прихильників її непересічного таланту і де присутні були її діти і внуки.

Дарія буває на рідній землі часто і довго, живе там іноді більше року. „Я зачарована своїм рідним краєм, зачарована гостинною, щирою, людяною, ліричною українською душею", – говорить письменниця.

Викладач гімназії в Калуші Галина Машталер включила вивчення творчості Дарії Рихтицької до курсу літератури в старших класах, захистила на цю ж тему кандидатську дисертацію. Її праця була поміщена в науково-методичному журналі „Українська література в загальноосвітніх школах" (березень-квітень 2000 р.). Випускниця Прикарпатського університету імені В. Стефаника Олександра Неспляк захистила дипломну роботу на тему „Творчість Дарії Рихтицької". Доктор філології, професор Київського університету ім. Т. Шевченка Володимир Погребенник, який вітав її на одному із творчих вечорів у Київському будинку вчителя, написав кілька рецензій на її творчість, а також передмову до її новели „Затоплена правда", надрукованої у журналі „Визвольний шлях" у серпні 2002 р. Він назвав авторку „письменницею правди".

В Києві вийшла в 1998 р. книжка про жінок „Ми – в історії" під редакцією Галини Дацюк та Надії Самуляк, літературний портрет Дарії Рихтицької – стаття Світлани Кононенко „Відблиск розмов", а також вірші Ксені Рихтицької „Залишені на роздоріжжі" та „Проминання" в перекладі з англійської її мами – Дарії.

Галина Дацюк пише про Дарію: „Вона творить їх (поезії), ніби вишиває білим по білому. Її поетичне слово – то суцільний образ, в якому закодована пам'ять України. Кожен її рядок народжений з любові. Передмови і рецензії до її книг надхненно і яскраво пишуть Аріадна Шум і Зореслав Самчук, Анна Кульчицька-Бойцун і Софія Мельник-Бура, Ольга Слоновська і Марта Гай, Галина Хода і Марія Чумарна, Василь Барлядяну і Світлана Короленко. Її поезії поклав на музику композитор з Івано-Франківщини Анатолій Ремезов, а також киянка Олена Дейчук, яка написала чотири пісні до поезій збірки „Кольори вітру". В Україні друкується нова Українська сучасна енциклопедія під редакцією Івана Дзюби, куди ввійде і ім'я української поетеси з діяспори Дарії Рихтицької.

Цього року Дарія Рихтицька також була в Україні, зустрічалася зі своїми читачами. 23 квітня, наприклад, в Народному домі „Просвіта" у Івано-Франківську, на землі її дитинства, відбулася презентація її п'ятої книги „Жага справжнього", яку з любов'ю підготували і провели для поетеси місцеві активісти „Просвіти" Василь Бойко та Ірина Обливана. Слово про творчість Дарія Рихтицької сказали письменник Ярослав Дорошенко, доцент Прикарпатського університету ім. В. Стефаника Петро Арсенич, філолог Галина Машталер. Вокальний дует Зоряни і Павлика Валіховських виконав кілька пісень на слова шановної гості. Група старшокляcників місцевої школи читала її вірші. І звичайно ж, усі присутні з захопленням слухали авторку. „Я бачу нашу Україну по-справжньому величною. Я оптимістка. Я вірю в щасливе майбутнє України. Українська душа не загинула і не загине, – говорила Дарія. – Я щаслива, що є частинкою великого і прекрасного народу. Не було б України, не було б і української поетки Даріїя Рихтицької". Закінчити цю розповідь хочеться словами талановитої поетеси:

Милуюся тобою,
Україно!
Ти навіть
У терпінню
Умієш нам прощати
І ждати на кращу
Долю...

Ніна Василькевич,
Дітройт, Миш.

Поезії Дарії Рихтицької

Крізь терня
Іду
До тебе
Моя Україно –
Проходжу
Страшні
Провалля
Розлуки –
Білою
Стужею
Покриваю
Зранені
Руки –
Щоб врешті
Торкнутись
Любов'ю
Твого
Серця,
Що скрапує
Кров'ю
Батьківщино
Печальна –
Ти неповторна
Своєю красою
І болем
У світі –
Ти одинока
Радість
Моя в горю...

* * *

Її краса
Нев'януча
Вогненна
Торкнена
Вечірньою
Зорею
Ранку
І світанку,
Огорнена
Полум'ям
Століть
І лихоліттям,
А обличчя
В неї юне, юне

Молоде –
Найнеземніша
Жінка
Світла –
Це українка...

М. Крушельницький...

(Закінчення зі стор. 18)

й ширше сказати учням про добу тоталітарної системи. „Сталінізм упав, – говорив він, – повалилась ідеологія убивств і переслідувань. Але ж ті, що чинили ці злочини, нікуди не поділися. Вони що – переглянули свої погляди? Б'ють себе в груди і каються? Ні! Пробують пояснити свої злочинства „загальним порядком речей", кивають на об'єктивні обставини. А при нагоді – намагатимуться повернути все назад? Хто ж їм протистоятиме?".

Нема мови, що на сьогоднішній день слова Крушельницького лишаються актуальними. А в часах пізніх 1950-их років протиставленням їм було виховання молодих режисерів на засадах системи Л. Курбаса.

В цьому головна заслуга М. Крушельницького після 1933 року перед українським театром. Про це і говорить щоденник Леся Танюка. Цим перекреслюються всі ті слова Крушельницького, які доводилося йому говорити про Курбаса не від своєї душі в часах існування тоталітарної системи. Врешті, лишається завжди істина, що діла важливіші за слова.

Остаточне прощання з мітом

(„Наслідки Переяславської Ради 1654 року". Збірник статтей, В-во „Смолоскип", 2004 р.)

Це найновіше видання видавництва „Смолоскип" у Києві – справді поява нова й значима. Значима для історії наймодернішої української думки, для повного й правдивого зрозуміння ситуації нашого народу у цей доленосний і переломовий період.

Зміст книги: праці-есеї десяти молодих людей з сьогоднішньої України, нагороджених на конкурсі „Смолоскипу". Вік їх – від 15 до 26 років, чотири дівчини, шість хлопців: п'ять середньошкільників, три студенти вищих навчальних закладів, дві дипломовані випускниці університетів. За місцем народження чи проживання представляють вони Харків, Київ, Миколаїв, Полтаву, Симферопіль, Краматорськ, Тернопіль і Надвірну на Івано-Франківщині. Отже, практично – це молоді люди з майже всієї України, з її Сходу, Заходу й Полудня, з частин, які сьогодні так наполегливо стараються роз'єднати наші вороги.

Праці солідні, додані списки використаної літератури просто вражають. Починаючи з писань давніших визначних українських істориків і політиків та мислителів (від М. Костомарова, М. Грушевського та М. Міхновського), до ближчих нам, в тому числі й діяспорних (В. Липинський, О. Оглоблин, Д. Чижевський, А. Яковлів, О. Субтельний). Включені широко і твори дисидентів (як М. Брайчевський, І. Дзюба). а також твори найновішої нашої історіографії в Україні – тринадцяти років державної незалежности (О. Апанович, І. Сергійчук, Я. Грицак). Молоді люди на диво добре ознайомлені і з документами з закритих досі архівів „охранки" та НКВД, з українською поезією від Т. Шевченка та І. Франка до еміграційної з часів між- і післявоєння, як теж „заборонених" в УРСР поетів чи поодиноких їх замовчуваних творів.

А чому тема ця настільки важлива, що присвятили їй стільки уваги і видавництво „Смолоскип" з його невтомним керівником О. Зінкевичем на чолі, як і ініціятори, меценати та спонзори цього конкурсу Оксана й Ярослав Соколики з Канади? Бо це ще одна пряма відповідь на указ Президента Леоніда Кучми із 2002 року, про відзначення на державному рівні 350-ліття Переяславської ради. На тлі державних відзначень річниць Володимира Щербицького, заснування комсомолу, плекання культу „вітчизняної війни", вшанування річниці Жовтневої революції, чи хоч би невміло закамуфляжених колишньорежимних „Дня захисника вітчизни", це невтральне слово відзначення стало однозначно неґативним. Коли додати до цього безпорадність нашого уряду перед засиллям чужої мови, перед потягненнями північного сусіда в напрямі відновлення його імперії аж до Ялтинської угоди про Єдиний економічний простір включно, – все це підтверджує побоювання українських патріотів, що понура тінь Переяслава висить небезпечно ще й до сьогодні над нами, і треба наполегливо, всіми засобами, старатися розвіяти її.

На цей указ посипалися численні відповіді, від емоційно-наївних (але не менше правдивих) особистих голосів, аж до об'єктивних вчених трактатів та добре обґрунтованих протестів наших наукових і громадських установ з України і з діяспори. Одначе здебільшого говорило старше покоління – ті хто ще особисто бачив і переживав усі страхіття насильного „возсоєдинения". А народ живе, ростуть нові покоління – і доцільно прислухатися до погляду тих, хто буде завтра провідною верствою в Україні.

Два дитячі конкурси Світової Федерації українських жіночих організацій на тему Голодомору 1932–1933 років та Чорнобильської катастрофи показали, як правдиво відчувають наші давні і недавні народні кривди сучасні українські діти. А оце маємо в обговорюваній книзі живий і незаперечний доказ, як молодше, але вже самостійне покоління нашої майбутньої еліти народу, в контексті цілої нашої історії, розуміє причини усіх тих останніх трьох з половиною наших століть.

Згідно із поставленим завданням, молоді люди проаналізували сумлінно й об'єктивно всі ділянки українського життя – від Переяслава до сьогодні. Вислід однозгідний: шляхи московської політики диміли пожежами ненависти, облуди й заперечення прав та гідности нашого народу, починаючи від руїни Батурина до Чорнобиля. Ніяких слідів „братньої допомоги", ані „культурної вищости" аґресорів не знайти, бо їх і не було.

І це сьогоднішня наша молодь ствердила устами своїх найкращих представників. Яніна Давиденко, 18 років, Полтава: „Аналізуючи минуле й сьогодення, ми маємо робити висновки з власних помилок й розв'язувати ті проблеми, які виявилися не під силу нашим попередникам у XVII столітті, на переломі XX та XXI століття".

Олександер Портнов, Миколаїв: „Відзначати річницю Переяславської ради, на мою думку, якраз варто тільки як день всеукраїнської скорботи, і не інакше".

Нове, і дай Боже, нарешті краще майбутнє дозріває в молодих і неупереджених умах. І це переконливий знак, що переяславському мітові у його неправдивій, ворожій нам інтерпретації час відійти у забуття. Як бачимо з цієї книги – молодь сучасної України промовила за це своє рішуче слово!

Книжку можна замовляти у Видавництві „Смолоскип": Київ, 03118, пров. Балакірєва 1, тел. і факс: (44) 265-97-5.

Леся Храплива-Щур

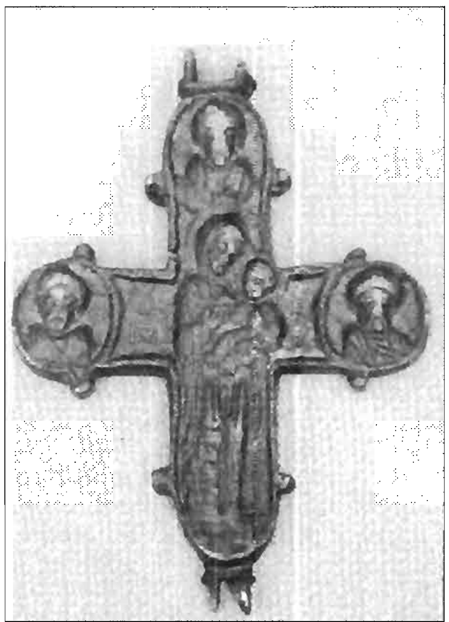
ПОДОРОЖІ

Монастир біля Чорної річки

Православну обитель св. архистратига Михаїла заснував князь Федір Чорторийський на Клевані, в XVI ст. Але де саме? Одні вважали, що недалеко родинного замку князя-будівничого, інші – в лісах над Горинню.

Михайло Максимович писав, що місцем знаходження цієї обителі було село Чорна на Горині, але приписував цю назву неіснуючому селу. Насправді, на Горині, поруч Клевані, ніколи не було села з такою назвою, але споконвіків є річечка Чорна біля природного острова, що його творять річки Стубла, Путилівка при своєму влитті в Горинь.

Цей природний острів, на якому є нині село Круги, з західньої сторони оточений ще й заглибиною, яка в народі носить назву Круговище і за формою нагадує неправильної форми круг. В давнину це місце було непрохідним – мочари, трясовини поглинали кожного, хто туди потрапляв. Саме з південно-західньої частини Круговища витікає річка, яка впадає в Горинь. Витікає з джерел-баговин і своєю чорною за кольором водою, що нагадує нафту, дістала назву – Чорна річка. На південній частині острова в давнину знаходився монастир св. Михаїла. В документальних джерелах з XVII ст. є саме такий вислів: ... „Монастир на Чорній". Дослідники тієї обителі з XIX ст. на місці не уточнили, що саме означає той вираз, і назву річки перенесли на неіснуюче село, в якому, на їх думку, і знаходилась святиня.

Хрест з монастиря св. Михайла (XVI ст.)

Круговище в народних переказах є місцем, на якому стояло містечко з храмами. Чоловіки однієї весни подалися звідси возами зі сіллю, а повернувшись, не побачили рідних домівок, які провалились під землю. Лише хрест на церкві виднівся над поверхнею. Через якийсь час зник в трясовинах і він. Відтоді певні ночі з-під землі чути дзвони і церковні піснепіви. Без сумніву, Круговище пов'язане з якоюсь місцевою бідою, найімовірніше – це несподіване і повне знищення монастирської святині та людських осель недалеко неї. Жодні історичні джерела не зберегли нам даних про долю останніх її ченців, тому можемо припускати, що саме якийсь природний катаклізм, а не підступний ворожий напад зніс з історичної карти монастир і містечко Круговище біля нього.

Під час меліоративних робіт в 1971 – 1973 рр. в підніжжі острова навпроти кладовища виявлені хрести з чорного і темно-сірого каменя, з тесаними прямокутними раменами надмогильного призначення. Серед знайдених хрестів не помічено жодного з білого чи світлого каменю і, без сумніву, то були хрести-пам'ятники з монастирського кладовища, які з невідомих причин опинились в западині, можливо, через зсув грунту в трясовини Круговища. То були роки сумного більшовицького атеїзму, відбувалось нещадне знищення всіх слідів тисячолітньої української християнської культури, тому меліораторам наказали найглибше закопати їх в землю.

Західніше від виявлених кам'яних хрестів житель села Круги Олександер Чудовець в 1999 році знайшов ще один доказ існування тут монастирської святині – мідний хрест-енколпіон з XVI ст. В середині хреста – барельєфне зображення Божої Матері з Дитятком на руках.

Ще один вид знахідок матеріяльної культури виявлено під час насипання нової греблі через р. Стублу, яка поєднує село Жобрин з Кругами. В південній частині греблі, що виходить на острів неподалік села Круги, виявлено багато керамічних виробів XVI – XVII ст. – глечики, миски, жбани для води, дитячі глиняні іграшки-свистунці, півники, сопілочки та інше. Всі вони суто місцевого волинського походження і свідчать про високий рівень майстерності їх виробників.

Ці знахідки підтверджують версію про те, що монастир св. Михайла на Чорній знаходивсь на цьому природному острові, створеному Стублою, Путилівкою, Чорною, Горинню.

(Закінчення на стор. 24)

Місце давнього Круговища.

НА ДОЗВІЛЛІ

Сто років тому „Свобода" писала...

В числі від 5 січня 1905 року:

Наші сп'єваки за границею. Панна Саломея Крушельницка по выступахъ въ медиоляньскімъ театрѣ выѣхала до Генуи и спѣває въ тамошній оперѣ, а въ сѣчню ѣде на оперовый сезонъ до Риму. – Панъ Адамъ Дѣдуръ повернувъ недавно зъ полудневой Африки и выступає теперъ въ оперѣ въ Тревізо, а на сѣчень заанґажованый до La Scala въ Медиолянѣ.

* * *

Хочешь 100 лѣтъ жити!

Спи вісѣмъ годинъ на добу.

Спи на правімъ боцѣ.

Держи отворені вікна въ спальни цѣлу нічь.

Передъ дверима хаты держи всегда щось до обтираня ногъ.

Обмивай цѣле тѣло водою кожного дня.

Не ѣджь много мяса та уважай, щобъ було добре приготоване.

Не пий и не кури, бо се нищить здоровлє.

Щоденно иди на прохідъ на одну годину.

Не пускай домашныхъ звѣрятъ до хаты, бо они розносять заразливі хоробы.

Сли можешь, мешкай на фармѣ, а не въ мѣстѣ.

Змѣняй своє занятє, не робы все той самой роботы.

Відпочивай часто, але не довго.

Вважай, щобъ вода, яку пєшь, була чиста, та щобъ не було въ твоѣй хатѣ вохкости.

Ограничи свои забаганки.

Не горячись, будь розважный.

В числі від 12 січня 1905 р.:

Іван Нечуй-Левицький, славнозвістний україньский письменник, обходить сего року 30-літній ювілей своєї літературної праці. Ювілейний обхід відбудеть ся 31 грудня 1904 і 1 січня 1905 в Київі. В своїм часі напишемо докладно і про ювілята і про ювілейний обхід.

М. Л.

* * *

Російскі Украинцѣ не перестають просити правительство о дозвілъ на выдаванє украиньскихъ часописей. До звѣстокъ, нотованыхъ нами доси на сю тему, додаємо отсѣ нові. Д-р Луценко зъ Одесы внѣсъ просьбу на дозвілъ выдавати тыжневый журналъ въ украиньской мовѣ н. з. „Новина". Зъ Хотина (Бесарабской ґуберніи) внесли просьбу д-р Ф. Немоловскій, лѣ-каръ и В. Яблоновскій, аґрономъ, на дозвілъ выдавання въ украиньской мовѣ часописи для народа зъ популяризацією аґрікультуры и гігієны.

В числі від 19 січня 1905 р.:

Дня 7 сѣчня така була велика снѣговиця въ околици Бостону, Мас., що замела середъ поля чотыри особові поѣзды. Поѣзды зъ пасажирами ждали помочи цѣлу нічь.

* * *

Перший разъ въ тімъ роцѣ злинчовано мурина въ Беноитъ, Місс. Невеличка товпа бѣлыхъ злинчовала незвѣсного близше мурина, позаякъ вінъ хотѣвъ знасилувати бѣлу дѣвчину. Цѣла справа відбула ся зовсѣмъ спокійно. Мурина лише повѣшено, и заразъ потімъ товпа розійшла ся. Богато мурыньскихъ родинъ зі страху опустило Беноитъ и околицю. Минувшого року злинчовано въ Міссісіпі 17 людей, самыхъ муриновъ. Початокъ зроблено въ Селмі, де муринъ зъ жѣнкою замордувавъ одного бѣлого въ цѣли рабунку. Ихъ обоє спалено на кострѣ. Іншихъ розлючена товпа вѣшала, а відтакъ стрѣляла зъ револьверівъ до висячого трупа. Въ однімъ случаю, 17-лѣтня знасилувана дѣвчина сама повѣсила злочинця.

* * *

Въ одній російскій часописи помѣстивъ Гр. Л. Толстой ось такі оригінальні замѣтки про выхованє та про відносины до людей: Зводить ся въ моихъ очахъ въ одно пытанє,а то въ послѣдне, якъ відносити ся до людей не лишь на словахъ, але у въ дѣлѣ? Чи я маю право володѣти якою небудь власностію и боронити єѣ передъ своими братями? Чи я маю право дѣлити своихъ братівъ на такихъ, що живуть лихо и на такихъ, що живуть гарно? Коли ті пытаня рѣшені и батько стане жити після одного або другого рѣшеня, то въ тому житю батька буде мѣстити ся вже и выхованє дѣтей, и коли батьківске рѣшенє буде правильне, то вінъ не введе згіршеня въ дѣточе житє, якъ нѣ, то все піде въ суперечь. Знанє, якого дѣти наберуть або й не наберуть – се дѣло другорядне и зовсѣмъ не важне. До чого дѣти будуть склонні, того вони навчуть ся, хоч бы жили и въ закутинѣ. А се, що звычайно называють образованємъ, має въ собѣ поверхъ половины зла и обману, тым то чимъ дитина дальше відъ такого образованя, якого удѣлюють по нашихъ заведеняхъ, тымъ лѣпше для ней. Вся квестія въ тімъ, якъ порѣшить батько практичне пытанє житя для себе. Загаломъ приймає ся, що люде певного поколѣня знають, якими мають бути люде взагалі, а черезъ те можуть підготовляти ихъ до такого стану. Се зовсѣмъ несправедливо: люде передовсѣмъ, не знають, якими люде мають бути. Въ найлѣпшімъ случаю можуть вони знати тільки идеалъ, до якого вони стремлять; подруге ті люде, що выховують другихъ, нѣколи не готові, не выховані цѣлковито, а самі якъ не смертні рухають ся, живуть и выховують ся. Тымто цѣле выхованє зводить ся до того, щобы самому жити гарно т.є. самому піднимати ся, выховувати ся. Лишь такі люде вплывають на другихъ, выховують ихъ и тымъ більше вплывають на дѣтей, зъ якими вони звязані. Бути правдывимъ и чесныимъ въ зносинахъ зъ дѣтьми, не заховуючи передъ ними того, що дѣє ся въ душѣ – се єдине выхованє. Педагоґіка жь – се наука про те, якъ можна вплывати гарно на дѣтей, живучи лихо. Се щось въ родѣ нашой медицины: якъ будь удержатись при здоровлю помимо того, що ломишь законы природы. Се науки хитрі и пусті, які нѣколи не зможуть допняти своихъ цѣлей.

В числі від 26 січня 1905 р.:

Законъ проти битя жѣнок. Конґресменъ Робертъ Адамсъ зъ Пенсилвении внѣсъ у Вашінґтонѣ проєктъ закона, въ котрімъ кажесь такъ: „Єсли якій мужчина побє, або покалѣчить свою жѣнку, то судь передь котрого вінъ зістане заскарженый, буде мати право засудити єго на тѣлесну кару не перевысшаючу 30 батогівъ, які засудженый має дістати на голе тѣло. Панъ Адамсъ є нежонатый, має 56 лѣтъ житя и є дуже добрый бесѣдникъ. До сего законо-проєкту додавъ поправку посолъ зъ Тенесі після котрой кождый мужчина, що ударить яку небудь жѣнку, має бути засудженый на буки... Въ стейтѣ Меріленд вже теперъ обовязує законъ після якого мужѣвъ, що бють свои жѣнки засуджують не на арештъ, а на буки. Въ стейтѣ Масачусетсъ право змушує мужа, що бє жѣнку, працювати, а всѣ грошѣ віддавати жѣнцѣ.

Безперечно, що мужѣ, котрі бють свои жѣнки, заслугують на кару и погорду, але що думати про жѣнки, котрі розбивають головы своимъ мужамъ желѣзками відъ прасованя, або гачками відъ пєца? Чи они мають бути вільными відъ всякой кары? Намъ здає ся, що право въ родѣ того яке проєктує п. Адамсъ, не в силѣ привернути згоды родинной, де она вже такъ сильно підкопана, що ажъ одна сторона (мужъ сє або жѣнка – не робить ріжницѣ) підносить руки на другого або другу, кому приpѣкали любовъ та вѣрність до смерти. На днѣ такихъ родинныхъ файтівъ мусить лежати глубша причина, котрой нѣ арештъ, нѣ батоги не усунуть, а може усунути хиба взаимна вырозумѣлість супруговъ. Єсли жь се нѣякъ не можливе, тодѣ лѣпше розойтись такимъ людямъ, якъ розбивати собѣ взаимно головы на смíхъ людей и згіршенє своихъ дѣтей.

Монастир...

(Закінчення зі стор. 23)

Якщо уважно вивчити природний рельєф острова, то можна припустити, що весь монастирський комплекс стояв поруч теперішнього кладовища, яке стало продовженням монастирського, а як правило, ченців ховали за вівтарем храму в східній частині монастирища.

Монастирський храм та келії ченців були дерев'яні, як і більшість обителей на Поліссі. Навколишня місцевість була ще донедавна покрита дрімучими лісами.

Якщо зважити, що в XII – XVII ст. головною передумовою будівництва міст, сіл, монастирів, храмів був фактор безпеки, то природне і географічне положення Круговища було ідеальним, а навколишні ліси щедрі на гриби, ягоди, мед, річки, наповнені рибою.

Я побував на місці монастиря недільного серпневого ранку. З вікна автобуса оглядаю прекрасні у цій порі краєвиди. Волинська щедра і багата земля досягає в серпні вершини своєї родючості: на полях достигли пшениці, картопля, овочі, фруктові дерева обтяжені плодами. Двокілометрову віддаль до Жобрина долаю пішки.

У храмі Успіння Божої Матері зустрічає мене о. Олександер Літвинцев, від якого дізнаюся про історію святині. В ході подальшої розмови з о. Олександром дізнаюсь про інші знахідки на Круговищі – надмогильні кам'яні хрести, кераміку.

Від хати настоятеля церкви через поле вирушаємо на Круговище. Оглядаємо весь острів, який утворився тут при єднанні трьох річок з Горинню. З найвищої точки видно всі його межі, а весною під час розливу рік він набирає свого первісного вигляду. Північно-східня частина його забудована. Це невелике село Круги – ось і все що лишилось від славного в минулому містечка Круговище.

За кладовищем – величезна природна впадина. Тут знайшов Олександер Чудовець хрест-енколпіон, а внизу під час меліоративних робіт виявлено багато надмогильних хрестів з тесаного чорного і темно-сірого каменю. Йдемо до південно-східньої частини острова, з якого добре видно злиття трьох річок, від однієї з них, найкоротшої і найбільш небезпечної, залишилась писемна згадка, щоб завести в оману дослідників святині на Чорній та нарешті відкрити свою таємницю того загадкового документального запису. Саме тут, де зливаються три річки, був монастир св. Михайла на Чорній – важливий осередок православ'я в цьому краї.

Володимир Рожко

Відійшов великий громадянин

21 листопада 2004 року, в лікарні Конкордія в Вініпезі, відійшов у вічність, на 90-му році життя, д-р Михайло Г. Марунчак – суспільний діяч і невтомний дослідник українського поселення в Канаді, великий громадянин.

Михайло Марунчак

Українська канадська спільнота втратила людину талановиту, мудру й надпересічно творчу. Відійшла людина, що вічно горіла долею свого народу, куди б вітри історії його не закинули. Людина, що запалювала всіх, хто знайшовся в її колі.

Моя співпраця з покійним почалася у Вініпезі в половині 1960-их років. Спершу в Інституті Маркіяна Шашкевича, якого він був засновником, а згодом в Українській Вільній Академії Наук. Ця наша співпраця дозволила мені пізнати ближче цю неспокійну й цікаву людину.

Цей неспокій обов'язку почався в покійного ще в гімназіяльних роках і був викликаний політичними обставинами на підпольських українських землях та загалом політичною ситуацією по всій Україні між двома війнами. Згодом ця енергія неспокою перейшла у спротив, що горів у кожного інтелігента. Його було придушено насиллям, але сьогодні цей спротив злу знову загорівся оранжевим вогнем національної гідности й незламности й запалав на вулицях, бульварах і майданах свободи Києва, Львова, Харкова, Сум; на кампусах університетів та по розсіянні по всьому світу України.

За свій спротив покійний поневірявся в польських тюрмах. Від російсько-совєтських врятувався, але не від німецьких концентраційних таборів, у яких перебув аж до закінчення війни. Тоді в його життя ввійшла Наталка Косарчин („Мотря") – медсестра з Української Повстанської Армії, двох братів якої полягло в УПА. Один з них був командиром. Тут, у Вініпезі, покійний став почесним членом Об'єднання Колишніх Вояків УПА, а його дружина – членом Об'єднання.

Кілька тижнів тому, 4 жовтня 2004 оку., ми вітали д-ра Михайла Марунчака в лікарні з його 90-літтям. Він, уже немічним голосом, закликав нас до праці...

Ми прощаємо Покійного від усієї української спільноти й від найменшої групки, яку він відкривав у своїх дослідах і документував. Був він толерантним до всіх і працював для всіх груп і фракцій. Пером і словом він переступав усі людські умовні границі й залишався власністю всіх та віддзеркаленням не лише свого покоління, але втіленням трагіч-ного українського XX століття. Рани й болі цієї епохи він постійно носив у собі й історія ніколи не дозволяла йому їх загоїти.

Михайло Марунчак народився 4 жовтня 1914 р., в Далешевій в Галичині. Середню освіту завершив у місті Городенці. Студії права й суспільних наук почав у Львівському Університеті й закінчив ступенем доктора в Українському Вільному Універ-ситеті в Празі. А переїхавши до Канади, у Манітобському універ-ситеті одержав ступінь бакалавра у Школі Суспільної Роботи, що й стало його зайняттям аж до відходу на пенсію.

Він був дійсним членом і президентом Української Вільної Академії Наук у Канаді, членом Наукового Товариства ім. Шевченка, довголіт-нім головою Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вініпезі та редактором періодичного видання Інституту – „Шашкевичіяна". В Українському Католицькому універ-ситеті в Римі був професором історії української іміграції в Канаді. Протягом довгих років д-р Марунчак очолював Лігу Українських Політичних В'язнів, Крайову Раду Українських Організацій за Рух за патріярхат, був членом Президії Світового Конгресу Вільних Українців та Президії Комітету Українців Канади. За свою суспільну й наукову працю він одержав ряд признань і відзначень, між ними Шевченківську Медалю Конгресу Українців Канади й Медалю Сторіччя Канади.

Д-р Марунчак – автор численних розвідок і монографій зі соціяльної, політичної та культурної історії українців Канади та історії поселень у країнах різних континентів. Його праці, особливо його монументальна українсько- й англомовна історія українців Канади, донині служать найповнішим джерелом досліджень.

Хочу додати, що велика заслуга в тому чого досягнув покійний, без сумніву, належить його дружині, шановній пані Наталії, котра, перебравши на себе тягар ведення дому та виховання двох дітей, дала можливість своєму чоловікові вповні віддати себе громаді та роботі, яку він уважав ціллю свого існування. А протягом останніх трьох важких років його недуги була невідступним його опікуном.

Відхід д-ра Марунчака має ще додаткові „раціональні" виміри, бо відійшла людина, яка позначила свою присутність на різних сторінках нашого суспільного буття. Особа, яка довго впливатиме на наше себебачення в цій країні та наше думання й розуміння ролі кожного з нас у своїй громаді. Вкінці, відійшла особистість, що була співтворцем золотої доби в історії канадських українців. А такі втрати, такі вакууми заповняються нелегко.

Відрадним, однак, є те, що плід праці покійного, д-ра Михайла Марунчака, зерно, посіяне його руками, заповідає добрі жнива. І в цьому вічність його пам'яті.

Ярослав Розумний
(Зі слова на Панахиді у Вініпегу
25 листопада 2004 року)

* * *

Пройдений час переконливо узагальнює все пережите, зокрема народження любови до рідної землі, ідеї патріотизму. Можу сміливо сказати, що ця ідея зродилася у М. Марунчака вже в українській клясичній гімназії „Рідна школа" ім. Т. Шевченка в Городенці.

У 1928–1935 роках, в науковому гуртку „Вперед", він почав свою письменницьку працю, а вся його творчість стала доказом громадянської свідомости і почуття обов'язку перед українським поколінням живих і мертвих, перед історією. Він був великий українець і борець за справедливість.

У 1948 році він прибув до Канади, де, працюючи фізично, почав шукати сліди перших поселенців та досліджувати чим вони жили, як працювали, як творили нові вартості для майбутнього покоління.

Д-р М. Марунчак – був людиною скромною, шанував доробок інших, а до власного ставився скептично. Хто читав його твори і статті, той гідно оцінить його рівень професіоналізму, дбайливе ставлення до обраного слова. Своїм досвідом він ділився з усіма. Він був палким оборонцем української державности, захисником рідної мови і культури. Спи спокійно, наш дорогий друже!

Василь Никифорук,
молодший друг із Городенщини

В пам'ять Ірени Букоємської

Боляче проводити в останню дорогу найдорожчу особу, якою була св. п. Ірена Букоємська для своєї рідні. І пригадуються слова поета Богдана Лепкого:

„Коли в саді листок останній зжовкне
І цвіт останній у городі зв'яне,
Коли остання пісня в полі змовкне
І осінь пізня і глуха настане, –
Тоді згадаєм все, що було миле
І від життя сховалось до могили".

І снувалась чарівна казка давноминулих днів, казка днів безжурної юности, днів молодечих поривів та днів дозрілого життя з усіми його принадами та турботами.

Св. п. Ірена народилась у священичій родині о. Юстина та Юлії (з дому Вжесьньовецька) Гірняків у Станиславові в 1916 році. Вона відвідувала семінарію, в 1934 році одружилася з архітектом Мироном Букоємським. Подружнє життя плило руслом радісних, сонячних днів. Опісля прийшли тяжкі часи еміграції, виїзд до Америки з донею Озеєю-Іреною, в 1950 році.

Св. п. Ірена працювала в банку та студіювала скульптуру в студії Архіпенка, особливо цікавилась Трипільською культурою. Дуже любила мистецтво і музику. Цілу низку своїх творів вона передала до музею у Стемфорді.

Після смерти чоловіка у 1973 році жила ще якийсь час у Ню-Йорку, опісля переселилась в околицю Клівленду. Дочка Озя-Ірена допомагала мамі, опікувалась нею до останнього дня, стараючись полегшити терпіння.

Та прийшла невблаганна хвилина – і закам'яніло втомлене серце страждаючої людини. І нагадуються слова поета Богдана-Ігоря Антонича:

„І радісне й сумне
Минає, мов примара
Кінець усього – смерть
Таємна та незнана".

Своєю привітною вдачею св. п. Ірена здобула собі багато приятелів. Тепер її душа полетіла до Творця Всесвіту, там, де не має ні болю, ні печалі, по заслужену нагороду. Вона там молить Всевишнього про ласкаву долю для своєї доні Озі та її рідні. Пам'ять про неї залишиться у наших серцях назавжди.

Андрій-Даріян Сольчаник

У СУМНУ 15-ТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У КРАЩИЙ СВІТ
мого дорогого МУЖА

бл. п.

ВАСИЛЯ ПАПІЖА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у церквах:

Бразилії, Люрду;
Дітройту, св. Івана Хрестителя на заході міста,
15 січня 2005 р. о год. 10-ій ранку.

Про молитви за Його душу просить

дружина ОЛЕНА

Ділимося сумною вісткою,
що 27 грудня 2004 р. упокоїлась в Бозі

бл. п.

МАРІЯ ГАРАСЕВИЧ

літературний критик, громадський діяч,
засновник і довголітній Голова, а під кінець
Почесний Голова Комітету Сприяння Українській
Демократичній Пресі в Україні.

Горем опечаленій родині складаємо щирі співчуття.

Вічна Їй пам'ять!

Управа і члени Комітету Сприяння
Українській Демократичній Пресі в Україні.
Дітройт – Стерлінг Гайтс, Миш.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ВІТКОВСКІ член 266 Відд. УНС Т-ва ім. Івана Франка в Амстердамі, Н.Й. Помер 8 вересня 2004 р. на 87-му році життя. Нар. в 1917 р. в Амстердамі, Н.Й. Членом УНС став в 1981 р. Залишив у глибокому смутку дружину Флоренс, сина Дональда, сестру Ольгу. Похорон відбувся 11 вересня 2004 р. на цвинтарі св. Станіслава в Амстердамі, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО БРІЧ член 452 Відд. УНС Т-ва Українців в Іст Чикаго, Ін. Помер 4 вересня 2004 р. на 84-му році життя. Нар. в 1919 р. в Пітсбургу, Па. Членом УНС став в 1961 р. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, 3-ох синів Дениса, Ларі та Давида. Похорон відбувся 10 вересня 2004 р. на Elmwood Cemetery в Гаммонд Ін.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ГАЛЧУК член 439 Відд. УНС Т-ва ім. Е. Коновальця в Сутбури, Онтаріо, Канада. Помер 27 серпня 2004 р. на 57-му році життя. Нар. в Німеччині. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у глибокому смутку батька Ярослава, дружину Рут, брата Михайла. Похорон відбувся на Civic Cemetery в Сутбури, Онт. Канада.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

Рев. **ПОЛ ГРИНИШИН** член 247 Відд. УНС Т-ва св. Івана Хрестителя у Вілмінгтоні, Дел. Помер 5 жовтня 2004 р. на 84-му році життя. Нар. в 1920 р. у Вілмінгтоні, Дел. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Доналда та дочку Христину з родинами. Похорон відбувся на Veteran's Memorial Cemetery в Bear, Del.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ЕМІЛІЯ ПАНАСЮК член 116 Відд. УНС Т-ва „Вільні Козаки" в Трентоні. Померла 10 жовтня 2004 р. на 84-му році життя. Нар. в 1920 р. Членом УНС стала в 1984 р. Залишила в глибокому смутку Надію Гафткович з мужем Іваном та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 20 жовтня 2004 р. на цвинтарі Св. Марії в Трентоні, Н. Дж.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

ІРИНА ЩЕРБА-МАЛАНЧУК член 173 Відд. УНС Т-ва св. Володимира у Вілмінгтоні, Дел. Померла 28 жовтня 2004 р. на 79-му році життя. Нар. в 1925 р. в Перемишлянах, Україна. Членом УНС стала в 1956р. Залишила у глибокому смутку мужа Петра, сина Евгена, внуків, ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 1 листопада 2004 р. на катедральному цвинтарі у Вілмінгтоні, Дел.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

РАЙМОНД СУСЛА член 241 Відд. УНС Т-ва ім. Івана Франка у Вунсакет, Р.Ай. Помер 3 листопада 2004 р. на 86-му році життя. Нар. в 1918 р. у Вунсакет, Р. Ай. Членом УНС став в 1995 р. Залишив у глибокому смутку дружину Стеллу, синів Доналда і Андрія, п'ять внуків і сім правнуків. Похорон відбувся 8 жовтня 2004 р. на цвинтарі св. Павла у Blackstone, Pa.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

НЕСТОР С. КОРЧЕВСЬКИЙ член 288 Відд. УНС Т-ва св. Димитрія у Бетлегем, Па. Помер 5 вересня 2004 р. на 82-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1995 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію. Похорон відбувся 10 вересня 2004 р. на цвинтарі св. Йосафата в Бетлегем, Па.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ПИЛИЧУК член 484 Відд. УНС в Ютиці, Н.Й. Помер 11 жовтня 2004 р. на 77-му році життя. Нар. в 1927 р. в Україні. Членом УНС став в 1960 р. Залишив у глибокому смутку дружину Розалію, синів Василя і Стефана. Похорон відбувся 14 жовтня 2004 р. на Parish Cemetery у Whitestown, NY.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ELEANOR SCHUMACHER member of the UNA Branch 165, Society Taras Shevchenko in Toledo, OH. Died on October 19, 2004 at the age of 80. She was born on April 30, 1924 in Rossford, OH and became a member of the UNA in 1941. She is survived by husband Robert Schumacher, son Mark with family, sister Mary Lamp. The funeral was on October 21, 2004 with interment was in Fort Meigs Cemetery in Perrysburg.

Вічна Їй пам'ять

Секретар

ІВАН РОК член 102 Відд. УНС Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Помер 15 листопада 2004 р. на 84-му році життя. Нар. в 1920 р. в Клівленді, Огайо. Членом УНС став в 1938 р. Залишив у глибокому смутку сина Кеннетаз родиною, сестер Джулію і Анну, брата Франка. Похорон відбувся 20 листопада 2004 р. на цвинтарі All Souls в Chardon, OH.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ СТАНГЛ член 369 Відд. УНС в Palmerton, PA. Померла 24 листопада 2004 р. на 87-му році життя. Нар. в 1917 р. в Palmerton, PA. Членом УНС стала в 1968 р. Залишила у глибокому смутку дочку Марію і сестру Стелу, була головою 369 Відд. УНС. Похорон відбувся 29 листопада 2004 р. на цвинтарі Sacret Heart в Palmerton, PA.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

МЕРІ ГУСТАВ членка 282 Відд. УНСоюзу у Вілкс-Беррі, Па. Померла в листопаді 2004 р. на 75-му році життя. Нар. в 1929 р. в Пенсильвенії. Членом УНС стала в 1946 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Майка, синів Майка з родиноюі Чарлі, дочку Мері, брата Франка і сестру Маргарет. Похорон відбувся 8 листопада 2004 р. на цвинтарі St. Joan of Arc, Harford Memorial Garden in Aberdeen.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ПОПОВИЧ членка 288 Відд. УНСоюзу Т-ва св. Дмитрія у Бетлагем, Па. Померла 3 листопада 2004 р. на 82-му році життя. Нар. у 1922 р. в Україні. Залишила в глибокому смутку 4-ох дітей: Анну, Ірену, Йосипа і Михайла. Похорон відбувся 6 листопада 2004 р. на цвинтарі св. Йосафата у Бетлагем, Па.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

ІВАН ПОПОВИЧ член 288 Відд. УНСоюзу Т-ва св. Дмитра у Бетлагем, Па. Помер 6 листопада 2004 р. на 81-му році життя. Нар. в 1923 р. в Україні. Членом УНС став в 1952 р. Залишив у глибокому смутку чотирьох дітей: Анну, Ірену, Джозефа і Михайла. Похорон відбувся 10 листопада 2004 р. на цвинтарі св. Йосафата у Бетлагем, Па.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ЕРКОЛІ ДІНІННО член 161 Відд. УНСоюзу. Помер 22 жовтня 2004 р. на 79-му році життя. Нар. в 1925 р. в Ембрідж, Па. Похорон відбувся в Ембрідж, Па.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
моєї найдорожчої ДРУЖИНИ

бл. п.

КАТЕРИНИ ГАВРИЛЮК

буде відправлена **СЛУЖБА БОЖА**
12 січня 2005 р. о год. 8:30 ранку в парафіяльній каплиці Пресвятої Богородиці у Філядельфії.

Горем прибиті:

муж – МИКОЛА
дочка – ОКСАНА ПАСТОР
сестра – АНАСТАЗІЯ ГОБРІЄНКО у Франції
швагерки – СТЕФАНІЯ і МАРТА в Україні
племінниці – ЛЮБА ІЛЬКІВ з чоловіком ЯРОСЛАВОМ у Чикаго
– ЛЮБА КОКОРУДЗ з чоловіком ІВАНОМ в Україні.

Ділимося сумною вісткою, що 16 грудня 2004 р. по короткій і тяжкій недузі з волі Всевишнього відійшла у вічність на 84-му році життя

бл. п.

МАТРИНА (МОТРІЯ) ПОСТОЛОВСЬКА

з дому ГРИШКО

Нар. 2 липня 1921 р. у містечку Тисьмениця, Івано-Франківська обл.

ПОХОРОН відбувся 20 грудня 2004 р. з церкви св. Йосафата у Воррен, Миш., а відтак на цвинтарі Resorection.

У глибокому смутку залишила:

мужа – ЙОСИФА
дочку – АННУ з мужем ВЕЙН
внучку – ЛЕСЮ з мужем ТЕРРІ
правнучку – АШЛЕН
та ближчу і дальшу родину в США і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 23 грудня 2004 р., в Рочестері, Н. Й. по довгій та тяжкій недузі відійшов від нас

бл. п.

АНДРІЙ ЯРІШ

нар. 15 вересня 1923 року в Щирці біля Львова.

ПАНАХИДА була відправлена в понеділок, 27 грудня 2004 р. в похоронному заведенні Павла Гаріса.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 28 грудня 2004 р. в церкві Св. Богоявлення, а відтак на цвинтарі Божого Гробу. Похоронено бл. п. Андрія біля його батьків Марії і Петра та брата Стефана.

Залишені в глибокому смутку:

кузини – НАТАЛКА ОЛЕКСИН з чоловіком ІВАНОМ
– ХРИСТЯ ОЛЕКСИН
– ІГОР ОЛЕКСИН

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошені подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що в неділю,
2 січня 2005 року відійшов у вічність
наш найдорожчий МУЖ і ТАТО

св. п.

ГЮ РЕЙНІ

Залишені в смутку:

дружина – РОМА
сини – ГЮ та ІЯН

У великому смутку повідомляємо, що 13 грудня 2004 р.,
помер на 94-му р. життя в Норт Порті, Фла.,
наш дорогий ТАТО, ДІДО і ВУЙКО

бл. п.

МИРОСЛАВ ПАСТУШЕНКО

Там була відправлена СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА.

Друга ПАНАХИДА була відправлена 19 грудня 2004 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 20 грудня 2004 р. в українській католицькій церкві Св. Юра, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку Н. Дж.

У великому смутку:

донька – АДРІЯНА ҐЕЙТ з мужем ФАДЕЛЕМ
син – БОРИС з дружиною ЛІНДОЮ
внучки – ЛЯЙЛЯ і НАТАЛІ ҐЕЙТ
сестрінка – НІНА ВЕРЕСЮК-ШУСТ з мужем НЕСТОРОМ

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, друзями й
українською громадою, що в понеділок, 3 січня 2005 р.,
відійшла від нас у Божу вічність на 91-му році життя
найдорожча і незабутня МАМА, БАБА й ПРАБАБА

бл. п.

мгр. ЯРОСЛАВА ДАРІЯ КІНАЛЬ

з дому ОСТРОВСЬКА

Вдова по д-рові Василеві Кіналеві.

ПАНАХИДА відбудеться в неділю, 9 січня 2005 р. о год. 7:30 веч. у Yonkers Funeral Home при 107 Yonkers Avenue, Yonkers, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок, 10 січня 2005 р. о год. 10-ій ранку в Українській Католицькій Церкві св. Архистратига Михаїла при 21 Shonnard Place, Yonkers, N.Y .

У глибокому смутку залишені:

сини – ЮРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
– ІГОР з дружиною ОКСАНОЮ
доня – МАРУСЯ з мужем ГАМИЛТОНОМ ГЕЛМЕРОМ
внуки – ЮЛІЯННА з мужем ДЖАНОМ БАЛЛАРД
– ЮЛІЯН КІНАЛЬ
– МАРҐАРЕТА ГЕЛМЕР
– ЕДМУНД ГЕЛМЕР
– ІВАН КІНАЛЬ
– АНДРІЙ ГЕЛМЕР
правнучка – ЮСТИНА БАЛЛАРД
братаниця – МОТРІЯ БЕНСОН
та ближча й дальша родина

Вічна Їй пам'ять!

....

Бажаючих вшанувати пам'ять покійної Ярослави родина просить складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля (Children of Chornobyl Relief Fund) або Патріярший Собор Воскресіння Христового в Києві. Пожертви просимо пересилати на адресу: George Kinal, 944 Kimball Avenue, Bronxville, NY 10708.

У глибокому смутку повідомляємо, що
дня 11 грудня 2004 р. відійшов у вічність
на 79-му році життя наш нагдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

РОМАН ПЕТРО ГЛУШКО

На рідних землях учасник УПА.
В Америці-Йонкерс, Н. Й., один із засновників СУМА,
Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА, спортової ланки „Крилаті" та
активний член української громади.

У глибокому смутку залишені:

дружина – МАРІЯ
сини – МИХАЙЛО
– ПЕТРО з дружиною ГАЛЕЮ і синами МАРКОМ і МАТЕЙКОМ
донька – ХРИСТЯ ДАНИЛЮК з чоловіком АНДРІЄМ і дітьми ЛЕСЕЮ, РОМАНОМ і ЮРІЄМ
братова – АННА ДАШКО з родиною
кузин – ДМИТРО ГЛУШКО з родиною
та ближча і дальша родина в Америці і Україні

Вічна Йому пам'ять!

Родина просить про молитви за душу Покійного.

Ділимося сумною вісткою, що в середу
29 грудня 2004 р. по довгій недузі упокоївся в Бозі
наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

БОГДАН ГНІДЬ

ПАРАСТАС за спокій душі відбувся в неділю, 2 січня 2005 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Fucillo & Warren, 205 S. Main St, Menville, NJ.

ПОХОРОН відбувся у понеділок, 3 січня 2005 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Архистратига Михаїла, 1700 Brooks Blvd, Menville, NJ.

Тлінні останки були зложені на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина – МАРІЯ
син – ЮРКО з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
дочки – ІРИНА і МАРІЯННА
брати – НИКОЛАЙ з дружиною СИҐРІД
– РОМАН з дружиною ХРИСТИНОЮ
внучки – КЕЛИ і ДЖЕНИФЕР з чоловіком МИХАЙЛОМ
кузини – СЕМЕНТА і МАРК
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 30 серпня 2004 р.,
відійшла у вічність

бл. п.

МИХАЙЛИНА (ЛІНА) САВЯК-КРИШТАЛЬСЬКА

нар. 13 квітня 1917 р. у Львові.
Вдова по Володимирові Савякові.

У смутку залишила:

доньку – д-р ОКСАНУ САВЯК з мужем ОЛЕКСОЮ БЛЕК
внуків – ОЛЕСЮ з чоловіком НОЕЛОМ
– ЛІДУ з чоловіком МАРКОМ
та численних приятелів і знайомих.

Вічна Її пам'ять!